דבר

יום ראשון, י"ח בתמוז תשמ"ח, 3 ביולי 1988 ● גליון 19459

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

● הרע במיעוטו / עליזה ולך
● ישעיהו גביש בחצר המטרה / טדי פרויס
● דפוס סגור בעזה / דני צדקוני
● מלחמת הרוק בברלין / יוסי מלמן
● חגיגת סרטים לעיר מלאנכולית / יגאל משיח
● ספורט (עמ' 3־4), מדע ורפואה (11), בידור (12)

מזג האויר

(עז). – מזג האויר למחר: ירושלים: 18־32, רמת־הגולן: 19־34, צפת: 18־31, נמל חיפה: 23־32, טבריה: 24־38, עפולה: 32־36, שומרון: 20־34, הקריה תל־אביב: 23־32, נתב"ג: 22־34, יריחו: 25־40, עזה: 23־30, באר־שבע: 22־36, אילת: 27־41.
התחזית: מעונן חלקית עד בהיר והטמפרטורות יעלו.

עיקרן תחילה

● „אליאנס" – העובדים מונעים מהכונס כניסה למפעל לצורך הפעלתו – גובר החשש מפירוק סופי – עמ' 2.

● משרד החינוך נערך לאינתיפאדה ארוכה – הוציא מערך שיעור לשנה הבאה בנושא – עמ' 3.

● פורצים חנקו למוות נכה בת 70 – עמ' 6.

הרופאים והעובדים מכל שאר הסקטורים דוחים את תוכנית השרים לקיצור התורים לניתוחים:

אחיות בתה"ח יוצאות מהבוקר לחופשות של שבועיים – 3,000 אחיות בכל מחזור

מחר יושבתו כל בתי־החולים במרכז וביום ד' – בצפון ● פסה: מאמין שעלינו על דרך הפתרון – אך היא עוד ארוכה

להבות בהר

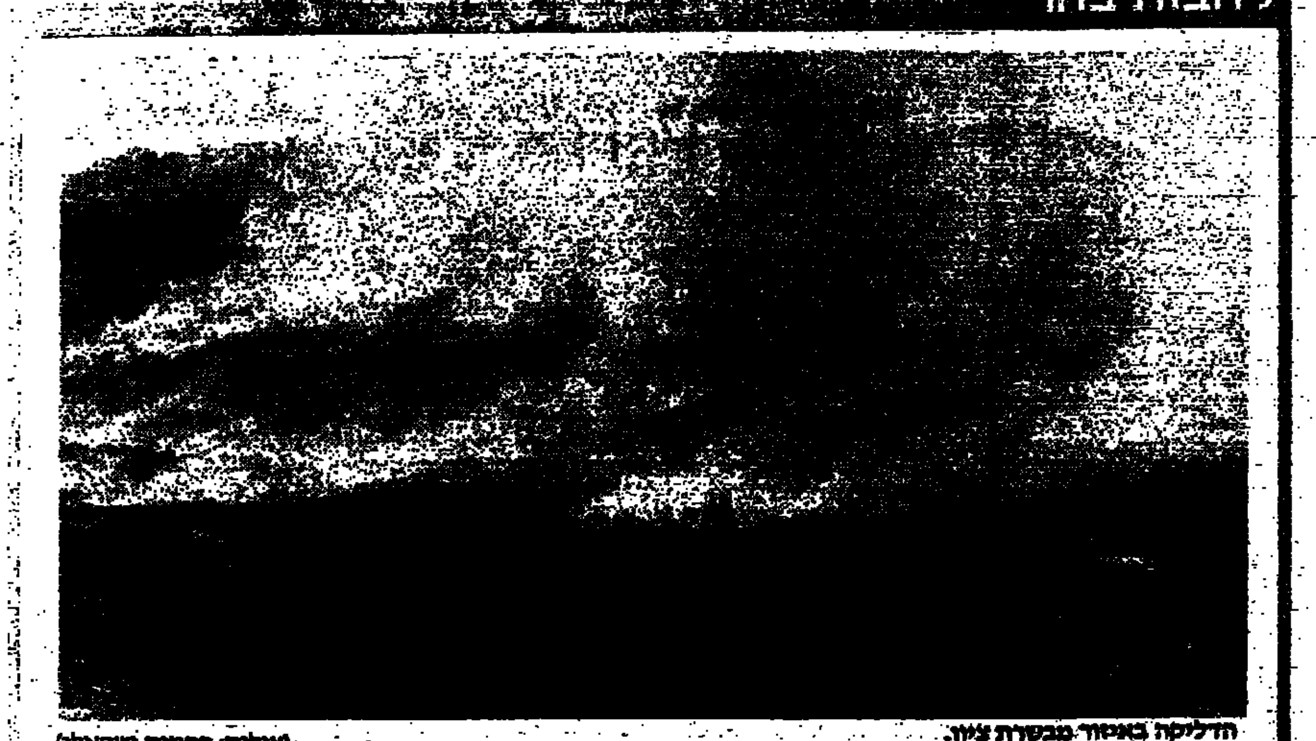

הדליקה באיזור מבשרת ציון. (צילום: רחמים ישראלי)

מאת דנקה הרניש, כתבת „דבר"

תוכנית המבצע לקיצור התורים לניתוחים אלקטיביים ופעולות מיוחדות, שהובשה ביום ו' האחרון בוועדת השרים בראשותו של ראש הממשלה ובהשתתפות ראשי ההסתדרות וקופת־חולים, לא מבשרת רגיעה מהירה במערכת הבריאות. ארגוני הרופאים, האחיות ועובדי המינהל והמשק בבתי־החולים השמיעו ביקורת חריפה על תוכנית המבצע והם לא מגלים כל נכונות להעניק מסקימן למשא ומתן.

מהבוקר מתחילות האחיות של בתי־החולים לצאת לחופשת קיץ בת שבועיים במחזורים בני 3,000 אחיות בכל פעם.

הרופאים ממשיכים היום בעיצומים בכל בתי־החולים הממשלתיים, העירוניים ושל קופת־חולים. מרפאות החוץ סגורות ואין ניתוחים אלקטיביים. למחר מתוכננת שביתת רופאים כללית בכל בתי־החולים במרכז הארץ וביום רביעי בצפון הארץ. הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים שולל את התוכנית, בטענה שגובשה ללא שיתוף נציגות העובדים. התובעים בראש ובראשונה את ביצוע השוואת שכרם לעובדים בתפקידים מקבילים בקופת־חולים הכללית. יו"ר הוועד, משה אבגוש, מכנס היום את

(המשך בעמוד 2)

מבצע קיצור התור נוסח ועדת השרים

1. בתי־חולים יפעלו מעבר לשעות העבודה וימי העבודה הרגילים, כמבצע קבלני חד־פעמי, לשם ביצוע ניתוחים אלקטיביים ופעולות חודרניות מיוחדות, בלי שייווצרו יחסי עובד־מעביד בבתי־החולים.
2. היקף המבצע יהיה 15,000 ניתוחים ו־7,500 פעולות חודרניות.
3. בתעריף הניתוח או הפעולה ילקח בחשבון, במידת הצורך, אבחון המטופל לפני הטיפול ולאחריו.
4. המבצע יתקיים תוך תשעה חודשים.
5. כדי למנוע במידת האפשר יחסי עובד־מעביד יופעל המבצע באמצעות גוף מיוחד, כפי שיסוכם בין שר האוצר ובין מזכ"ל ההסתדרות.
6. הפעלת המתקנים מעבר לשעות העבודה הרגילות תעשה אך ורק לאחר ניצול המשמרת הראשונה בתפוקה מלאה.
7. א. תינתן תמורה כספית לצוות הרופאים הישיר המבצע את הטיפול ולבתי־חולים, עבור הוצאות שוטפות לפי מספר הניתוחים. התעריפים המירביים לסוגי הניתוח והפעולות ייקבעו במשותף על־ידי קופת־החולים הכללית, משרד הבריאות והאוצר.
ב. צוות הניתוח יוכל לקבוע תעריף נמוך יותר כדי לבצע ניתוחים נוספים.
8. בשום מקרה לא יקבל רופא או איש צוות אחר תשלום כלשהו, אלא עבור ביצוע העבודה בפועל, הלכה למעשה.

(המשך בעמוד 2)

רבין בשובו ממסעו:

בארה"ב מבינים שעל אלימות משיבים בכוח אך רוצים פתרון מדיני

(עז).– שר הבטחון יצחק רבין שב ביום ו' מארה"ב, שם מצא, לדבריו, הבנה שמול אלימות צריך להשתמש גם בכוח כדי לקיים את החוק והסדר בשטחים. אולם, מצד המנהיגות בארה"ב יש גם הסתייגות מהדריגים שנתגלו בהתנהגות חיילי צה"ל בשטחים, וכן דרישה למצוא פתרון מדיני לסכסוך.

במסיבת עיתונאים שקיים בנמל התעופה בן גוריון אמר שר הבטחון, בהתייחסו לאינתיפאדה, כי הערכת ראש אמ"ן, שאש"ף מנווה את המנהיגות היחידה של הפלשתינים בשטחים, אינה אלא הערכה מודיעינית, ואין לה השלכות על המדיניות.

את עיקר דבריו הקדיש שר הבטחון לנושא הטילים שעמד במרכז שיחותיו בארה"ב. לארה"ב מקורות משלה, אמר, כדי לדעת שבמחצית השנה האחרונה חלה התפתחות באזורנו בכל הקשור לנושא טילי הקרקע־קרקע. הטילים הופעלו בפעם הראשונה באיזור זה במלחמה בין עיראק ואיראן, שם הופנו נגד אוכלוסיה ללא כל הבחנה, וגרמו לאלפי נפגעים.

רבין התרשם במיוחד מהעובדה שארה"ב הסכימה להאריך לשנה נוספת, שנה שלישית, את ההסכם שהושג בעקבות ביטול פרוייקט הלביא, בעניין כספי ההמרה בסך 100 מיליון דולאר כך גם בעניין קניית הטומלין ובכוונת לדיון מקצועי בכל הנוגע לאיום החדש המסכן את ישראל.

נוכח תלונות התלמידים

בודקים מידת הקושי של מבחני המתימטיקה

מאת יעל פישביין, כתבת „דבר"

שר החינוך החליט ביום ו' לערוך בדיקה מדגמית של בחינות הבגרות במתימטיקה ברמה של 4־5 יחידות, כדי לעמוד על מידת הקושי של שאלוני המבחן.

הבדיקה תתבצע כבר בשבוע הקרוב, ולא תעכב את מתן הציונים של כ־8,000 תלמידים, שנבחנו ברמה של ארבע יחידות וכ־6,000 תלמידים, שנבחנו ברמה של חמש יחידות.

שאלוני בחינות הבגרות במתימטיקה ברמות אלה, עוררו מורת־רוח רבה, בשל מידת הקושי שלהן.

דובר משרד החינוך מסר, כי השאלונים הובאו בידי שישה מורים ומומחים למתימטיקה, והחומר נלקח מתוך תוכנית הלימודים המחייבת. רוב הטענות היו נגד ניסוחן המסורבל והמסובך של השאלות.

העניין התקשורתי בפעוטה ברונה־קארולין אינו פג. צלמים ועתונאים ממשיכים לתעד את הסתגלותה של הילדה לחייה החדשים בבראזיל. בתצלום: ברונה ואמה ליד הצריף שבו מתגוררת משפחתה. (צילום: א.פ.)

העתון 'ישראל שלנו' בכתבה סנסציונית:

בין 'ילדי בראזיל' יש צאצאי נאצים־לשעבר

מאת נח זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

כתבה בעתון הניו־יורקי „ישראל שלנו" עוררה בסוף השבוע מבוכה וזעם בקרב משפחות ישראליות שאימצו ילדים מבראזיל.

העתון מעלה חשדות, כי אבותיהם או סביהם של חלק מ„ילדי בראזיל" המאומצים בישראל הם נאצים־לשעבר, שברחו לדרום־אמריקה. בטאון היורדים, המזוהה עם הליכוד כותב בכתבה הסנסאציונית, כי בישראל עלול לצמוח „גזע עליון", שהוא תערובת של הגזע הארי והגזע היהודי, וזה יהיה אחד מתעלולי הגורל או אחד מתעלולי השטן.

משפחות הילדים המאומצים הביעו זעם על הפרסום בטענה שאין כל הוכחות לטענה זו.

„ישראל שלנו" מוסיף ואומר, כי רוב הזוגות הישראליים הפונים לבראזיל כדי לאמץ או לקנות תינוקות, מבקשים מהסוכנויות או מהמתווכים למצוא בשבילם תינוקות לבנים. אין כל בעיה למצוא בבראזיל ילדים שחורים או מולאטים כהי עור, אך לבנים קשה למצוא. בדרום בראזיל ובצ'ילה יש ריכוזים גדולים של גרמנים, ובהם נאצים שנמלטו לדרום־אמריקה בתום מלחמת העולם השנייה ומצאו שם מקלט. הילדים הלבנים המוצעים שלאימוץ הם בחלקם ילדים בלתי־חוקיים, שנולדו לבנות המקום מאנשי המושבה הגרמנית שם, או שהם דור שני שלהם. לילדים אלה יש ביקוש גדול גם בבראזיל עצמה, ומחירם לאימוץ מגיע עד 20,000 דולאר מכיון ותקילין.

ההסלמה בהכנסת טילי קרקע־קרקע לאיזור – גוברת:

מצרים מייצרת טילי 'סקאד ב' וירדן פונה לרכוש טילים מסין

בינתיים הכחישה סוריה הידיעות על עסקת הטילים עם סין

מאת טלי ליבנר, הסופרת הצבאית של „דבר", ודן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

מצרים וצפון־קוריאה משתפות פעולה בינתן בייצור טילי קרקע־קרקע מסוג „סקאד־ב", שטווח פגיעתם מגיע ל־800 ק"מ.

נודע, כי מצרים מכרה לצפון־קוריאה כמה דוגמאות של טילי קרקע־קרקע מסוג זה ואלה ייצרו על־פיהם אב טיפוס של הטיל הזה, המתאים לצורכיהם. עתה נמצא בהקמה במצרים מפעל לייצור נרחב של טילים אלה, בסיוע גורמים שונים. כך סיפר ד"ר אדוארד לוטבק, מומחה לאסטרטגיה ויועץ למצטגגון, ששהה בישראל בשבוע שעבר.

ככל הנראה, סירבו הסובייטים למכור לצפון־קוריאה את הטילים האלה, ועל־כן הם פנו למצרים בעניין זה. המצרים

(המשך בעמוד 2)

ה„סאנדיי טיימס" מגלה:

גם קדאפי רוצה הטילים של סין

מאת דליה שחורי, כתבת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").– שליט לוב, קולונל קדאפי, מקיים מגעים עם ממשלת סין כדי לרכוש טילי קרקע־קרקע שבעזרתם יוכל לאיים על ישראל – טוען

(המשך בעמוד 2)

המהומות וההצתות נמשכות:

ערבי נהרג, חייל נפצע ועשרות נפגעו מן הגאז

מאת חגי הוברמן, יהודה ליף, דני צדקוני, והכתב הלילה, כתבי „דבר"

סוף שבוע סוער עבר על יהודה שומרון וחבל עזה. במוצאי שבת נהרג תושב ביתא, נפצע חייל צה"ל והוטל עוצר על שלושה מקומות ישוב. בסוף השבוע היו מתושבים תחת עוצר כ־140,000 בני אדם. בסוף השבוע היו כמה הצתות ברחבי הארץ. בינהן הצתה באיזור מבשרת ציון, אור ליום ו'. שלושה צעירים מאום אל־פחם וגבר בן 45 משכם נעצרו בחשד להצתה, ההפך מעצרו של צעיר מן הכפר מוקאדיה החשוד כי הצית יערות

(המשך בעמוד 2)

כתבה ששודרה בטלוויזיה הצרפתית

יהודי סוריה – באיום מתמיד והם בני־ערובה בידי השלטון

מאת גדעון קוץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר").– הרשת הראשונה של הטלוויזיה הצרפתית שידרה אתמול כתבה על יהודי סוריה. כתבי הרשת הצליחו לצלם ברובעים היהודיים של דמשק וחלב בלי ידיעת השלטונות ואף לשוחח עם יהודים שם.

על־פי הכתבה 4500 היהודים בסוריה, הקבוצה האתנית היחידה שלאום שלה נרשם בתעודת הזהות, נתונים במצב של קיפוח ואיום מתמיד. כולם רוצים לעזוב את סוריה.

הרובע היהודי של דמשק מצוי תחת שמירה ופיקוח קפדני של צבא ומשטרה, ואפילו דברי הדואר של היהודים נפתחים. בראש בית־הספר היהודי עומד מוסלמי. מדי פעם נאסרים יהודים ונאשמים בנסיון לצאת את הארץ באורח בלתי־חוקי או בסיוע ליציאה כזאת, הם סובלים עינויים.

בכל זאת – נאמר בכתבה – מצליחים יהודים לצאת מסוריה. ברובע היהודי של חלב אמר מוכר השטיחים יצחק לכתבים: „כאן מדברים אנגלית, צרפתית ועברית". הוא סיפר, כי שלטונות סוריה מתירים עתה יציאת יהודים לחו"ל, בתנאי שהם משאירים שני בני משפחה בסוריה כבני־ערובה. שני בניו נמצאים בארה"ב. מוסלמים שסייעו ליציאת יהודים נאסרו כאחרונה.

מצב היהודים שופר במקצת מאז נרצחה לפני שנתיים אשה הרה ושני ילדיה. בבית־הכנסת היהודי החדש ברובע הארמני, שנבנה במקום זה שנהרס ב־1948 מסרבים היהודים לדבר ואין להם רשות ללכת ברחוב לצדו של אורח זר ברחוב. הראיון עם יצחק, שלא גילה את פניו, התנהל בבית ידיד מוסלמי. גם פני מרואיינים בישראל מיוצאי סוריה בשנים האחרונות לא הופיעו על המסך.

האוטובוסים ביו"ש ישוריינו

מאת אוריאל ברעמי, סופר „דבר"

מערכת הבטחון הורתה למועצות האזוריות ביהודה ושומרון למגן את האוטובוסים שברשותם על חשבונה, נוכח ההתנכלויות לתחבורה היהודית בכבישי יו"ש.

מדובר בעשרות אוטובוסים, שימוגנו בכל חלונותיהם בציפוי פלאסטי שקוף חסין אש, כדי למנוע חדירת אבנים ובקבוקי תבערה.

יו"ר האיגוד המקצועי חיים הברפלד ל„דבר"

המו"מ מתחמם; ההסת' לא תקבל 3־4 אחוזים

פגישת ראשי האוצר וההסתדרות היום – מכרעת

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

לא נסתפק בתוספת שכר של 3 אחוזים בשנה הבא לא ב־4 אחוזים בשנתיים – אמר בסוף השבוע ל„דבר", יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, לקראת חידוש המשא ומתן על הסכם השכר בשירות הציבורי, היום בצהריים. הפגישה בין אנשי ההסתדרות והאוצר, היום, תהיה כ„מכריעה".

עם זאת העריכו אמש גורמים הקרובים למשא ומתן שהחלטת ההסתדרות לבטל את העיצומים בשירות הציבורי שנועדו להיום, מעידה שחלה התקרבות בעמדותיהם של ההסתדרות והאוצר ותוספת השכר תנוע בין 3 ל־5 אחוזים. תוקפו של ההסכם יהיה לשנתיים.

אחרי הצהריים יפגשו ראשי האגף לאיגוד מקצועי גם עם נציגי המעסיקים הפרטיים. מאחר שבמגזר הפרטי הוסכם מראש כי לא ייחתם הסכם שכר ארצי, אלא כל איגוד

(המשך בעמוד 2)

מספר צפויי הפיטורים גדל ביוני ב־131 אחוז

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

בחודש יוני גדל ב־131 אחוז מספר העובדים המועמדים לפיטורים בחברות ומפעלים שונים.

בחודש שחלף הודיעו מפעלים שונים לשירות התעסוקה על כוונתם לפטר 774 עובדים – לעומת 335 עובדים שהוחלט לפטר בחודש מאי.

המפעלים שדיווחו ביוני על כוונתם לפטר עובדים הם „רבינטקס" בבית שאן – 180 עובדים (עקב סגירה); מפעל „תגל" לאביזרי גומי ופלסטיק לכלי רכב בעכו שיפטר 135 עובדים; „הוד אחד", שבכינוס נכסים – 120 עובדים; „בגד עוז" במגדל העמק – 110; מפעל הבקבוקים „פניציה" שקירותם – 40; מפעלים שונים בנצרת ועפולה – 56; „נגב קרמיקה" בירוחם – 40 (בגלל פתיחתו של קו ייצור אוטומטי); „רתיק" ליצור כבלים בבית שאן – 26 ו„מיכלי כרמל" בחיפה, המייצר קרטונים – 23. המפעלים „קול אטום" ברמת גן, „אורט" ברמלה, „ביד אל" במצפה רמון ו„לויס קטרינג" מתכוונים לפטר 20 עובדים ומטה כל אחד.

במבצע של משטרת בריטניה

ישראלי ושני בריטים חשודים בהברחת 100 ק"ג של קוקאין

לונדון (ע"ד).– משטרת בריטניה עצרה אתמול שני בריטים וישראלי אחד בפעולה שנועדה לשבור רשת סמים, שהבריחה, ככל הנראה, מישראל לבריטניה קוקאין בשווי של יותר מ־85 מיליון דולאר.

המשטרה האשימה את שלושת הגברים בקשירת קשר לאספקת קוקאין, לאחר שנמצא קוקאין במשקל כולל של שני ק"ג בפשיטות משטרה ברובע ווסט־אנד שבלונדון.

ממקורות המשטרה נמסר עוד, כי הבלשים סבורים, כי הסמים שנתפסו עתה הם רק חלק קטן ממשלוח גדול של 100 ק"ג קוקאין, שיובאו ישירות לבריטניה מישראל בחודש שעבר. הם מנסים לגלות את 98 הק"ג הנותרים, לפני שהסם יחולק למנות קטנות ויועבר לידי סוחרים, מסר מקור משטרתי.

עוד נמסר מטעם המשטרה, כי אתמול נמשכה עדיין חקירתה של אשה אחת, שנעצרה גם היא.

נגעתם ללבי – אמר השר שריר לשופטים, וימשיך בחקיקת־הבזק

דיברו איתו משפטים

שר המשפטים אברהם שריר משוחח עם השופטת הדסה בן־עתו במפגש עם השופטים המחוזיים ביום ו'. (צילום: ישראל סימיונסקי)

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

שר המשפטים אברהם שריר הודיע ביום ו' כי הוא מתכוון להמשיך בהליכי החקיקה לשינוי חוק יסודות השפיטה, האמור להידון מחר, למרות פגישתו עם השופטים ביום שישי האחרון.

שריר הגיע ביום שישי בצהריים להיכל המשפט ברחוב וייצמן בתל־אביב כשהוא מלווה בדוברת משרדו. זו הפעם הראשונה שכף רגלו של שר המשפטים דרכה בהיכל המשפט. הוא בא לפגוש שופטים שמתנגדים להצעתו – והיא הצעתו של נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר – לאיחוד ערכאות המשפט. באולם הישיבות של ההיכל התייצבו כל שופטי בית המשפט המחוזי. הישיבה הגיעה בחלקה לטונים גבוהים מאוד והיו ביקורת ישירה וחורת תקיים על שר המשפטים. בסיום דבריה של הדסה בן־עתו, שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב נשמעו מן הקהל מחיאות כפיים רמות של עמיתיה, השופטים המחוזיים. נראה כי „מרד השופטים" נגד השר שריר לא שכך אלא הגיע לשלב נוסף שלו.

השופטים אמרו לשר המשפטים כי הוא צריך לייצג אותם וזוהי הפעם הראשונה בתולדות משרד המשפטים שהוא הפך למקור לידיעות מעליבות כלפי השופטים. בהתייחסו לטענות משרד המשפטים כי

(המשך בעמוד 2)

صكنا من الاصل

هكذا من الاصل

גובר החשש שהמפעל בחדרה יפורק סופית

באליאנס חוסמים את כניסת הכונס לשם הפעלת המפעל

מאת חיים באור, סופר „דבר"

עובדי „אליאנס" מנעו ביום שישי מנציגו של כונס הנכסים להיכנס למפעל, כדי לבדוק את אפשרות הפעלתו מחדש. בעקבות זאת גבר החשש שהכונס, עו"ד עמרם בלום, יפנה מחר לבית המשפט המחוזי בתל־אביב כדי שיורה על פירוקו הסופי של „אליאנס" והעמדתו למכירה.

נציגי הכונס הגיעו לשערי „אליאנס" כשהם מלווים במנהל הייצור שמטעם כנ. כדי לבדוק את מצבם של פסי הייצור, שחלקם מעלים חלודה, עקב ההשבתה הממושכת מאז 8 במאי. היום יעשו נציגי הכונס נסיון נוסף להיכנס למפעל שבחדרה ואם גם הפעם תימנע כניסתם בידי העובדים יוחל, כאמור, בהליכי הפירוק הסופי של מפעל הצמיגים.

ועד פועלי הייצור ב„אליאנס", שהוא המיליטנטי ביותר בין שלושת ועדי העובדים במפעל וגם הגדול מכולם, הבהיר בסוף השבוע כי הוא נחוש בהחלטתו למנוע חידוש העבודה במפעל כל עוד לא יבוטל המינוי של כונס הנכסים.

במפעל מתבצרים כבר כמעט חודשיים כמה עשרות מבין 1,030 העובדים והם מתחלפים ביניהם לפי „סידור עבודה" שמכין הוועד, כדי למנוע כל אפשרות של פתיחת השערים בידי ההנהלה או נציגיו של כונס הנכסים.

ל„אליאנס" חובות מצטברים המתקרבים ל־50 מיליון דולאר וזאת בלא לחשב את נזקי השביתה הממושכת.

ערבי נהרג, חייל נפצע

(המשך מעמוד 1)

באיזורים שונים בארץ במהלך השבתיים האחרונות.

בקלקיליה נפגעו 30 תלמידות מגאז מדמיע ומכדורי גומי בעת שערכו שביתה והפגנת מחאה נגד סגירת בית־ספרם. על קלקיליה הוטל עוצר. בג'נין התנגשו אתמול לפני הצהריים צעירים מפגינים עם כוחות הבטחון. לאחר פיזור המפגינים התברר, כי באיל יוסף חמאיסה, בן 17 מהכפר זבובה הסמוך לג'נין, נפגע מכדור בראשו ונהרג. הוא נקבר זמן קצר לאחר מכן על־ידי בני משפחתו.

מהומות ויידויי אבנים היו אתמול בעוד שורה של מקומות ישוב בגדה המערבית וברצועת עזה. מוקדי ההפגנות היו בית־לחם, מחנה גלזון ושכם.

ברצועת עזה הועלתה מכונית ישראלית באש ברחוב עומאר אל מוח'תר, ובמהומה בנוציירת שליד דיר אל־בלח נפצע חייל ישראלי בעת התנגשות עם מפגינים. על המחנה הוטל עוצר. אתמול בשעה 11.30 הושלך בקבוק תבערה על רכב צבאי שנסע ברחוב פאהמי בק במרכזה של עזה. לרכב לא נגרם נזק, ואף אחד מנוסעיו לא נפגע. מוחמד סעיד אקילה, בעל מסעדה סמוכה, חושב נוסף נעצר.

סמוך למחנה נוציירת נפצע חייל צה"ל קל בראשו מאבנים שנזרקו על סיור מתוך המחנה. החייל הועבר לקבלת טיפול לבי"ח „ברזילי" באשקלון.

במזרח־ירושלים נמשכו גם אתמול הפרות סדר קלות. בליל שבת סמוך לשעה 11 הושלך בקבוק תבערה על מכונית ליד צומת ואחמה ליד פיסגת זאב. הבקבוק התלקח, אך הוציא את הרכב ואיש לא נפגע.

באותה שעה עצמה הוצת מוסך בשועפאט וגרם לו נזק. המשטרה בודקת את נסיבות המקרה. אתמול בבוקר פוזרו כמה עשרות תלמידים בגאז מדמיע, לאחר שחסמו את כביש שועפאט.

אתמול סמוך לשעה 8.00 בערב התקיף סיור משמר הגבול ליד שער הפרחים, סמוך לבית־הספר „אל אקצה". שלושה צעירים נעצרו. בחצר בית־הספר הוצתה אש, והשוטרים הזעיקו את מכבי האש שכיבו אותה.

אתמול בשעות אחה"צ הוצת יער של עצי אורן על־יד כפר ולפה שבאיזור אום אל־פחם. אנשי מכבי האש ואנשי הקק"ל שהוזעקו למקום הצליחו כעבור שעתיים להשתלט על האש ולכבותה. כעשרה דונאמים של עצי אורן ניזוקו בשריפה. מן המשטרה נמסר, כי מדובר בהצתה, האיל ונתגלו שלושה מוקדי אש.

ביום ו' התיר בית־משפט השלום לפרסם את פרשת מעצרו של תאופיק אללאטיף מהאמיד, בן 22, שנעצר לפני כשבוע על־ידי לשכת המודיעין והבילוש של משטרת מרחב העמקים. מהאמיד, תושב מועאווייה, החשוד בהצתת יערות, נלכד על־ידי משטרת מרחב העמקים. הוא הודה בבית־המשפט, כי הוא, ביחד עם אחרים, הצית במרוצת השנתיים האחרונות יערות באיזור ואדי ערה.

שלושה צעירים מאום אל־פחם נעצרו ביום ו' ל־24 שעות כחשודים בהצתת שדה סמוך ל„קאנטרי קלאב" של הרצליה ביום ד'. כזכור, התכנסו באותו היום במקום אלפי חברי תנועת החרות לבחירת מועמדיה.

בא כוח המשטרה טען בבית־משפט השלום בת"א, כי החשודים, גאלב, בן 32, חסאן, בן 29, וסאמיר, בן 30, בני משפחת אלגבריה, נראו על־ידי שוטר בעת המעשה.

נגעתם

(המשך מעמוד 1)

השופטים המחוזיים דואגים רק למעמדם האישי ואינם רואים את טובת הרפורמה אמרו השופטים. „זה לא נשמע שבמדינה מתוקנת ייאמר ששופטים אינם רוצים אמת. ברגע כזה יש הטלת דופי ביושרם האישי של השופטים. לנשיאת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, השופטת חנה אבנור, אין שום אינטרס אישי מאחר והיא מועמדת לעמוד בראש מחלקת העררים. למה לא מייחסים אינטרס אישי לשופטים שתומכים ברפורמה, נשיא בית המשפט העליון, למשל? לומר עלינו את הדברים שאומרים עלינו זו ממש בושה. אנחנו הרי בצורך לשפוט אנשים גם אחרי המהלך הזה".

השופטים המחוזיים מתחו גם ביקורת על כך שהשר לא ביקר עד יום שישי בבית המשפט המחוזי. „אם היית מבקר", אמרו לו השופטים, „היית רואה שופטים בגלימותיהם כשהם נושאים ערימות של תיקים ומתרוצצים בין חדרי המשפט כדי למצוא חדר שבו יוכלו לשפוט. מדוע לסגן שר במדינת ישראל מכשירים לשכה ומעמידים לרשותו מזכירה ואילו לשופט אין מכינים אפילו כסא ושולחן".

אברהם שריר, שניסה בשיחה להתייצב לימינו של נשיא בית המשפט העליון, מיוזמי הצעת הרפורמה, אמר כי הדברים שנאמרו בפגישה נגעו ללבו והוסיף: „לא באתי להשיג הסכמות אלא לשמוע ולהשמיע. התרשמתי מהכנות ומעומק הדברים. אקח בחשבון את הדברים ששמעתי. המהות שמנחה את השופטים ולא האינטרסים האישיים. שמעתי גם שופטים אחרים ואני מתכוון להמשיך בהליכי החקיקה שבהם התחלתי".

מת העתונאי יהושע ביצור

(ע). – העתונאי יהושע ביצור, מוותיקי העיתונאים בירושלים, מת אור ליום ו' בירושלים לאחר מחלה. המנוח יליד וינה 1926. עלה לארץ ב־1939.

היה אחד הכתבים הפרלמנטריים הוותיקים והמכובדים ביותר. בתפקידו זה עסק במשך כ־30 שנה בכנסת מטעם העתון „מעריב". בשנות עבודתו העיתונאית זכה ביצור לפרסי עיתונות, ביחוד על כתבותיו הפרלמנטריות. לאחרונה עסק גם בפובליציסטיקה. השאיר בן ובת.

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
מנהל כללי אמנון בר־טוב
הוצ"ל – „דבר" בע"מ
מודפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת וההנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוחד קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33106

מבצע קיצור התור

(המשך מעמוד 1)

9. בשום מקרה לא תובטח לאנשי הצוות מיכסת עבודה נוספת מינימאלית.
10. היקף הניתוחים והפעולות יוקצה בין בתי החולים תוך התחשבות בגורמים הבאים:
א. מפתח האזוריות.
ב. יכולת הביצוע.
ג. ביצוע בפועל.
ד. בתי־חולים פריפריאליים.
11. הסדר זה נועד לענות על צורך חד־פעמי ולא יהווה תקדים במערכת יחסי העבודה.
12. יוקם צוות מיוחד שיעסוק בגיבוש תוכנית לשיפור השירותים הרפואיים.

גם קדאפי רוצה

(המשך מעמוד 1)

ה„סאנדיי טיימס" המופיע היום.

לדברי העתון, מתכוון קדאפי להפוך את לוב ל„מעצמת על". מגעי לוב עם ממשלת סין התנהלו במשך ארבעת החודשים האחרונים, והם מעוררים את חששם של דיפלומאטים מערביים, שכן הספקת טילים כדוגמת אלה שסופקו לסעודיה עלולה לגרור את ישראל למכת מנע.

המדובר בטילים המכונים „רוח קדים" (סי.ס.ס.2), שטווחם 1,600 מיל, והם מסוגלים לפגוע בישראל ובדרום אירופה. המגעים עם סין הוחלו לאחר שנכשלו מאמצי קדאפי לרכוש טילים לטווח בינוני מברה"מ ולאחר כשלון נסיונו להיכנס לפרוייקט פיתוח משותף עם חברה בראזילית.

פרשנים המצוטטים ב„סאנדיי טיימס" טוענים, שקיימת סבירות שסין תסרב לעסקה המוצעת נוכח התגובות הזועמות של המערב בנושא מכירת הטילים לסעודיה.

מצרים מייצרת

(המשך מעמוד 1)

מחזיקים בטילי „סקאד־בי", שקנו מהרוסים בשנות ה־70 המוקדמות, ואשר היוו חלק ממערך התקיפה המצרי במלחמת יום הכיפורים.

נציגים ירדנים קיימו לאחרונה מגע עם נציגים סינים, באמצעות גורם שלישי, כדי לבדוק את האפשרות לרכוש טילי קרקע־קרקע ארוכי טווח מסוג „מ־9". טילים אלה נמצאים עדיין בשלב ניסוי בסין והם בעלי טווח של 300 ק"מ ויכולת פגיעה מדויקת למדי במטרה.

מהמידע שנמסר עד כה בפרשה זו לא ברור האם הירדנים התעניינו ברכישת הטילים הסיניים בשביל צבא ירדן או בשביל אחת מנסיכויות המפרץ הפרסי, כגון כוויית, הזקוקה למערכות טילים חדישות כדי לשפר את אמצעי הגנתה נגד האיומים האיראניים כלפיה (לאחרונה רכשו הכוויתים מערכת ג.ס. חדישה ממצרים).

על כל פנים מאז המגע הנזכר לעיל בין הנציגים הסינים והירדנים – לא נמשכו המגעים ביניהם בעניין עסקת הטילים.

עוד נודע, כי על אדמת מצרים עומדת להתבצע עסקת ייצור של טילי „קונדור" ארגנטינים, אשר הטווח שלהם מגיע לכ־1,000 ק"מ. הארגנטינים מבקשים לייצר את הטיל הזה במצרים, תוך השקעה של כספים עיראקיים ובסיוע מומחים ארגנטינים וגרמנים. טילי ה„קונדור" פותחו על בסיס טכנולוגיה אירופית, שהעבירו גורמים שונים לארגנטינה בעסקות לא רשמיות בין מדינות.

לא מן הנמנע, כי המצרים יבקשו לקנות טילי קרקע־קרקע בראזיליים מדגם „סונדה־4".

לאחרונה נודע, כי הסעודים משקיעים כ־1.5 מיליארד דולאר בעסקה לרכש הטילים הסיניים „סי.ס.ס.־2", וכי הטילים הראשונים כבר הגיעו לסעודיה.

בתוך־כך הכחיש אתמול [illegible] הסורים [illegible] עם הסינים לרכישת טילי מ־9. בהודעה שפירסם הדובר בדמשק הוא האשים את ישראל בהפצת מידע מגמתי זה שנועד, לדבריו, להצדיק את כוונת ישראל לרכוש נשק מתקדם בארה"ב עבור צה"ל. יחד עם זאת, הודה הדובר כי ברשות הצבא הסורי מצויים מזה זמן טילי קרקע־קרקע (כגון סקאד ופ.אס 21) המספיקים, לדבריהם, למטרות הגנה על שטח סוריה.

יצויין שמאז הופצו הידיעות במערב על מגעים שקיימו נציגים סורים וסינים לצורך ביצוע עסקת טילי מ־9, שללו אמצעי ההסברה הסוריים הממלכתיים ידיעות אלה וטענו שהן נועדו להפעיל לחצים על סוריה, כדי למנוע ממנה להצטייד בנשק הנחוץ. הודעת הדובר הצבאי הסורי מאתמול היא חריגה בהקשר זה, משום שבדרך כלל הדוברים הסורים הרשמיים אינם מתייחסים לנושאי הצטיידות הצבא הסורי בנשק.

מבקרת עיריית באר־שבע מגלה עזובה והזנחה:

המצב באתר תל־שבע – מחריד; מרכז האמנויות לנוער – מסוכן!

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„מחזה מחריד, ונדליזם, השתוללות, ברוטאליות", כך מגדירה מבקרת עיריית באר־שבע את ממצאיה לגבי מוזיאון תל־שבע, בדו"ח ביקורת תקופתי, שהגיע לידי סופר „דבר".

פריטי אמנות נדירים באתר תל־שבע, בעלי ערך בלתי משוער, נפגעו ונהרסו על־ידי היזם הפרטי המפעיל את המקום. תמונות ומוצגים אחרים והמבנים השייכים לעיריית באר־שבע מוכלים היום סוסים ובני מיקשים. ממצאים אלה כלולים בדו"ח ביקורת נוקב של מבקרת עיריית באר־שבע, שהגיע לידי סופר „דבר". הדו"ח, שהועבר בימים אלה לידי ראש העיריה, משה זילברמן, חושף ליקויים ואי סדרים בניהול החשבונות של העיריה ומצביע על רשלנות פושעת של מבני חינוך, עד כדי סיכון חיים ממשי של תלמידים בהם.

דו"ח המבקרת, עורכת הדין [illegible], פורסם בימים אלה והוא מתייחס לתקופה שבין פברואר ליולי 1987. יצויין, כי עיריית באר־שבע הטילה איסור מוחלט על הממצאים, ובניגוד לנוהל שהיה קיים בעבר, לא הועבר הדו"ח לידי העתונות. הדו"ח, שהגיע לידי סופר „דבר", מותח ביקורת נוקבת על מוזיאון תל־שבע, השייך לעיריה. אתר תל־שבע העתיק נחשף בחפירות ארכיאולוגיות. נתגלתה בו עיר מתוכננת מתקופת מלכי יהודה, על כל חלקיה. תגלית זו מהווה אטרקציה נדירה ולדברי הביקורת, ראוי כי במקום יוקם מוזיאון שבו יוצגו כל המוצגים שהתגלו בתל. בביקור במקום נוכחה המבקרת בהשתלטות מוחלטת של היזם על מבני העיריה, „באופן ברוטאלי", כלשון המבקרת. ואלה ממצאיה: ארבעה מבנים השייכים לעיריה נתפסו על־ידי היזם והמבנה האחרון פורק. הגג, אחד המבנים, השייך לעיריה, נתפס על־ידי היזם, פריטי המוזיאון שהיו בתוכו נזרקו החוצה והיום הבנים למקום סוסים. הגג של אחד המבנים, שבו היו מוצגים תמונות ומסמכים, פורק על־ידי היזם והוא בנה ממנו לולבים לפינת החי שהוקמה במקום. „יצירות ותמונות שלמות ושבורות, אשר קשה להעריך את שוויין מונחות בערימות בתוך המבנה ללא גג חרוקות בכל השטח שמסביב – מחזה מחריד. המוצגים ארכיאולוגיים שאין להם תחליף, כמו כתובות ארכיטקטוניות מאבן.

פריטים ועצים אשר הובאו מאפריקה, המייצגים חקלאות מדברית במיתתם משתמש היום לצורך קישוט, כאשר אין לו כל יחס והבנה לחשיבותם וערכם ואין מי שיעצור אותו בהשתוללות זו", כותבת המבקרת.

לדבריה, היזם מלין כמעט בכל החדרים של העיריה עובדים ערבים מהשטחים. בורג ארכימדס – מוצג נדיר ויחיד במינו – נמצא זרוק ליד אחד הביתנים וגלגל אנטיליה לשאיבת מים שהובא ממצרים נמצא זרוק ותקוע בקרקע, ללא כל יחס לחשיבותו ההיסטורית והאתנוגרפית.

המבקרת מציינת עוד כי היזם סיפח לעצמו שטח רב במערב האתר ובאמצעות גידור הוא מונע גישה של כלי רכב לבניין המוזיאון. הביקורת מצאה כי העיריה הניחה ליזם להשתלט על כל השטח, לא עצרה בעדו ולא מנעה אותו מלהתפרס על שטח מבניה ומוצגיה של העיריה ולעשות בהם ככל העולה על רוחו ולגרום נזקים אשר חלקם לא ניתנים לתיקון. בתגובה על ממצאים אלה אמר ראש העיריה, משה זילברמן, כי היועצת המשפטית מכינה בימים אלה הצעה לפתרון בעיית ההשתלטות של היזם על השטחים השייכים לעיריה.

דו"ח המבקרת חושף ליקויים חמורים במערכת החשמל של מרכז האמנויות לנוער, המסכן באופן ממשי את שלומם של 590 הילדים שלומדים במוסד זה. מבדיקת המבקרת עולה כי כל מערכת החשמל במוסד לא עומדת בתקן, חוטי החשמל ופקקי החשמל במקום גלויים והסיבים בוערים גורמת להתפוצצויות של פקקים. המבקרת מציינת, כי הנושא במלוא חומרתו מצוי כבר ארבע שנים על הפרק, מבלי שנעשה דבר לתיקון המצב. הילדים סיפרו למבקרת כי הם „רואים את הסכנה מול העיניים".

המבקרת קובעת עוד, כי במרכז האמנויות לנוער ובמוזיאון הנגב סובלים משיתוק כספי מוחלט, חלק מהחשבונות והקבלות לא טופלו, לא בוצעה התאמת בנק ולא בוצעה סגירת חשבונות כדין. השומר במוזיאון מוכר באופן פרטי גלויות ודברי מתיקה. גביית הכספים עבור דמי הכניסה מהמבקרים במוזיאון נעשית על־ידי השומר ולפעמים על־ידי עובדת הניקיון במקום. בדברי התגובה שלו אומר ראש העיריה, כי בינתיים נבדקו וטופלו כל הסעיפים הקשורים למוזיאון.

אחיות בתה"ח יוצאות

(המשך מעמוד 1)

מזכירות הארגון וככל הנראה, יתקיימו במשך השבוע בכל בתי־החולים הממשלתיים אסיפות הסברה בשעות העבודה.

גם חטיבת האחיות של בתי־החולים דוחה את תוכנית המבצע של ועדת השרים וטוענת, כי שום תוכנית לא תיושם בלי יישום התקינה לאחיות.

עובדי מגן־דוד־אדום עומדים להשבית את השירות מחרתיים אם לא יקבלו משכורות. בהנהלת מד"א אין כסף לתשלום המשכורות וגם לא לרכישת דלק לאמבולנסים, בגלל עיקול הכספים על־ידי מס הכנסה.

מנכ"ל קופת־חולים הכללית, נחום פסה, קיים ביום ו' מגעים עם ראשי חטיבת רופאי בתי־החולים של קופת־חולים. אמש הוא מסר ל„דבר": „לאור המגעים הבלתי־רשמיים שניהלתי עם הרופאים אני משער, כי עלינו על דרך הפתרון, לפרוק שדרך זו ארוכה מאוד". יו"ר חטיבת הרופאים, ד"ר חיים סולן, אמר בשיחה עם סופרת „דבר": „אנחנו בעמדת המתנה. לא ברור לנו מה המשמעות של החלטות ועדת השרים לגבי יישום המזהות של הסכם קופת־חולים לקיצור התורים לניתוחים". ד"ר סולן טען, כי בתוכנית המבצע, שגובשה בוועדת שרים, נשארו הרבה נושאים בלתי־סגורים. „אם רוצים להציע לנו תוכנית חליפית, רק שר האוצר ומנכ"ל ההסתדרות הם הפרטנרים לסגירת הנושאים, שנשארו פתוחים בתכנית ועדת השרים. אנחנו לא נהיה שותפים להשלמת ניסוחים. לנו יש הסכם חתום עם קופת־חולים".

ארגון רופאי המדינה נענה אתמול לפנייה של שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו לקיים איתה פגישת הבהרה בנושא החלטות ועדת השרים. יו"ר הארגון, ד"ר יהושע ויסבורט, מסר, כי הרופאים מוכנים לדון עם המעסיק היחיד שלהם בלבד. לדבריו, טרם קיבל הארגון את החלטות ועדת השרים ומכה שפורסם בכלי התקשורת נראה, כי „ועדת השרים מנסה להתחמק מתפקידה באמצעות הצעת פתרון פיקטיווי". המשבר במערכת הבריאות, לדבריו, אינו רק בעיית הניתוחים, אלא גם תהליכים רפואיים חיוניים אחרים, כמו צינתורים ובדיקות מורכבות. „הרופאים עדיין לא מתוגמלים עבור העבודה במשמרת הבוקר ולא נסכים להעמיס על עצמנו עבודה בשעות אחר הצהריים במסגרת יחסי עובד־מעביד הקיימת, כלומר ללא תגמול" – אמר ד"ר ויסבורט.

גם ההסתדרות הרפואית לא קיבלה עדיין את נוסח ההחלטות של ועדת השרים, אולם על סמך הדברים שפורסמו בכלי התקשורת לא רואים ראשי הר"י בתוכנית המבצע „שום פתרון אמיתי למצוקות החולים ולבעיות הרופאים". ראשי ההסתדרות הרפואית טענו אמש, כי „יתכן שמדובר בפשרה שהושגה בין יריבים פוליטיים במטרה לקנות שקט עד לאחר הבחירות. מתקבל הרושם, כי הפשרה היא בין עמדות האוצר לבין עמדות ההסתדרות". הר"י ממשיכה לראות בהסכם קופת־חולים לקיצור התורים לניתוחים מסמך מחייב, אשר יש בו פתרון אמיתי למשבר – צויינו הרופאים. עם זאת, מוכנים ראשי ההסתדרות הרפואית לבחון ולהתייחס באובייקטיביות לתכנית המוצעת על־ידי ועדת השרים, [illegible]

ועדת השרים המיוחדת קיבלה בישיבתה ביום ד' [illegible] החלטות על מבצע חד־פעמי לקיצור התורים לניתוחים. בדיון השתתפו ראשי ההסתדרות וקופת־חולים הכללית וההחלטות התקבלו פה אחד.

המו"מ מתחמם

(המשך מעמוד 1)

מקבלי יתתום על הסכם עם מעסיק, ידונו הצדדים בעיקר בסוגיה של תוספת היוקר. [illegible] שתתקיים [illegible] 70 אחוז ואף לרדת ל־50 אחוז בתנאים של אינפלציה גבוהה משיעורה הנוכחי.

נושא אחר העומד לדיון הוא תביעתה של ההסתדרות שמעסיקים יסכימו להעלאת דמי הגמולים שגובות קרנות הפנסיה שלה מ־16 אחוז ל־17.5 אחוז מהשכר – נוסף מהמעסיק, ועוד אחוז מהעובד. כן דורשת ההסתדרות לכלול רכיבי שכר נוספים בחישוב הפנסיה.

מטה המאבק של ההסתדרות עובדי [illegible] המוחה על עיכובים בפתיחת המו"מ על הסכם שכר ענפי, מתכוונת גם לארגן הפגנה של מאות עובדים מול בית התעשיינים בתל אביב, מחרתיים בשעות לפנה"צ. תביעות השכר של הסתדרות עובדי המתכת מסתכמות בכ־15 אחוז.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי עמק
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק שבעפולה, מופקד שינוי תכנית מפורטת מס' 5706 שינוי לתכנית מפורטת מס' 1619 – [illegible], ביחד עם תשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
חלקי גושים: 16067, 16107, 19106.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: תכנון וחלוקה מחדש של השטח, קביעת שטחים להקמת מבני מגורים עד שלוש קומות, יעוד שטחים למבני צבור, שטחים ציבוריים פתוחים, דרכים וחניה ציבוריות לכלי רכב ודרכים ציבוריות להולכי רגל.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון
ט' בסיון התשמ"ח
25.5.1988

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי – ראשל"צ
תאריך 1.7.88

הודעה לפי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ בקשה למתן הקלות חלקה 350 בגוש 3939 רחוב ברשבסקי 10.
לפי תכנית מיתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור המותר לבנות עליה – קיים מבנה תעשיה 3 קומות עם חניון.
בקשת בעלי החלקה: 1 הקלה לתוספת בניה 6% (ללא חישוב מרפסות מילוט בשטח הבניה)
2 הקלה לגובה בנין מעל 12 מ' לחדרי מכונות של מעליות.
כל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.
באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. כיצן
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה
ראשון־לציון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא „תכנית מספר 2014 א' שינוי מס' 1/87 לתכנית מס' 2014".
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: ירושלים.
שכ' קטמון, שטח בין רח' השיירות, רח' המשוריינים ורח' המגנים.
הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
גוש 30067 חלקות 43–44.
עיקרי הוראות התכנית:
א. הגדלת סה"כ שטחי הבניה מ־1205 מ"ר המותרים ל־1605 מ"ר.
ב. קביעת בינוי ושינוי בנין לתוספת קומה לבית אבות עירוני בהתאם לנספח הבינוי.
ג. אחוד חלקות.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אליהו מיימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז ירושלים

מודעון

„מוקד מידע טלפוני" של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על המוסדות הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנמל 26 קומה ג' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות
חגים, מ־20.00 עד 23.00

ערן עזרה ראשונה נפשית:
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים (נוער) – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נפגעות – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשישים 03־696685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טל' 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

אָלמָקס משחת השיניים במניעת עששת
יעילה פי 3

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
דיזנגוף – דיזנגוף 132 – 223390
קופ"ח – בן יהודה 26 – 203492
ירושלים
מרקחת [illegible] – 28 – 528191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
[illegible] – 24 – 910946
[illegible] – הנביאים 3 – 5513671

אָלמָקס

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
סדרה א': יום ה' 7.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי האופרה
סולנים
התכנית:
שנברג – „פליאס ומליזנדה"
ביזה – קטעים מתוך האופרה „כרמן"

ירושלים, בנייני האומה, 9 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
מוצ"ש 9.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי האופרה
סולנים
התכנית כמו בחיפה קונצרט 10 סדרה א'

תל אביב, היכל התרבות,
7.30 בערב
קונצרט מיוחד
יום א' 10.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי אופרה
סולנים
התכנית:
ביזה – האופרה „כרמן" (ביצוע מלא)

חיפה, אודיטוריום חיפה,
8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
סדרה ב': יום ב' 11.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי אופרה
סולנים
התכנית כמו בחיפה קונצרט 10 סדרה א'

תל אביב, היכל התרבות, 8 בערב
קונצרט
יום ד' 13.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי אופרה
סולנים
התכנית:
ביזה – האופרה „כרמן" (ביצוע מלא)

חיפה, אודיטוריום חיפה,
8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
סדרה ג': יום ה' 14.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי אופרה
סולנים
התכנית כמו בחיפה קונצרט 10
סדרה א'

תל אביב, היכל התרבות, 9 בערב
קונצרט במוסיקה קלאסית קלה מס' 5
מוצ"ש 16.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי אופרה
סולנים
התכנית:
ביזה – האופרה „כרמן" (ביצוע מלא)

הודעה למנויים:
הרצאת בר ישראל אופל על „כרמן" שתתקיים ביום 7.7.88 בשעה 4 אחה"צ בבית ההסתדרות ולא ב־6.7.88 כפי שפורסם תחילה.

הלווייתה של
חנה אבן טוב
תצא היום, יום א' י"ח בתמוז תשמ"ח
3.7.88 מבית הלוויות סנהדריה
להר המנוחות בשעה 14.00.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בבית הלויות
השבעה בבית המנוחה רח' מטודלה 3 א' ירושלים.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירת ראש משפחתנו היקר
יחזקאל ברומברג
הלויה תתקיים היום, יום ראשון, י"ח בתמוז תשמ"ח,
3.7.88 בשעה 17.00 בבית העלמין הדרום
בגבול חולון־בת־ים.
אוטובוס יצא מבית המנוח רח' יהושע בן נון 45 ת"א.
המשפחה

לגרשון ברומברג ומשפחתו
משתתפים באבלך הכבד
במות
אביך ז"ל
קיבוץ מסדה

אלקה שמיר ז"ל
יום השנה לפטירתה
היום, יום ראשון י"ח תמוז תשמ"ח 3.7.88 בשעה 11.00
לפני הצהריים נעלה לקברה בבית העלמין.
מתאספים ליד הסנדלריה.
המשפחה
ובית אשדות יעקב איחוד

אנו מודיעים בצער על מות חברנו
יעקב שמגר זופי (שטיינגר)
הלוייה נערכה בקיבוץ גנוסר
ביום שישי 1.7.88 ט"ו תמוז תשמ"ח
המשפחה
ובית גנוסר

אנו מודיעים בצער על מות חברנו
זאב (בובי) שנבל
הלוויה תתקיים היום יום ראשון
י"ח בתמוז תשמ"ח 3.7.88 בשעה 16.30.
המשפחה ובית שדה נחום

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו
אדי אברהם יעקבי
המשפחה ובית מולדת
בקשר למועד הלויה נא להתקשר
למזכירות מולדת 06־531784

ביתנו שרוי באבל
חברנו
יוסף אילון
איננו
ההלויה תתקיים באיילת השחר היום,
י"ח בתמוז תשמ"ח 3.7.88 בשעה 17.00.
המשפחה
ובית איילת השחר

לחברנו ירדן יעקב
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף חיים עוזר
ההנהלה והעובדים

לחברתנו ענת שחורי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

דבר ספורט

יום גדול למערב־גרמניה: גראף זכתה בתואר הנשים ובקר העפיל לגמר הגברים; יום עצוב לצ'כים: נאוורטילובה נוצחה בגמר, לנדל ומצ'יש הפסידו בחצי הגמר; שריד אחרון לשוודים: אדברג בגמר; גראף בדרך לזכיה ב"גראנד סלאם"

גראף גרפה את כל הקופה

כתר ראשון בוימבלדון לצעירה הגרמניה שטפי גראף, שמנעה מנאוורטילובה זכיה תשיעית ושבירת שיא הזכיות ■ גראף המצויינת והקטלנית ניצחה 7:5, 2:6, 1:6

שטפי גראף בת ה־19 היתה לגרמניה השניה בתולדות וימבלדון, שזכתה בתואר הנכסף ולראשונה מאז 1931 בו זכתה בתואר סילי אוסן.

היא הציגה משחק נפלא ובעיקר בחבטות כף היד שלה, שהיו ממש קטלניות. במערכה הראשונה הוליכה הגרמניה הצעירה 2:4 ו־3:5, אולם האלופה בת ה־31, מרטינה נאוורטילובה, הצליחה להפוך את הקערה על פיה ולסיים את המערכה הראשונה בתוצאה 5:7, בתום קרב בן 44 דקות.

למעשה, במערכה ה־1 נקבעו שתי עובדות: זו היתה המערכה הראשונה שאיבדה גראף בוימבלדון השנה והמערכה הארוכה ביותר שלה כאן. עד הגמר הביסה גראף את כל יריבותיה בתוך פחות משעה כל אחת.

אולם, הגרמניה לא איבדה את עשתונותיה ופתחה בסערה את המערכה השניה כשהיא מנצלת את חבטות כף היד שלה ואף מתקרבת לרשת, דבר שאינה נוהגת לבצע בדרך כלל. כשהתגברה על מורא המעמד הגדול וכאשר לא יראה מיריבתה הותיקה בעלת 8 הזכיות בוימבלדון, נראתה גראף חזקה יותר, ממש קטלנית. מכות ההגשה שלה היו מדוייקות, וגם פעם אחת הצליחה להריץ את יריבתה מקצה לקצה וסיימה את הכדורים בצורה מעוררת כבוד היא זכתה לתשואות קהל 16 אלף הצופים.

דבר מעניין אירע. לאחר שגראף הוליכה 3:5 במערכה הראשונה, ניעורה נאוורטילובה וזכתה ב־6 משחקונים רצופים כדי לנצח, כאמור 5:7, ולהוביל במערכה השניה כבר 0:2. ואז, באה ההתנפלות הגדולה של גראף, שזכתה ב־9 משחקונים רצופים, כדי להביס את מרטינה הגדולה – 2:6 במערכה השניה ולהוביל 0:3 בשלישית.

המערכה השלישית היתה למעשה קלה מאד ומרטינה נראתה כבר שבורה ואין בה רוח לחימה כפי שהיה לה בשתי המערכות הראשונות ובעיקר הראשונה ובמצב של 1:3 החל גשם. המגרש כוסה למשך 45 דקות. עם חידוש המשחק לא איפשרה הגרמניה לגולה הצ'כית אפילו לזכות במשחקון אחד ובכך המשיכה בהתקפותיה ולחצה את יריבתה אל הקיר. כשהתוצאה היתה 1–5 להובתה היה נדמה שמרטינה תצליח לצמצם את הפער אולם שתי שגיאות כפולות בחבטות ההגשות שלה היו בעוכריה. 1:6 ל"ילדת הפלא". כך נקטעה שרשרת של שישה נצחונות רצופים ושמונה בכלל של מרטינה בלונדון. היו כאלו שהאמינו שתצליח לשבור את שיא הזכיות של האמריקנית הלן ויליס מאדי בשנות השלושים אולם הגרמניה הצעירה חשבה אחרת.

שטפי גראף מניפה את המחבט הקטלני ולמעלה את צלחת הזכיה

אדברג ובקר בגמר הצעיר

שני משחקים מרתקים ודרמטיים בחצי הגמר ■ מצ'יש הוליך 0:2 אך אדברג בן ה־22 ניצח בסיום 2:3 ■ בקר בן ה־20, שזכה פעמיים בוימבלדון, גבר על המדורג מס. 1 לנדל בארבע מערכות

שטפי גראף מוכה לבצוע ההיסטורי בגמר כפול בוימבלדון, אם יעלה בידיו של בן ארצה בוריס בקר היום על משטח הדשא מס. 1 לנצח את השבדי שטפן אדברג. אם אכן יעשה זאת תהיה זו הפעם הראשונה בתולדות אליפות וימבלדון שתואר הגברים ותואר הנשים נופל בידי הצמד הגרמני.

למעשה, היו שני משחקי חצי הגמר לגברים מרתקים מאד. השוודי שטפן אדברג בן ה־22 עלה לראשונה בתולדותיו לגמר וימבלדון לאחר שלפני שנה חסם את דרכו איוואן לנדל בחצי הגמר. הפעם הצליח אדברג להפוך פיגור משמעותי במשחקו מול הצ'כי השני, מילוסלאב מצ'יש המזוקן וגבה הקומה. הצ'כי היטיב לשחק בשתי המערכות הראשונות והפליא בחבטות החזרת הסרבים שלו. לעתים נראה אדברג המום ואובד עצות, כשלא הצליח להפוך את חבטות ההגשה המצויינות שלו לנקודות. כמו בומרנג אוסטרלי חזרו הכדורים, בדיוק לנקודות ותורפה בהגנתו של אדברג.

מה הפלא שמצ'יש, אחרי שהביס ברבע הגמר שוודי מצויין אחר, מאטס וילאנדר בשלוש מערכות, ניצח הפעם בשתי המערכות הראשונות 4–6, 2–6 ונראה קרוב לגמר היסטורי.

אבל, אדברג חזר לתמונה בצורה מרהימה, שכה התאימה לאבי המסורת השוודית החדשה, ביורן בורג. הוא זכה במערכה השלישית 6–4, המשיך בתנופה וניצח ברביעית 6–3. עתה, היה אדברג בשמש, חזק ומדוייק יותר ומצ'יש לחוץ, מתוסכל והרי עייף. המערכה המכרעת היתה שקולה, אך מצ'יש רדף אחר השוודי בלא הצלחה. 4–6 לאדברג ו־2:3 בסיכום המשחק שנמשך 3 שעות ועשר דקות.

איש לא האמין שהשבדי הבלונדי יצליח במשימתו הקשה, מה עוד שבשתי המערכות הראשונות היה ממש אובד עצות מול משחקו הנפלא של הצ'כי שהצליח בכל מכות ההגשה של השבדי להעביר את הכדור במהירות כה רבה שלא איפשרה לאדברג להתקרב לרשת. אדברג למד זאת מהר ושינה את סגנונו וכך הצליח להמם את הצ'כי כשאת הכדור האחרון חבט הצ'כי לרשת שעה שאדברג היה מחוץ לתחום וציפה שהצ'כי ישלים את המלאכה אבל למזלו הרע הוציא את המערכה.

לנדל סחט מערכה אך הפסיד במלחמה

המשחק השני בין בקר, המדורג שישי ואיוואן לנדל המדורג ראשון, היה מרתק ומתוח. בגלל הגשם שירד בעת המשחק חלו הפסקות גדולות והשניים הפסיקו במערכה השלישית עקב החשיכה. עד אז הצליח הגרמני בן ה־20 האלוף וימבלדון ב־85' ו־86' לזכות בשתי המערכות הראשונות 6–4, 6–3. בקר היה נמרץ, גמיש, חזק ואף מבדר. ממש בשיאו. לנדל נראה די שבור, כמי שהולך ומעכל הפסד נוסף בוימבלדון והפעם בחצי הגמר. כזכור, ניצח לפני שנתיים בקר במשחק הגמר בשלוש מערכות קלות למדי. נראה היה כי התמונה חוזרת על עצמה.

ואז הצליח הטניסאי מספר 1 בעולם להגיע למצב של שובר שיוויון כשהתוצאה הורתה 6–6. המאבק בשובר שוויון היה מסקרן כשכל אחד מהטניסאים מנצל היטב את חבטות ההגשה שלו וכשלבקר היו שני כדורי סיום משחק במצב של 4:6 הצליח יליד אוסטרבה להשוות ואף לזכות בשובר השוויון 8:10.

אז החליט השופט להפסיק את המשחק מפאת החשיכה ולהמשיכו למחרת לפני משחק הגמר בין הנשים. המשחק בין השניים חודש 10 דקות לאחר השעה 1 לפי השעון המקומי, כשבקר מסתער על יריבו ונוטל את שלושת המשחקונים הראשונים, לנדל הגיב במשחקון, ואז שב פקד הגשם את וימבלדון והשניים נאלצו לפנות את המקום עד להפסקת הגשם. עם חידוש המשחק פעם נוספת הצליח הצ'כי תושב ארה"ב עכשיו, להשוות את התוצאה ל־3:3, אבל זה היה הסוף. הגרמני המשיך להלום ולצבור נקודות, אם כי לנדל לא נכנע בקלות.

מעניין לציין שבמשחקון האחרון שלו הצליח להציל 6 כדורי סיום נוספים לפני שנכנע בכדור השביעי באותה מערכה והגרמני ניצח לבסוף 4:6 במשחק שארך שלוש שעות ו־47 דקות. בכל פעם שאיבד בקר כדור סיום הוא זעק מכל הלב והמריץ את עצמו להמשיך. כל כך רצה לנצח.

★ משחק הגמר היום בין בוריס בקר ושטפן אדברג בשעה 4 אחה"צ. שטפי גראף זכתה השנה בשני התארים היוקרתיים בגראנד סלאם באוסטרליה ובצרפת ועתה נטלה את התואר השלישי בוימבלדון ואם תזכה בספטמבר בתואר של ארה"ב בפלשינג מדו תהיה הטניסאית הרביעית בהסטוריה שזכתה בגראנד סלאם שקדמו לה האמריקנית מורין קונולי המנוחה, האוסטרלית מרגרט קורט והצ'כית מרטינה נאוורטילובה. עתה מצפה שטפי גראף לזכות גם בתואר הזוגות יחד עם חברתה הארגנטינית גבריאלה סאבאטיני כשיופיעו ביום ראשון אחר הצהריים במשחק הגמר.

שטפן אדברג לגמר עם נצחון דרמטי 2:3, לאחר פיגור 2:0, על הצ'כי מצ'יש

הטור דה פראנס יצא מחר לדרך

הטור דה פראנס ה־75 במספר שהוא הגדול ברכיבה על אופניים בעולם ייצא לדרך ביום שני למרוץ של 3100 ק"מ ויסתיים ב־24 ביולי. הפעם יש מועמדים רבים לזכייה בתואר כשמעל כולם האמריקאי ... ואן המפסטן שזכה בהקפת איטליה בחודש שעבר, וסנגנו צימרמן משווייץ, לה גראדו מספרד, ושון קלי מאירלנד שזכה בהקפת ספרד.

מונדיאל 1994: ארה"ב או מרוקו

ביום שני ייקבע מי תארח את משחקי גמר גביע העולם בכדורגל ב־1994. המאבק הגדול מתנהל בין מרוקו וארה"ב, כשהמרוקנים מאמינים שהפעם פיפ"א תקבע שהיא תארח את המשחקים מכיוון שאף יבשת מחוץ לאירופה ואמריקה לא כובדה עד כה. במרוקו תומכות מדינות אפריקה ואסיה בעוד שבארה"ב הכח הפיננסי עשוי להכריע כשבאמריקנים תומכים כל מדינות אמריקה אפילו יותר מברזיל שהיא המדינה השלישית שהגישה בקשה לארח את המשחקים.

בוריס בקר לגמר לאחר נצחון על הצ'כי איוואן לנדל

מאמן הנבחרת רלף קליין מביט בזעם:

יש להכנס למשטר חירום

מאת ישראל פז מיוחד ל"דבר"

אם איגוד הכדורסל לא ינקוט בצעדים דראסטיים לקידום הנבחרת הלאומית לא נצליח לחזור לדרג א' באירופה – זעם אתמול המאמן הלאומי, רלף קליין בשיחה עימי.

רלף כועס ועוד איך. קשה היה לי להבין נגד מי הוא מטיח את ההאשמות.

ש: מה לדעתך צריך לעשות?

ת: ראשית, יש להכין את תוכנית הליגה כדי שתסתיים חודש לפני אליפות אירופה דרג ב'. אם לא – לא נחזור. יש לקיים משחקי הכנה רבים ככל האפשר.

ש: זה הכל?

ת: לא. כל שבועיים חייבת הנבחרת לקיים משחק. יש לחייב כל שחקן המופיע בליגה לשחק בנבחרת. אסור שלא ירצה – יורחק אוטומטית מקבוצתו לשלושה משחקים.

ש: מדוע אתה חריף כל כך?

ת: בשעת חירום יש לנהוג בצעדי חירום. יוון הצליחה להכין נבחרת לאומית ולא שיתפה עונה שלפני אליפות אירופה בפיראוס שחקנים זרים. גם אנו צריכים לא להמשיך בצעדים שגרתיים. אם לא נמהר את הנושא לא נגיע לכלום.

ש: האם לא היתה ההכנה למשחקי הלנד רופפת מעט?

ת: עבדנו קשה. אפשר היה לקיים יותר משחקי הכנה. לא עשינו זאת, אבל בעתיד אסור שיהיו פשרות.

ש: כיצד אתה מסכם את המשחק עם יוגוסלאוויה?

ת: במחצית הייתי מאוד מרוצה. ראיתי את הנבחרת לוחמת וממלאת את ההוראות במלואן, אבל אז באה המחצית השניה וקלקלה את הכל.

ש: מה לגבי השחקנים. האם אתה מתכנן שינויים?

ת: אין לנו מבחר גדול של שחקנים. לכן צריך לפעול עם המעט שיש. אינני מרוצה משחקנים רבים. כמה מאוד אכזבו אותי. לעומת זאת, אני מרוצה מכמה מהם כמו: עמוס פרישמן ועדי גורדון. גם רוזנברג היה בסדר. מרסר צריך להמשיך. אני מעדיף לא לאמר יותר.

ש: מה התוכניות לעתיד?

ת: המוטו שלי הוא לעבוד ולא לדבר.

הנבחרת הותיק לאבאן מרסר מול ענקי יוגוסלאוויה.

נבחרת ישראל בשיא השפל

מאת ישראל פז מיוחד ל"דבר"

הופעת ישראל בטורניר הקדם אולימפי היא מסוג ה"חוויות" המפוקפקות שטוב לשכוח אותן. מצד שני, קשה לעבור לסדר היום כאשר אני רואה לאיזה שפל נקלעה נבחרת ישראל, שבעבר היתה מאור הספורט שלנו בזירה הבין־לאומית, ונפילה היא ממש סמרטוטית.

המחצית השניה שלשום נגד יוגוסלאוויה, הבליטה שהכדורסל שלנו אינו עוד מה שהיה. קשה לי להעלות על הדעת מתי נצליח לחזור ולהופיע בהצלחה בזירה הבין־לאומית. עם חומר השחקנים שישנו כיום בנבחרת אי־אפשר להיות אופטימי.

אני עוקב אחרי משחקי נבחרת ישראל בזירה הבין־לאומית שנים רבות, ראיתי לא אחת את ישראל במשבר, היו לנו ימים גדולים וגם תקופות שפל כמו למשל באמצע שנות ה־60 ובתחילת ה־70. תמיד כשהייתי בתקופה גרועה קיוויתי לטוב ואכן, הזמנים השתנו ונבחרת ישראל ידעה לצאת מהמבוכה.

הסיבה העיקרית לאופטימיות או לפסימיות כיום נעוצה בעובדה שאז היו לנו "פייטרים", שידעו לכבד את חולצת הנבחרת ואילו הפעם מדברים יותר על עניינים חומריים. ההופעה בנבחרת מהווה לשחקנים לא מעטים מטרד. המנטאליות השתנתה. היא הפכה בלתי נסבלת. בעיקר לנו הוותיקים העדים ל"חורבן" ומתקשים לעכל את הגישה הנוכחית שעלולה להוריד את הייצוג הישראלי בזירה הבין־לאומית לשפל שלא ידענו כמותו.

אינני רואה שעם חומר השחקנים הנמצא כיום בנבחרת אפשר לשקם את המסגרת המבוססת לגמרי. אומנם ישנם 2–3 שחקנים מצויינים שלא באו למשחקים בסרטוגנבוש. הם יכולים להועיל אבל לא לגרום למהפכה הגדולה לה אנו מצפים.

מה שמרגיז אותי במיוחד היא ההתייחסות הרצינית של כל המדינות לנבחרות הלאומיות שלהן ואילו אצלנו גישת המועדונים עדיפה והנבחרת היא רק דרג משני.

קשה לי להגדיר גם את גישת הכדורסלנים לנבחרת. אין ספק שהיא מושפעת מגישת המועדונים, המשלמים להם סכומי עתק עבור הופעתם. כאשר שוחחתי עם עתונאים עמיתים וציינתי סכומים שמקבלים שחקנים הם התקשו להבין כיצד משלמים ממון כה רב לכדורסלנים בינתיים.

מכל מקום, הגישה לנבחרת אינה כמו בעבר. אין אותו "לב והב" אותה גאווה לאומית, אותה יכולת ואותו רצון שהיו בעבר. אפילו לא לפני שנתיים שלוש, כאשר הנסיגה כבר החלה.

לנבחרת חסר מנהיג. כדורסלן שישמש דוגמא ויוליך את הצעירים אחריו. בעבר היו לנו תמיד כאלה. כדורסלנים בעלי אישיות מקרינה שהדביקו בהתלהבותם את חבריהם וידעו ליצור יחידה נפלאה.

בלעדי מנהיג ממכותי תתקשה הנבחרת לפעול ולהצליח.

אנו מרבים לדבר על הרצת נבחרת חדשה, כך שההפסדים עבורה הם שכר לימוד. אינני בטוח שאנו על הדרך הנכונה. הסיבה: איני רואה בסגל של היום כבר עוד שיוכלו להרים את המשא, שהוא כבר מנשא. אני בטוח שהמאמן רלף קליין שהתווה עימו מרס נוחת, יעשה מאמץ עילאי כדי לנסות ולהחזיר את הנבחרת למסים נכונים, אבל כרגע זו נראית משימה כמעט בלתי אפשרית.

לא השלינו את עצמנו שבכוחנו לנצח את יוגוסלאוויה (את יוון – כן) אולם הם לא האמינו או שלא רצו להאמין – שמה שקרה לנבחרת ישראל. במחצית השניה אכן קרה. הדקות האחרונות היו ממש מיאשות ובאוירה פסימית זו אני מסיים, שכן אילו ציירתי תמונה ורודה יותר לא הייתי שלם עם עצמי.

אגב, מנהל הנבחרת מישקה לפידון ממשיך לדבוק בגרסתו שכל קבוצה חייבת לשחק פעם בעונה עם הנבחרת. אשרי המאמין. אני לא.

יש גם יותר חלשים מישראל

מאת ישראל פז מיוחד ל"דבר"

ישראל סיימה את הטורניר הקדם אולימפי ... שלא היה בו כדי להמתיק את הגלולה המרה, על נורווגיה החלשה – 58:86. היה זה משחק חד צדדי לכל אורכו. רק בדקות הראשונות הצליחו הנורווגים להוליך 4 פעמים.

המאמן, רלף קליין, ביצע שני שינויים מעניינים. אני מאוד פתח בחמישיה עם פרישמן, ג'מצ'י, מרסר ופליישר. במחצית השניה שיתף שני הרכזים, פרישמן ועדי גורדון בחמישיה. הם הטיבו לשחק ולצלוף ולמעשה הכתיבו את קצב המשחק. גורדון קלע 4 סלי 3 ופרישמן 1.

עדיפות הגובה של ישראל היתה בולטת. זו גם הסיבה שמרסר (14 כדורים חוזרים) ופליישר (12) שלטו מתחת לסלים. היה זה המשחק הראשון בטורניר בהולנד, שמרסר נח במחצית השניה כמעט דקות.

ג'מצ'י היה חלש במחצית הראשונה ... בשניה, לאחר שקליין הושיבו ... בלבד עלו למגרש. לשטייבאואר היתה זו הופעת בכורה ואילו איציק כהן, אורדיטי וריבליס לא קמו כלל מהספסל.

על נורווגיה קשה להרחיב. שחקנים מהירים וחזקים מבחינה גופנית, אך חלשים מאד מבחינה טכנית והבנת המשחק, למרות שיש להם מאמן אמריקני שבעבר הפסיק לאמן ב... סטודיה. רק בראון הלומד בארה"ב ואוסטהיורד, גילו לעתים יעילות מתחת לסל.

הישראלים עלו כמעט בכל על הנורווגים: זריקות שדה (52 אחוז לעומת 37%) 3 נקודות (50 אחוז לעומת 0) ובריבאונדים (40 לעומת 35). רק בעונשין היתה עדיפות לנורווגים (75 אחוז לעומת 42).

אוסטהיורד קלע את 6 הנקודות הראשונות לנבחרתו, שהוליכה ... 4 פעמים. ... הישראלים את היוזמה ... ישראל – 45:76. הנורווגים ניצלו בסיום חילופים ישראלים כדי לצמצם במעט את הפער. 58:86 לישראל.

שיפוטם של הירוב מברה"מ ומאגני מצרפת היה ללא דופי.

נקודות לישראל: ג'מצ'י 24, גורדון 16, פרישמן 15, מרסר 13, רוזנברג 7, פליישר 5, הנפלד 4, מאור 2.

נקודות לנורווגיה: בריין 26, אוסטהיורד 20, בק 8, אקבוף והאמנסן 2 כ"א.

★ צרפת היא הנבחרת השמינית שעלתה אמש לשלב הבא בטורדאם. צרפת גברה על פולין במאבק שקול 72:74 (38:41).

★ במשחקים נוספים: פינלנד – תורכיה 81:88; שוודיה – אירלנד 76:111.

לא בושה להפסיד ליוגוסלאויה השאלה: איך ובאיזה הפרש

מאת ישראל פז מיוחד ל"דבר"

במחצית הראשונה עוד היה איכשהו. נבחרת ישראל לחמה נגד יוגוסלאוויה במשחקה השני בליל שבת בטורניר הקדם אולימפי בהולנד. התוצאה 42:53 ליוגוסלאווים. לאחר ההפסקה הצלחנו להקטין ל־55:48 אבל אז קיבלנו את הזבנג. הישראלים התמוטטו לגמרי. והיוגוסלאווים המצויינים הלמו בנו ללא רחם ועד לסיום 31 נקודות הפרש – 72:103.

לא היה נעים לשבת במחצית השניה באולמה של הקבוצה ההולנדית בשאה דן־בוש. היכולת הישראלית שקעה לתהומות. אף שחקן ישראלי לא הצליח להתעלות. חסרונו של מנהיג במגרש שיווסת ויגייע את המשחק בלט. אפילו המאמן רלף קליין השומר בדרך כלל על שלוה בניהול משחקים, רגז על הנבחרת. ואכן אפשר היה לעיתים להתפרץ מרגזו. הכל "הלך הפוך". כמה כדורסלנים שהוכנסו למגרש כלל לא ידעו מה נעשה איתם.

השמירה הלוחצת שעור הוציאה את היוגוסלאווים משיווי משקלם במחצית הראשונה נעלמה לגמרי. הישראלים התרוצצו במגרש ואפשרו ליוגוסלאווים לעשות כרצונם ולהתל בהם.

אמת, לא היו לנו סיכויים במשחק עם יוגוסלאוויה החזקה, אבל גם להפסיד צריך לדעת. העובדה שיצאנו עם טעם מר ומאוד מתוסכלים מוכיחה על החולשה הרבה של הנבחרת בליל שבת.

הבעיה שלנו היתה הגבהים. לאבאן מרסר היה היחידי שנשא בעול מתחת לסלים והיה זה נטל כבד מאוד. מרסר לפחות לחם, אומנם לא תמיד בהצלחה, אבל לפחות סגר שטח בהגנה. הוא נטל 12 כדורים חוזרים ובהתקפה היה חלש. רק 46 אחוז בקליעות שדה ו־45 אחוז בקליעות עונשין. יתר הגבוהים היו גרועים. עוזר פליישר הרבה להחטיא, גיל ריבליס לא מצא את מקומו ועל איציק כהן מוטב שלא לדבר.

ה"קפטן" שלנו, דורון ג'מצ'י שהוא במידה רבה הברומטר של הנבחרת, נתפס ליום חלש, בעיקר בשמירה על שחקני היריב. בהתקפה ניסה לאיים על הסל היוגוסלאווי, בהצלחה חלקית מאוד.

מי שאכזב מאוד הוא גיב הנפלד, אחת התקוות הגדולות שלנו. גם נגד יוון וגם נגד יוגוסלאוויה כשל. אם נגד יוון עוד הוליש ארי רוזנברג בהצלחה הרי שנגד יוגוסלאוויה היה גם שחקן הנשמה החיפאי רחוק מיכולתו הטובה.

דווקא לשני הרכזים, עמוס פרישמן ועדי גורדון היו דקות טובות. פרישמן קלע במחצית הראשונה שלושה סלי שלוש נקודות וגורדון קלע שני סלים ממרחק.

מול נבחרת ישראלית חלשה חגג הכוכב היוגוסלאווי דראזן פטרוביץ'. במחצית הראשונה קלע 23 נקודות ולאחר ההפסקה נחלש במקצת התהלך. במחצית הראשונה קלעו פטרוביץ' ופאספאלי (15 נקודות) 38 נקודות לנבחרתם מתוך 53 הנקודות.

במחצית השניה כאשר המשחק הפך חד־צדדי המאמן היוגוסלאווי, איבקוביץ' הרבה להחליף שחקנים וקלעו כולם באין מפריע. רק ראדוביץ' לא נכנס לרשימת הקלעים.

ליוגוסלאוויה היה זה יותר אימון מאשר משחק. המאמן היוגוסלאווי אמר בתום המשחק: "ישראל לא היוותה בעיה לנבחרת יוגוסלאוויה. היריבות הקשים מחכים לנו בטורדאם".

שוב היה אחוז הקליעה של ישראל נמוך. עם 38 אחוז הצלחה מהשדה ועם 69 אחוז מהעונשין אי־אפשר להחזיק מעמד נגד יוגוסלאוויה. היוגוסלאווים הגיעו ל־65 אחוז קליעה מהשדה, אך כשלו בעונשין (52 אחוז).

גם בריבאונד לא הצליחה ישראל להוות יריב ליוגוסלאווים – 28 לעומת 42.

בקיצור, התמונה עגומה מאוד. דווקא הפתיחה היתה די מעודדת. הישראלים הצליחו להוציא את כוכבי יוגוסלאוויה משקט המשחק חוץ מפטרוביץ' ופאספאלי הצליחו לצלוף ולהשיג נקודות. ג'מצ'י קבע 0:3 בסל העונשין. היוגוסלאווים עלו ל־5:9. פרישמן צמצם 9:10 וג'מצ'י קבע בזריקה ה־6 יתרון לישראל – 14:13. שוב יתרון יוגוסלאווי – 17:14 ופליישר בסלו היחיד במשחק (מתוך 9 ניסיונות) הקטין – 16:17 ובהמשך – 18:19, 22:24, 34:38. הכל ליוגוסלאווים.

שחקנינו שלוטו במשך 14 דקות כהלכה ספגו 11 נקודות רצופות – 34:49 ובמחצית – 42:53.

מרסר וג'מצ'י הפתיעו בפתיחת המחצית השניה כשצימקו ל־48:55 ו־50:55, אבל אז החל המשחק הישראלי להתמוטט – 50:59, 55:63, 57:69. היוגוסלאווי, דיוואץ' נכנס לפעולה וחוץ את המשחק הישראלי מתחת לסלים. הוא עצמו קלע 9 נקודות רצופות – 57:78.

המשחק הפך ל"חתול ועכבר". לא היה נעים לשבת באולם. חיכינו רק לרגע שהשופטים אמרוקאי מארה"ב ומאגיני מצרפת, שלא התקשו לשלוט במשחק, יסימו את ההתעללות היוגוסלאווית בנבחרת הישראלית חסרת היכולת – 72:103.

המחצית השניה גילתה את נבחרת ישראל בכל מערומיה.

נקודות ליוגוסלאוויה: פטרוביץ' 29, פאספאלי 15, דיוואץ' 11, צ'וטורה 10, וראנקוביץ' 10, צ'בצ'יטיאן 9, ראדולוביץ' 5, אבדרוביץ' 5, קוקוץ' 4, ראדיה 3, סאבאבסקי 2.

נקודות לישראל: ג'מצ'י 25, מרסר 17, פרישמן 11, גורדון 6, פליישר 3, אורדיטי 2, הנפלד 2, רוזנברג 2, ריבליס ומאור 2 כ"א.

יתר התוצאות במשחקי הסבב השני

בית א'

שוודיה – בריטניה 77:85, סטוד – הולנד 68:94 (סטוד והולנד עלו)

בית ב'

איטליה – סוריה 70:91, פינלנד – דנמרק 75:80 (איטליה והרמניה עלו)

בית ג'

יוון – נורבגיה 81:100 (יוון ויוגוסלאוויה עלו)

בית ד'

ברה"מ – צרפת 71:111, פולין – שוויץ 73:85 (ברה"מ עלתה)

אלומה גורן לבני־יהודה

מאת משה כהן

כוכבת הכדורסל, אלומה גורן, תלבש בעונה הקרובה את המדים הזהובים של בני־יהודה ת"א. גורן, שחקנית הפועל גבעת חיים, ניהלה מו"מ עם מכבי ת"א והפועל חיפה. כשהתברר שרק קבוצות הפועל יכולות לזכות בה ירדה מכבי מהפרק. בסופו של דבר סוכם בסוף השבוע, שבני־יהודה תזכה בשירותיה. בנוסף לגורן תחזק בני־יהודה את שורותיה בתמי גת ודבנית ויאמנגע.

★ ראשי מכבי קרית מוצקין עשו בסוף השבוע הסטוריה, כשהחתימו מאמן ערבי לקבוצת הנשים. את הנשים יאמן נסאם חורי המתגורר בשפרעם.

★ הזוג בתן ואבי ונדל מהפועל גליל עליון ישחקו בעונה הקרובה במכבי קרית מוצקין מהליגה הארצית. בנוסף לשניים החתימו הקריתיים את המתאזרח קני לבוכסקי. גם מכבי חדרה תרוץ חזק בצמרת המחוז הצפוני, לאחר שרכשה את סטיב שלכטר ומנהלת מו"מ עם אדי בראר.

★ בהפועל ת"א מנסים לבנות בכל זאת קבוצה. איש העסקים, אריה בירדמן וחברי ההנהלה הקודמת ינסו לבנות קבוצה עם תקציב מצומצם. מדובר בקבוצה ללא יומרות בצמרת. המטרה הראשונית תהיה להשאיר את שחקני הסגל הנוכחי בהפועל ת"א לעונה נוספת.

סלים קטנים

הקמיע של הרוסים: השופט הישראלי

מאת ישראל פז מיוחד ל"דבר"

●●● ישנם כאלה המנסים מכשלונה של נבחרת ישראל בכדורסל בטורניר הקדם אולימפי בהולנד. אחד מהם הוא השופט הבין־לאומי שלנו ראובן ויזובניק, שבגלל כשלונה של הנבחרת שלנו הוא ישפוט בבית העליון. ויזובניק, השופט בבית באמסטרדם, הצליח עריכה מאוד. הוא שפט בשני משחקיה של ברה"מ נגד פולין (76:126) ונגד צרפת (71:111). השיפוט היה ללא דופי והסובייטים אף ציינו שויזובניק הוא המזל שלהם להצגת יכולת טובה. ●●●

●●● ה"קפטן" נבחרת יוון, פאניוטיס יאנאקיס, המכיר שנים רבות את נבחרת ישראל אמר: "אני מתקשה מאוד להבין מה קרה לנבחרת ישראל. נסיגת הנבחרת שלכם לא ברורה לי". לעומת זאת, סבור יאנאקיס בן ה־29 שהופיע 206 פעמים במדי נבחרתו, כי יוון תשמור זמן ממושך בצמרת העולמית. ●●●

●●● כל הנבחרות בטורנטבוש מתגוררות במלון אחד. הפופולאריים ביותר הם כמובן היוונים. מאז שיוון זכתה באליפות אירופה באתונה והתקבצות בנבחרת, עשרות אנשי התקשורת באו לכאן בנוסף לאוהדים רבים. אלה מציפים את המלון ומראיינים את הכוכבים. במיוחד את גאליס. המאמן היווני, פוליטיס עונה באריכות לכל השאלות. המאמן השולט רק בשפה היוונית הוא גליל באופנו. הכל מגרים לו אנשים איננו מוכנים להשמיע ביקורת על שני אנשיה על גאליס ועל פוליטיס. נראה מה יהיה כאשר היוונים יתחילו להפסיד... ●●●

●●● כנהוג ישנה יש בעולם המשחקים. בשעת פסקי זמן לא רשמיים מנסים הכדורסלנים לנגב את הזיעה באולם החם מאוד. כך נראו ה"קפטן" הישראלי, דורון ג'מצ'י וה"קפטן" היוגוסלאווי, פטרוביץ' משתמשים באותה מגבת. ●●●

●●● אחד השחקנים המצטיינים בנבחרת ישראל הוא איציק כהן. איציק בריא הגוף נוחל אכזבות רבות. דומה שכאילו איננה שייכת למציאות כשהוא עולה על המגרש. נגד יוון קלע סל עצמי ולא נטל אף ריבאונד ונגד יוגוסלאוויה קיבל כדור מעמוס פרישמן ומסר אותו לשחקן יוגוסלאווי שקלע סל. ●●●

●●● העתונאים היוונים טוענים שג'מצ'י לא יכול היה לשחק בנבחרתם. "הוא סוליסט, חושב רק כיצד לקלוע נקודות ולא אכפת לו מיתר חבריו", אמר לי עתונאי יווני. כששאלתי אותו על צורת משחקו של גאליס – השתתק. ●●●

●●● ארי רוזנברג הוא שוקן הנשמה של נבחרת ישראל. כשהוא עולה על המגרש הוא ממש כספית ומתוף עימו את חבריו. נראה שגם לאחר המשחקים הוא לוקח ללב יותר מכולם. ●●●

●●● צליל גורלי מה"בוסים" של הפועל גליל־עליון השמיע את המשחק נגד יוון וכששמע ששני שחקני קבוצתו, גיב הנפלד ועוזר פליישר, אינם במיטבם השתתף לעודדם נגד יוגוסלאוויה. הכל שזה לא עזר. ●●●

صكنا من الاهل

هكذا من الاصل

יעקב ישי, במכתבו לתדי קאופמן

ליטול יוזמה נוכח המצב הכספי הקשה בהפועל ת"א

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

אלי מילר, מחזיק תיק „הפועל" במועצת פועלי תל-אביב, הפיץ בימים האחרונים מכתב ששיגר יעקב ישי, ראש אגף הנוער הספורט והצעירים בהסתדרות הכללית, למזכיר מועצת הפועלים, תדי קאופמן, ובו קריאה לנטילת יוזמה, נוכח מצבה הכספי הקשה של אגודת הפועל תל-אביב.

במכתב, ששוגר ב- 29 במאי 1988 (העתקים נשלחו למזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, ולחברי ועדת הספורט) כותב ישי: „אני כותב אליך מתוך מצוקה הגלויה לנו בכל מקום: מועצות פועלים רבות הולכות ומסתבכות ברשת הספורט הקלוקל ועלויותיו. תקציבים לא מאוזנים , ציפיות למספרי צופים מנופחים ותרומות לא מתממשות יוצרים תמונה מעוותת אצל עסקני הספורט. אני פונה אליך מתוך ידיעת אמת (זוג המילים האחרונות מודגשות - נ. ר) על מצבנו הכספי. יהא עליך להתערב אישית (המילה האחרונה בהדגשה - נ.ר) ולמנוע המשך המצב הקיים, כי עסקן מחייב אותנו פוליטית וגם בסכומים אותם לא נוכל בשום צורה לגלגל על עצמנו. חייבת להתרחש תופעה של ירידה דרסטית בהתחייבויות הכספיות מעתה ואילך. כל ראורגניזציה, שתבשר בשורה בשדה הספורט העתידי, תעשה כך שההתחייבויות הכספיות יגבעו בעליל ממאמץ כן לעצור את הפרץ המתרחש עתה. במידה והדברים האמורים אינם נוגעים לתחום אחריותה של מועצת הפועלים, כתבתי אותם לידיעתך, בתחושה של חרדה הולכת וגוברת בשאר מועצות הפועלים".

המכתב הופץ , כאמור , לכל חברי הנהלת-תהגג של האגודה.

קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה בסכנת פירוק

מאת יצחק צ'יבין

קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה נמצאת בסכנת פירוק. זאת מתברר לאחר הפגישה שנערכה ביום שישי בחיפה בהשתתפות מזכיר הפועל, יצחק אופק, רכז הכדורסל בהפועל, איתן חפר, מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה רוזמן ומחזיק התיק, משה בית הלוי, עם איש העסקים, יעקב שלזינגר.

בסיום הפגישה הממושכת התברר שלא חלה התקדמות. שלזינגר דרש שספ"ח שתסלק את החובות של העונה הקודמת. אופק הסכים לתת תקציב של 70,000 שקל והיה מוכן גם להגדיל אותו, אם מועצת פועלי חיפה והעירייה יגדילו את חלקן.

משה רוזמן הודיע שבגלל מצבה הכספי הקשה של מועצת הפועלים, אין לו אפשרות להגדיל את התקציב. כעת תלוי גורל הקבוצה בראש העיר, אריה גוראל, שישוב לארץ ביום שני. אם הוא יסכים להגדיל את התקציב ישנה פתח של תקווה להצלת הקבוצה.

שחקני הקבוצה, אבנר שם טוב, רוברט יוברט וגיא גודס חתומים על חוזים עם שלזינגר ובמקרה שהוא לא ימשיך בקבוצה, הם יהיו זכאים לשחרור.

פסק זמן

עם: אהרן להב

הצהובים צריכים לנדב „אנשי קש"

הימים לוהטים. הספורט הקבוצתי יצא לפגרה ארוכה. היחידים הנאבקים עדיין באגלי הזיעה, הם הבודדים בענפים שונים, המשתוקקים מאוד להדחק בשעת האפס אל תוך המשלחת האולימפית לסיאול. הצוות של המומחה תומאס לומפרט, ביחידה לספורט הישגי, עומד בינתיים בלחץ המופעל עלידי פרנסי הענפים ולא נותן להכניס ספורטאים שאין להם סיכוי לייצג בכבוד. עד כה מחולקו 14 אשרות לסיאול, לספורטאים ולאמנים.

בוימבלדון היום הגמר לגברים. גם בזירה הזאת לא שפר חלקנו. אמנם עמוס מנסדורף דורג במקום ה-15. בפעם הראשונה זוכה טניסאי ישראלי לדירוג במפעל היוקרתי הזה, אולם הכשרונות הישראלים לא מניבים הישגים, בהשוואה לפירסום שהם מקבלים בכלי התקשורת הישראלים. גלעד בלום נשר מייד בעוד שמנסדורף עלה סיבוב, אבל בגלל מיחושים בבטנו הפסיק את ההתמודדות בסיבוב השני. יודעי עמוס אומרים, כי ה„פציעות" שלו באות לחפות על חוסר היציבות.

כל השבוע שעבר הגגו כלי התקשורת סביב רכישת העשור בכדורסל הישראלי. לאבאן מרסר, שזכה במכבי ת"א לחוזה שמן של שלוש עד ארבע עונות בסכום כולל נטו של קרוב ל-800,000 דולר , שהם 1.6 מיליון עם גילום המס – ניסה עם פרקליטו לגרוף את כרטיס השחקן שלו מהפועל ת"א בעד בזיד עדשים. לאחר שפרקליטו סיכם עם אגודת ידידי מכבי ת"א את העברתו (ויש אומרים, כי המעשה נעשה ימים אחדים לפני ה„דרבים" של הפליי-אוף, מעשה לא מוסרי כשלעצמו, שכן גופו היה אצל האדומים, אולם נשמתו כבר שכנה אצל הצהובים) היה צריך לקבוע בכמה יפצה לאבאן מרסר את קבוצת האם שלו, אשר הביאה אותו מארה"ב, שם מצאו אותו נציגי הפועל מועסק כשומר במפעל תמורת 500 דולר לחודש.

בטיעונים לפני הבורר, עו"ד אורי סלונים, ניסה פרקליט מכבי, אחרי ששולחיו רכשו את מרסר תמורת 200,000 דולר נטו לעונה הקרובה פלוס הרבה הטבות נוספות ששווין הכספי לא קטן – להמעיט בערכו של הענק השחום, כאשר שאל את העדים המומחים (הייתי אחד מהם – א.ל.) כיצד הם נוקבים סכום גבוה בעד פדיון כרטיס השחקן של מרסר, כאשר הוא כבר מעבר לגיל 30, רגליו פגועות, גבו כואב וכו'. כלומר: נציג המנהלים טען בשאלותיו אל העדים המומחים ולאוזני של הבורר, כי בעד מרסר, שמכבי שילמה לו בזהב – תוצפה להבדע סכום גבוה בעד כרטיס השחקן, כי הוא בעצם „גרוטאה". אני אוהב את סיגנון הניהול של הצהובים. הם הפכו קבוצת כדורסל לאימפריה וגם הצגת מרסר ככלי שבור, זה חלק מן הניהול.. כמו לדרוש בחזרה את הזהוי לאסוף, כדי למוטט סופית את האדומים, כדי שבעונה הבאה לא יהיה מי שיסכן את כתר האליפות ה-20.

מספרים בבריזות הרעות, שמנהלי מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי ושמואל (שמלוק) מחרובסקי, פנו בטרוניה אל אחד מאוהדי המועדון, שהופיע למגרש בחולצה אדומה. „מה קרה לך, אין לך חולצה בצבע אחר בבית?" אחרי המולך הגדול עם מרסר והצרגיל הקטן עם לאסוף, אני מאמין שהם אבן דיברו ברצינות.

הכדורסל של האדומים „על הפנים" ועם הגבות בחול. שקוע בלי יכולת להתנער. האינטיפדה שעשו לקבוצת הכדורסל בבית ברנר, תיתן אותותיה הרבה שנים. מועדון הפאר, הלוך הראווה של כל התאגדות הפועל, נרמס בראש חוצות. כאילו פגר. איש אינו מאמין ביכולת שיקומו הכלכלי. „אנשי העסקים", שכביכול נחלצו לעזרה, רוצים לנהל את הקבוצה ולהתעדר בה, אולם עד לגבול מסויים – הפסדים. ואז מתגלה, שרוצים בכוונות נגד הניהול העצמי שלהם, להכסיהו את עצמם מפני פאשלות עצמיות. כולם, כולם אוהבים את הקבוצה, מוכנים להקריב הרבה אבל עד לכפתור... אחרי זה מבקשים ערבות מועצת הפועלים, ערבות מרכז הפועל ועוד כהנה וכהנה שלא קורסם.

אילו היו מנהלי מכבי ת"א פיקחים, היו נכנסים למרוץ ההצלה של הפועל ת"א באמצעות „אנשי קש" רק כדי שלליגה יהיה טעם ומתח והכנסה גדולה ממשחקי ה„דרבי". אני זוכר את אשף הכדורסל האמריקאי של שנות החמישים והשישים, אייב ספירשטיין היהודי נמוך הקומה המעולה לצד קבוצת האשפים שחומי העור של „הגלוב טרוטרס" הוסיף בקביעות קבוצת כדורסל נוספת של שחקנים טובים (רובם לבנים כמשקל נגד לקבוצתו השחורה. יחד סיירו שתי הקבוצות ברחבי העולם ולמרות שהכל ידעו, כי הם „בשר תותחים" קבוע, הלכו רבבות לחזות במופע הווירטואוזי. ממניעיו של עו"ד שמעון מזרחי דומים לאלה של אייב ספירשטיין. אולי זה הפתרון לאושש את האדומים, אם מנהליהם ומחי אונים?

ואם באדומים עסקינן, אין לפטור את פרנסי קבוצת הכדורגל, אלופת המדינה, מביקורת. סכומי העתק שהצליחו לדחוס לכיסיהם של השחקנים בחודשים שלמאילים מתוך מחשבה שהקבוצה לא תרוץ לאליפות – מחייבים התייחסות של הגופים המשמעותיים בהתאחדות לכדורגל. פרנסי הפועל ת"א עברו על תקנון התשלומים. היועץ המשפטי חייב להעמיד את האחראים לדין. שניים מן הנחתמים הם חברי הנהלת ההתאחדות. חיים ציזור ואלי מילר – חייבים לענות על המחיל הזה. ולא פחות מהם גם תדי קאופמן, מזכיר מועצת פועלי ת"א. לא בכבוד דין ישיר, אלא באחריות מיניסטריאלית. כי לשחקני הפועל ת"א, כמו למאמן הכדורסל של האגודה, חילקו כספי ציבור כיד המלך.

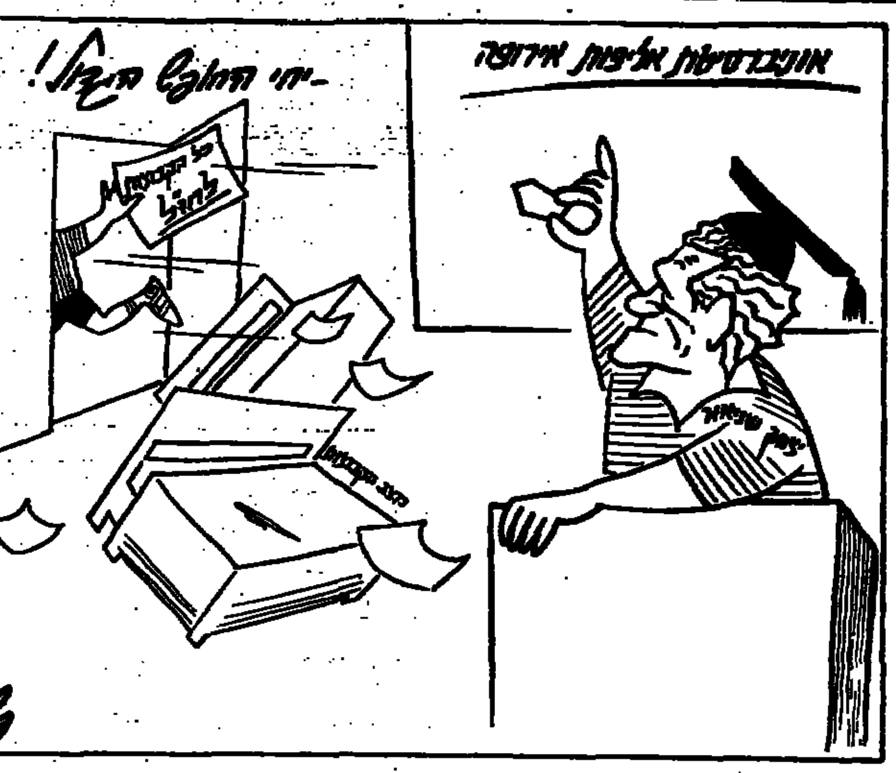

הדנים הכניעו את הירושלמים בצמד שערים ובמשחק נוקשה

מאת שמואל קליגר

בית"ר ירושלים נוצחה אתמול על-ידי הקבוצה הדנית איקאסט 2:0 (0:0), במחזור השלישי של משחקי הגביע של הנבחרות הישראליות נגד יריבותיהן מחו"ל בגביע האינטרטוטו.

ההפתעה היחידה היתה במספר הצופים הרב יחסית – קרוב ל-1000 איש.

את המשחק איפיינה הקשיחות והנוקשות הרבה שהפגינו השחקנים. מפעם לפעם השתרע שחקן דני על הדשא, וחבריו לא נשארו חייבים והחזירו „קטנות" לבית"רים. הנשים הדניות הבלונדיניות זעקו „חמס" מהיציע.

במחצית הראשונה החלשה הוזיקו השחקנים יותר מדי בכדור ושיחקו בעיקר לרוחב המגרש. בכל זאת, הדנים שלטו בשדה. עקב אכילס הבית"רי היה מרכז השדה. מלמיליאן ושורץ גילו יכולת מביכה את הדעת עד ההפסקה, אך גם בדיקות הבינתיות שלהם, לפני הכניסה במחצית השניה, לא הצליחו להעמיד את חלוציהם במצבי הבקעה. ההגנה הדנית היתה חסונה מדי.

שוב נתגלה, כי לכדורגל הישראלי יש נחיתות משמעותית בכושר ובחוסן הגופני. התיקו המאופס החזיק עד ההפסקה. בדקה ה-37 היה אירוע ממשי בודד במחצית: ג'ינרי האנסן בעט כדור עוצמתי מ-25 מ' לקורה.

במחצית השניה שלטו הדנים בשדה ללא עוררין. השוער חביב היה בלתי עירני. דקה 66: אובה האנסן נגח לרשת, לאחר הגבהה של פלמינג לינגברג – 0:1 לקול מצהלות הבלונדיניות.

לינגברג היה הרוח החיה בהתקפה. דקה 88: הוא פרץ לאורך הקו וכשנדמה היה שימסור לרוחב, בעט בעוצמה רבה מזוית קשה ואוריבאוסטן – 0:2.

שפט יעקב שיינר בר"ג.

★ איקאסט דנמארק: קרוגר; אריקסון, רביק, פיצ'ניק, לארסן; סנדרגרד, כריסטיאנסן, ג. האנסן (ק. האנסן), לינגברג; א. האנסן, קילסן (מארסן).

★ בית"ר ירושלים: חביב; קדוש, אשש, אזולאי, שמואלי; נחמני, דידו, שוורץ, בני כהן (תגרמולן), מלמיליאן. סלקטר.

שמשון סחטה תיקו (1:1) מהאוסטרים

מאת שמואל קליגר

שמשון ת"א לא זכתה, כצפוי, בראשות הבית באינטרטוטו, אך אתמול לא רק שרשמה נקודת זכות ראשונה, אלא, בכל הנראה, מנעה משטורם גריץ את הסיכוי להיאבק על המקום הראשון. שתי הקבוצות נפרדו בתיקו 1:1.

האוסטרים סיימו, אם כך, את שני משחקיהם בארץ ללא נצחון. [illegible] האורחים שנגמרו מעט על במוג האויר החם, שכלכך הטריד אותם במשחק הראשון שלהם בארץ. משחקם נראה יותר יעיל. האוסטרים נראו כמו רוב הקבוצות הגרמניות, המתארחות בארץ.

בדקות הראשונות הטילו דווקא השמשונים לחץ מסוים על השער האוסטרי. הכל בזכות שלישיה במרכז השדה של אבינעם עובדיה המוכשר מזרחי. אבל, אט אט נטלו האורחים את היוזמה. צד את העין שחקן החיזוק הגרמני מאיינטרכט פרנקפורט, ארי קרמר. בדקה ה-11 נגח היטב לשער והדר הדף בקושי. בדקה ה-20 הבקיע קרמר את שער היתרון, בסיום מתקפה אוסטרית על [illegible]

בדקה ה-33 ניהלה שמשון את התקפתה היפה ביותר עד אז, שנסתיימה בבעיטה של עובדיה מעל השער.

בתחילת המחצית השניה קרה תקר בלתי צפוי לאוסטרים. ארי קרמר נפצע בכתפו והוחלף. ההתקפה שלהם בחולשה וזה הזמין לחץ שמשוני מסויים. יחד עם זאת נמשך המשחק החלש והבלתי מחייב.

בדקה ה-55 הושג שער המשווה השמשוני. יום טוב שוקרון פרץ היטב מעמדת המגן השמאלי. הוא מסר לרוחב המגרש לשלמה מזרחי, שבעט מ-16 מ' כדור שטוח לפינה ובנימה. 1:1.

שפט אריה פרוסט לעיני 200 צופים בר"ג.

★ שטורם גריץ: קנרק; פאיירד, קוגלר, שאום, הולדה; בנק, הובוס, פטרוביץ, לוסנברגר; גולדבריך, קרמר (איינטל).

★ שמשון ת"א: הורד; דהרי (מליחי), ברדה, אורי כהן, שוקרון, שמעוננב, מזרחי, מזוז, עובדיה; אודי, ארמוני (עשר).

הטבלה

1. איקאסט	3	1:10	6
2. בית"ר י-ם	3	7:7	3
3. גריץ	3	8:5	2
4. שמשון	3	9:2	1

קליגר יבחן השבוע בהולנד

מאת יצחק צ'יבין

ניר קליגר, שחקן העתיד של מכבי חיפה, עומד לצאת ביום שלישי להולנד כדי להבחן בקבוצת מאסטריכט, מצמרת הליגה הראשונה.

קליגר בן ה-22 השתחרר מצה"ל בחודש שעבר ולבש 20 פעם את מדי הנבחרת הלאומית. הוא הוצב לאחרונה ברשימת ההעברות בהתאחדות לכדורגל, זאת בגלל דרישותיו הכספיות.

קליגר קיבל היתר מקבוצתו להבחן בהולנד, אחרי שהובטח לחיפאים, כי הם עשויים לקבל תמורתו 150,000 דולאר. סכום כזה תמורת שחקן הגנה נחשב לגבוה ביותר.

בינתיים נודע, כי ציון מרילי עומד לעזוב את מכבי חיפה. מרילי דרש חוזה לשלוש שנים עם שכר שנתי של יותר מ-60,000 דולאר. גם ליאור רוזנטל בסכנת עזיבה. הוא יוצב ברשימת ההעברות. דניאל בריילובסקי הבהיר בסוף השבוע, כי בשלב זה אין בכוונתו לחזור לארץ.

עמר ללונדון ארמה לארה"ב

מאת שמואל קליגר

הבין-לאומי של הפועל ת"א, יהודה עמר, אמור לצאת מחר ללונדון כדי להיבחן בשורות קבוצה מהליגה השניה באנגליה. עמר סירב להתייחס לשם הקבוצה, אך אישר את נסיעת המבחן.

חברו לקבוצה, רמי ארמה, אמור לטוס כבר היום לארה"ב. שם יבחן בקבוצות מהליגה באולמות. שתי האפשרויות הבולטות: קבוצה ניו-יורקית או קבוצה מלוס-אנג'לס.

פיפ"א: הטורניר האולימפי בעתיד רק עד גילאי 23

טורנירי הכדורגל האולימפיים יהיו פתוחים בעתיד רק לכדורגלנים עד גיל 23, כך קבעה אתמול פיפ"א בישיבתה בציריך.

החוק החדש, שהתקבל במהלך קונגרס פיפ"א, יכנס לתוקפו מיד לאחר תום המשחקים האולימפיים בסיאול. כלומר בברצלונה, ב-1992, כבר ישחקו רק כדורגלנים מתחת לגיל 23.

● פיפ"א קיבלה לשורותיה שבע חברות חדשות: סט. לוסיה, סט. וינסנט, גראנדה, איי שלמה, האנואטו, איי פארו וסאן-מארינו.

● ארה"ב מועמדת לארח את משחקי גביע העולם ב-1994, כך מסר אתמול דובר רישמי של פיפ"א. שלוש מדינות ארה"ב , ברזיל ומרוקו הגישו מועמדותן לאחר המשחקים. ההכרעה תיפול מחר והיתרון האמריקאי מתבטא בעיקר באספקט הכלכלי. יש להם איצטדיונים מסודרים ודי כסף כדי לארח את 24 הנבחרות שישפילו לטורניר הגמר בצורה הטובה ביותר.

כדורמים

נבחרת ישראל בכדורמים ממשיכה בשרשרת נצחונותיה באליפות שבע האומות. ארבעה נצחונות ותיקו אחד. ישראל גברה על נורווגיה 8:9. הירבו להבקיע לישראל: בן דוד, [illegible] מריה 2 [illegible]

ישראל סיימה בתיקו 8:8 עם נבחרת וולס וניצחה את בלגיה 4:16.

טניס

גיל קובלסקי ותגית אוחיון זכו בבכורה באליפות גילאי 18 בטניס בתחרות „הד", שהסתיימה בסוף השבוע במגרשי מכבי צפון ת"א.

בגמר גילאי 18 גבר קובלסקי על רוני ברזאק 3:6, 6:7. בגמר גילאי 16 גבר אלירן קצב על עמית בן דוד 6:7, 4:6.

בגמר לבנות ניצחה תגית אוחיון את מרי רדוש 6:3, 6:3. בתחרות השתתפו 300 טניסאים וטניסאיות.

ט. שולחן

ישראל תיטול חלק באליפות ספרד הפתוחה בטניס שולחן, לאחר שהוזמנה לתחרות. ספרד לא הזמינה את מרוקו, אלג'יריה ולוב, שהוזמנו בעבר. התחרויות יערכו בעוד שבוע בספרד בהשתתפות 14 נבחרות.

בסוף השבוע נקבעה נבחרת הנוער הקדטים: יצחק אברמוביץ, יאיר מדר, דוב פורטנוי ויצחק הס.

וימבלדון

התנואי שבט את גמר הנשים

★ התרמית של הגברים השחורים קרי הרוח סגנה מכה רציניות בטורניר הטניס של וימבלדון. מסתבר, כי יורשיו של ביורן בורג אולי למדו ממנו לשחק, אך לא לשמור על אישיו. שטפן אדברג צויין כאן כשחקן חם מזג, נמרץ ולוחם.

חברו אנדראס יארוד הוא הנקנס הגדול ביותר בטורניר. הוא נקנס ב-500 דולאר על התנהגות מעליבה כלפי ידידו. קודם לכן נקנס באותו סכום על שבעט בכסאו של השופט.

★ עתונאי ספורט בכיר ישב בכסא השופט הראשי בוימבלדון. מלקולם האנטינגטון, כתבו הבכיר של היורקשייר פוסט, ניהל את המשחק בין סטפי גראף ומרטינה נברטילובה.

קודם לכן כבר היה שופט ראשי במשחק גמר הגברים ב-1983, גמר הזוגות לגברים ב-1986 וגמר הזוגות לנשים ב-1981.

הוא נבחר גם לשמש כראש השופטים בטורניר הטניס האולימפי בסיאול.

★ ג'רי ארמסטרונג יהיה השופט הראשי בגמר הגברים היום בין שטפן אדברג ובוריס בקר. הוא ירשום היסטוריה, שכן הוא השופט המקצועי הראשון לנהל משחק גמר בוימבלדון.

ג'רי הוא בנו של ג'ורג' ארמסטרונג, שהיה השופט הראשי במשחק הגמר של שנת 1975 בין ארתור אש וג'ימי קונורס.

שייט

צמד השייטים רן ורז טורטן רשם אתמול הישג מרשים, כשדורג במקום הראשון בתחרויות המוקדמות לקראת אליפות אירופה במפרשיות מדגם 470. התחרויות נערכו בצרפת בהשתתפות 120 מפרשיות מ-20 מדינות.

איגרוף

רמה גבוהה הושגה בסוף השבוע בתחרויות נוער באיגרוף. בין השאר בלטו מוחמד ג'מלי מ„כפפות הזהב" עכו, אפי שניידר ממכבי ראשל"צ, אחמד חמיד מכפר קנא וכמאל קנאני מנצרת.

מקים השערוריות הקבוע, אריה דרוקמן, ניסה לפוצץ את התחרות, כשלא הסכים להחלטת השופט לגבי הפסד חניכו, ניסים אלגלי. בגלל התנהגותו הברוטה, ניסה לגרום למהומה על מנת שהתחרות תפסק. הדבר לא עלה בידו, למרות שקיבל תמיכה ממאמן הפועל פ"ת. אריה דרוקמן, מאמן מכבי נשר עוזיה, וחניכיו לא שבו ליומה השני של האליפות. כן לא הופיעו חניכיו מפ"ת. מחוזי ועדת האגרוף נמסר שהוועדה תעמיד לדין משמעתי את דרוקמן על התנהגות זו.

אלה המנצחים: 51 ק"ג: אחמד חמיד; 57 ק"ג: אפי שניידר; 60 ק"ג: מוחמד ג'מאלי; 63 ק"ג: אמין משטואף; 67 ק"ג: כמאל כבעני.

ב„אירו 88" הוברר שלאיטליה, ברה"מ והולנד יהיה מה לומר ב-1990 ברומא

לפני פחות משבוע ימים נסתיימה אליפות אירופה בכדורגל („אירו-88") ונבחרתה הלאומית של הולנד זכתה באליפות. עדיין קשה לעכל את חווית 18 הימים, נדודים בין המגרשים בדיסלדורף, במינכן, בשטוטגרט, בקלן בגלזנקירכן בהמבורג בהנובר ובפרנקפורט. מסע עתונאי לא קל – אבל חוית כדורגל נדירה.

"אירו-88", האליפות המאורגנת ביותר, המקצועית ביותר, ואולי המהנה ביותר מכל 9 אליפויות אירופה בכדורגל שנערכו עד כה. יש הרואים בה את האליפות ההוגנת ביותר, שכן אף כרטיס אדום לא נשלף לעבר שחקנים (אמנם למעלה מ-30 צהובים) ומעל לכל, אליפות של קהל. על מנת להוסיף נדבך אליפות בה למשטרה היה תפקיד מכריע.

בנצחונה של האלופה הטריה הולנד במשחק הגמר, הוא נצחונו של הכדורגל האטרקטיבי, המהיר, רב התחבולות, כאשר הכוכבים הם הבולטים, ו„הפועלים השחורים" הם הדבק המלכד. להולנד נרשם הפסד אחד בלבד והיה זה במשחקה הראשון באליפות בקלן, בו היא נוצחה (1:0) בידי נבחרת ברה"מ. גם לברה"מ היה הפסד אחד בכל הטורניר כולו, אבל במשחק האחרון (2:0 להולנד) וזה בעצם עשה את כל ההבדל.

מי שיבקש לבחון את מאזנן של 4 הנבחרות, אשר הגיעו לשלב חצי הגמר (ואולי לדעתי היו הטובות באליפות) יגלה, כי שחקני הולנד הבקיעו 10 שערים (5 משחקים) ברה"מ 7 שערים (5 משחקים) גרמניה 6 שערים (4 משחקים) ואיטליה 4 שערים ב-4 משחקים. במילים אחרות: במבחן הבקעת השערים עמדה למעשה הנבחרת הטובה ביותר.

אנגליה – הסוף?

בפתיחת האליפות, במשחק התיקו (1:1) בין גרמניה ואיטליה, הובע חשש, כי זו תהיה אליפות, בה יושם הדגש על אי-ספיגת שערים ונסיון להוצא בכל מחיר באפשרות להעפיל לשלב חצי הגמר ולו על חשבון כדורגל יפה ואטרקטיבי. אך במשך גברה גם מנת השערים. קח למשל את נבחרתה של אנגליה: נבחרת זו הפסידה בשלושה משחקים, ספגה 7 שערים, מול 2 שערי זכות. נבחרת, שרבים ראו אותה כאחת מארבע הנבחרות של שלב חצי הגמר.

לרשות מאמנה בובי רובסון עמדו שחקנים עם רקורד מקצועי עשיר, כמו השוער פטר שילטון (100 משחקים), קני סאנסום (85), גלן הודל (50), בראיין רובסון (65), בין ברנס (30), גארי לינקר (35) ומריק ויישלי (38) . בנוסף לכך [illegible] פטיב מקמהון, פיטר ריד, סטיבן פרוחי ואחרים – אף הם בנבחרות. שלושה הפסדים, שלוש סטירות לחי. אם לא די בכל זאת, בא הקהל האנגלי העכיר את האוירה באלימות, בשיכרות, בוואנדליזם, דבר שעלה לסדר היום הציבורי בגרמניה ובאנגליה. אנגליה, הנחשבת למולדת הכדורגל, נושאת בחזקה את תואר אלופת העולם 1966 ועוד 2 „תוארים" של רבעי-גמר באליפות העולם ב-1970 ו-1986 ומקום שלישי באליפות אירופה 1968 . כלומר 22 שנים ללא תואר רשמי.

אירלנד ודנמרק

בהתחשב בעובדה שאנגליה סיפקה לנו את האכזבה המקצועית, הרי יחד עמה נשרו גם אירלנד, דנמרק וספרד, כבר בתום הסיבוב המוקדם. מבין שלוש אלה, האירים היו הפתעת המשחקים. רק 6 דקות הפרידו ביניהם לבין שלב חצי הגמר, דקה בה נבעט לשער הולנדי (0:1), שהעלה את ההולנדים לחצי הגמר. אבל האירים והירוקים תגנו נצחון חשוב ב„דרבי" הפרטי שלהם מול אנגליה – 0:1 . מאמנם ג'קי צ'ארלטון בנה מרשימת כוכבים בינלאומיים, שעמדה לרשותו, מהליגה האנגלית: פרנק סטייפלטון (65 משחקים), טוני גלווין (25) קווין שידי (15), ריי הוטון (15), קווין מורן (35), רונני וילן (25), כריס יוטון (35) ובנוסף לכך השוער פט בונר, כריס מוריס, מיק מקרתי, המשחקים בסקוטלנד.

לאירים עמדה העובדה, שאיש מבכירי המרשנים באירופה לא העניק להם סיכוי. מאחוריהם ניצב קהל אוהדים נאמן ההון להפליא, שהעניק להם תמיכה נהדרת בכל שלושת משחקיהם.

דנמרק, שכה אהבנו אותה באליפות העולם לפני שנתיים, אינה אותה קבוצה. אומנם אותם שמות, אך במרשמי אליפות זו „קבוצה זקנה" . דנמרק, עם 3 הפסדים, 7 שערי חובה ושני שערי זכות, גרמה מפח נפש לאלפי אוהדיה, אך אלו נהגו כמהוהיה להיות עם נבחרתם. הגיעו הדברים לידי כך, שבמשחקם השלישי והאחרון כבר לא שיתף מאמנם סאפ פיונטק 4 משחקני ההרכב הראשון. מאמר הסיסמא היתה כאן להתראות בעוד שנתיים במונדיאל 1990 באיטליה, הרי הדנים במצב הנתון יאלצו לחפש את הדרך לרומא בכלים אחרים.

הספרדים, שניצחו במשחק הפתיחה שלהם (2:3) את דנמרק, נטעו תקוות, אך במשך הפסידו לאיטליה (0 :1) ולגרמניה (0 :2) והנוד לארצם. לצער לא ראיתי את הספרדים באליפות זו, (אלא רק בטלויזיה) ולכן אני אמנע מכל התיחסות מקצועית למשחקים.

גרמניה – כשלון

נבחרת גרמניה, שהעפילה לאליפות זו ללא כל משחקים מוקדמים, היתה אחת המועמדות לזכות בתואר. גם אם העתונות המקומית ירדה לחיי נבחרתה ובעיקר לחייו של המאמן פרנץ בקנבאואר, הרי מי שזכתה פעמיים באליפות העולם ב-54 וב-74 ובאליפות אירופה בשנים 72 ו-80, נראתה בכל

היציג האירופי

יצחק שתיל

זאת כנבחרת בעלת מסורת.

הגרמנים, שהשתתפו ממשחק למשחק, נכנעו במשחק חצי הגמר (בהמבורג) להולנד 2:1, במשחק שנחשב לטוב ביותר שהוצג באליפות. השוואת נתונים מלמדת, כי „על-הנייר" היו לבקנבאור השחקנים הטובים ביותר, איחוד של ותיקים וצעירים בעלי נסיון בין-לאומי בהגנה, במרכז השדה ובהתקפה: רודי פהלר (50 משחקים),

רוד חוליט נוגח

קלאוס אלופס (60), וולפגנג רולף (35), לותר מתאוס (65), פייר ליטברסקי (55), אנדריאס ברמה (40), מתיאס הרגט (35), גידו בוכוולד (20) השוער איקה אימל (15).

גרמניה נכשלה הזו ללא ספק

ברה"מ: להתראות באיטליה ב-1990

■ כאשר סגל נבחרת מורכב על שלד של 9 שחקני קבוצה אחת, [illegible] המתאמנת ומתרגלת עצמה לאורך תקופה ארוכה לקראת טורניר זה או אחר. 9 משחקני דינמו קייב הם השלד של נבחרת ברה"מ, אותה מאמן ולרי לובנובסקי (49) שהגיע לגרמניה לאחר התקף לב.

קשה להבין מדוע נרחקה נבחרת זו מתחרות מבצעי התבואות לגבי העתיד. לדעתי, הרוסים היו התלבדר השני במעלה, אם לא מקביל לזה של ההולנדים. בתוך רוסי בגמר, אין ספק היה גורם לכאב לב בהרבה ארצות באירופה, ובתוכן ישראל, אבל יש להודות כי „השבירה" הרוסית בדקה ה-35 למשחק הגמר, דמתה בדיוק לשבירה האיטלקית מול הרוסים. גם במצב של 0:2 להולנד, היה נרגש, כי הרוסים טרם אמרו את מילתם האחרונה.

נבחרת ברה"מ שיחקה היטב, תוך הפעלת מחץ, מהירות ואפילו יכולת אישית של שחקניה, גבם כלבו אולג פרוטסוב (בן 24, 40 הופעות בינלאומיות), איגור ביילנוב (28, 25), אלכסנדר זברוב (27, 25), גנדי ליטובצ'נקו (25, 35), סרגי אלייניקוב (27, 45), אולג קוזנצוב (25, 30), אנטולי דמיאננקו (29, 65), ולדימיר בסונוב (30, 75), סרגי בלאנוב (30, 50) ומעל כולם השוער בן ה-31 רינאט דסאייב עם למעלה מ-80 משחקים בינלאומיים.

על נבחרת זו נאמר שהיא משחקת עדיין בסגנון ישן, אבל באליפות זו הוכח ההיפך. במשחק מול הולנד, בשלב הראשון, ידעו הרוסים להתגונן כהלכה מול לחץ ההולנדי אולם, שינוי הסגנון במחצית השניה הביא את האפשרי ראשם להבקעת שער פריצה מהיר. הסגנון הרוסי אינו מיושן, אבל בוודאי לא מתוחכם, אך לגבי הרוסים נראה, כי באליפות העולם באיטליה בעוד שנתיים הם עשויים להיות אגוז קשה לפיצה.

נבחרת שנות ה-80

וההולנדים. מה לא נאמר ולא נכתב. 4 משחקניה, מרקו ואן-באסטן, רודי חוליט, פרנק ריקרד ורונלד קומן יכולים במו רגליהם להפוך כל משחק לחוויה. הקבוצה, שעמדה לרשותו של המאמן ריינוס מיכלס עשתה בדיוק את מה שציפו ממנה. עוד ימים רבים יעשו השוואות בין הנבחרות של יוהן קרויף, ארי האן ווים ריפ בשנות ה-70, מול נבחרת זו של שנות ה-80, ואיש לא יוכל לפסוק כהלכה, באמירה סופית. אני נוטה לראות בנבחרת שנות ה-70 את הטובה בין השתיים, אבל מי „שעשה את זה" היתה דווקא נבחרת שנות ה-80. חוליט, ואן באסטן, ריקרד, קומן, השוער האנס ואן-ברויקלן, אדי ואן טיגלן, בארי ואן אארלה, [illegible] (שהבקיע את שער הנצחון מול אירלנד) [illegible] וחבריהם, עשויים להיות „הגדולים", השאלה היא רק, האם הם יצליחו באיטליה ב-1990?

להולנדים היה הקהל הנפלא, הצבעוני, הנאמן ביותר. 40,000 מהם היו במשחק הגמר. כ-30,000 במשחק חצי הגמר, ובמשחק הקבע מול אירלנד, הם צבעו את גרמניה בצבע הכתום והביאו מימד חדש של התנהגות קהל. כל משחק עם נבחרת

הולנד היה בחזקת חגיגת ביציעים וברחובות מינכן, המבורג, דיסלדורף, קלן וגלזנקירכן.

נבחרת הולנד היתה הנבחרת המבריקה, האמביציונית ורבת-ההשראה. נכון שהיה לה מזל, הן במשחק מול אירלנד והן מול ברה"מ (במשחק הגמר), כשם שהיתה ללא מזל מול הרוסים במשחק הראשון. אבל המזל, והקורות עוברות. שיבוץ המשחקים, הבית, האוירה נתנו לגרמנים את האפשרות להוסיף תואר לארצם. בכל המשחקים שראיתי, בנבחרת זו בלטה לעין העדר מנהיגות על המגרש, דבר שבעבר זה לא קרה. במשחק ההפסד להולנד, בלט הדבר לעין. גם התרוצים לשריקת בעיטת ה-11 להולנד, שלדעת רבים לא היתה במקומה והביאה לשוויון מול הולנד – הם תרוצים קלושים. הולנד, במשחק זה, עלתה בדרגה שלמה על הגרמנים. כל הכוכבים של נבחרת זו טובים למשחקי ליגה, אך כנראה אינם „כוכבים" במישור של אליפות היבשת.

הביקורות בעתונות על פרנץ בקנבאואר לא יעזרו כנראה לסלק את ה„קייזר" בקנבאואר מתפקידו. חשבון הנפש שלו, של נבחרת ושל הנהלת הנבחרות, תביא אותם לבחון את משחקי היעד הבאים, באיטליה 1990 . באוקטובר הקרוב תפגשנה גרמניה והולנד למשחק בין-לאומי נוסף ביניהן.

עם הפנים ל-1990

[illegible] האיטלקים (כמו גם הגרמנים) היו בראש [illegible] להופיע [illegible] „ללא עת" את תפקידם בשלב חצי הגמר בהפסד צורב (2:0) לברה"מ. על האיטלקים נאמר, כי הם טובים בכל עת הכל הרכב. נכון שכולם ידעו, כי לאיטלקים הרכב צעיר ויזוסית אולי חסר נסיון, אך מול הגרמנים בפתיחה (1:1) ומול הספרדים (0:1) והדנים (0:2), איש לא דיבר על חוסר נסיון. במשך זמנו. אמנם נכון הדבר שאלסנדרו אלטובלי מעלה את ממוצע הגיל של נבחרתו ומעניק מימד דל 60 משחקים בינלאומים, אך אין פירושו של דבר, כי מדובר בנבחרת נוער.

השוער וולטר זנגה (בן 28), ג'יוזפה ברגומי (25), ריקרדו פררי הנזבו, פרנציני בני 25 וכמותם רוברטו דונדוני. ג'יאנלוקה ויאלי רוברטו מנציני, ג'יאנסה ג'יאנני, פרננדו דה-נאפולי הם בני 24 הוהוגו בראשו האלדו סרינה הם בני גילו של השוער זנגה. אולי סטאטיסטית מדובר בקבוצה צעירה, אבל לשחק בליגה האיטלקית, הנחשבת לקשה, זה לא בדיוק כמו לשחק במלטה. ההנחה שנבחרת איטליה ראתה באליפות „אירופה 88" מבחן והכנה למשחקי גביע העולם ברומא 1990 – היתה מופרכת לחלוטין. ההפסד לברה"מ בשלב חצי הגמר (2:0), תמסה את האיטלקים במשחק, שבו הם נאלצו להתמודד בראשונה מול „מתקפת רצח" של מהירות ומתן רוסי מרהים. בכל שלושת משחקיהם בשלב המוקדם (מהם ראיתי שניים) היה ברור שהאיטלקים כשלים להופיע כגמר. אך שוב האיטלקים אולי לא איכזבו, אבל נכשלו במבחן החשוב והקריטי של חצי הגמר.

הולכים בדרך כלל כולק מומשעת, בשלב המוקדם של האליפות מעטים מבין העתונאים (וב-12 בלבד) ראו את הולנד בגמר מול ברה"מ. „הגנרה מסמרת", כי בלילה שבין יום ג' ליום ד' בשבוע שעבר התווכחו הרגים בגרמניה, שזה עתה נוגפו בנבחרת, מצד לצד וגרמו לרעש אדיר. היה זה הרעש של עתוני יום ג', בהם נעשפו הרגים, שהוסיתו בנצחון גרמני על הולנד.

הנביע שהוענק להולנדים, פותח פתח של תקוה גם למשחקי אליפות העולם באיטליה, בה יהיה לרוסים, לאיטלקים ולהולנדים מה לומר. נבחרת נוספת מאירופה, שלא נטלה חלק באליפות זו, תהיה כנראה שוודיה. אבל כדאי להמתין.

„אירופה 88" היתה ללא ספק האליפות שבה נשברו שיאי צפיה, שיאי הבקעת שערים, שיאי סיקור עתונאי (טלוויזיה ועתונות) ולא בניהול הארגון, שיא שבירת מכירת הכרטיסים גם הוא בין הדברים החשובים שהושגו באליפות זו.

ניצחון המשטרה

מילת המפתח „בניהול הארגון" היתה סוד הצלחתה של אליפות „אירופה 88". אלפי פרטים קטנים, מרכיבים את האליפות הגדולה ביותר בתולדות משחקי אירופה. בעוד ארבע שנים תתקיים אליפות אירופה באחת משתי המדינות שוודיה או או ספרד. עלפי כיוון הרוח הנושבת. תהא זו כנראה שוודיה, לשוודים תצפה עבודה לא קלה, כי קשה יהיה לשוודים

להתמודד מול הסטנדרטים שהציבה הוועדה המארגנת של „אירו 88". החל מתנאי העבודה שנתנו לעתונאים, מיגוון השירותים בעזרה בסידור בתי-מלון, שירותי הסעה למשתתפים, שירותי טלפון ופקסימיליה, שירותי פיתוח תמונות במעבדות ניידות העברת תמונות לקצוי תבל [illegible] ועד מסירת מידע רצוף על אירועי הימים הבאים, מידע על בדיקת סמים או על החלטות בנושאי שיפוט, ענישה וכן על המתרחש בקבוצות. כל זאת בשתי שפות גרמנית ואנגלית.

אך בצד ההצלחה ההתמחאות לוועדה המארגנת, את תוסף ההתמחאות „קספר" המשטרה. בעיקר משטרת נורד-ריין-ווסטפליה, ואם להתמקד, הרי הכוח המשטרתי של דיסלדורף, אשר היה אחראי על שמירת הסדר בתחומי האיצטדיון ובאיזור העיר העתיקה של דיסלדורף ותחנת הרכבת המרכזית, שלושה מוקדים שהיה ברור שיהיו בעלי רגישות גבוהה.

הכוח המשטרתי בדיסלדורף, בה נערך טקס הפתיחה, ובהמשך המשחק הולנד – אנגליה, מנה לא פחות מ-2300 אנשי משטרה, 1200 מהם היו שייכים לאזור האיצטדיון, 1100 לאיזור העיר העתיקה ותחנת הרכבת. בנוסף לכך, בתוך תחומי האיצטדיון, היום 560 אנשי משטרה נוספים, לבושים אזרחית. בראש הכוח המשטרתי באיצטדיון היה אריק קצירה, קצין משטרה בכיר. הוא האיש אשר על כתפו הוטלה המשימה, מיד עם היודע תוצאות הגרלת המשחקים, שיבוץ הבתים ומועדי המשחקים. במשטרת דיסלדורף עסקו קבוצות עבודה חודשים ארוכים בלימוד בעיית האוהדים האנגליים. במשך שלושה חודשים תכננו, למדו, ראו את כל משחקי נבחרת אנגליה ובעיקר צילומי וידיאו של האוהדים. גם לקחו משחק הגמר האיום באיצטדיון „הייזל" בבריסל (יובנטוס – ליברפול) נלמדו. קצירה, המשרת במשטרת גרמניה למעלה מ-26 שנים סיפר לי, כי אינני זוכר מקרה בו הנושא, שהיה מורכב ביותר ובמקרה של התפרעות היה עלול להרוס את האליפות כולה, נלמד בצורה כה מעמיקה.

אם למשחק הפתיחה, וטקס הפתיחה הגיעו היו בעיות משלו (אח"מים וכו'), הרי למשחק אנגליה – הולנד היו בידי המשטרה נתונים על התפרעויות אלימות צפויות. כדי

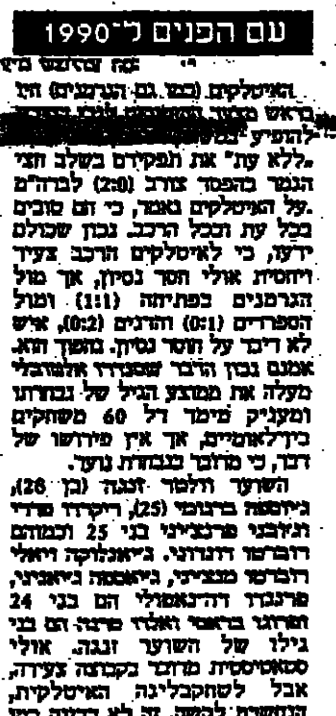

אריק קצירה

להקרים תרומה למכבה [illegible] בחודש מארס, שלושה חודשים לפני שריקת הפתיחה, עם הוצאת הכרטיסים למכירה לנבחרות המשתתפות, קבעה המשטרה את יציעי המושבים של האוהדים האנגליים: 36, 37, 38, ו-40. הסיבה לכך, גודר בסמוך מפרידות בין הציעים. זאת ועוד: משטרת אנגליה שיגרה כ-20 אנשי משטרה המקצועיים בנושא האוהדים, גם משטרת הולנד „תרמה" 15 אנשי משטרה לנושא זה.

הפעולה הראשונה, בה נקטו אנשי משטרת נורד-ריין-ווסטפליה, היתה סילוקם של ששה אוהדים אנגליים הידועים כראשי המסיתים. אולם לא ידעו כיצד הדבר נחת עליהם. אך עובדה היא שאיש לא התראה מהם. מולקי. למשחק הולנד – אנגליה היתה „היסטוריה" שלהבטחות מצד האוהדים האנגלים לאלו מהולנד, לאחר משחק התיקו (2:2) באנגליה. „כיבשה מישהו בלא לכן, ארבע שעות לפני המשחק, נלט הכוח המשטרתי, אשר כלל גם כוח רוכבי סוסים, כלבי שמירה, ניידות עם מרססי מים וכן ניידות ריקות לעצורים. בכל אזור האיצטדיון וסביבתו לא ניתן היה להשיג משקה אלכוהול. והמשטרה לא חסכה על עוברים זו ועריכה בדיקת דף לשער שערי הכניסה. אותר שנכנס במגבה 1.2 אחוז אלכוהול לא הורשה להכנס לתחומי המגרש. גם המשקאות של הנוחנות המאכסיבת של אוסטרזה עשויה את שלה.

במשטרת דיסלדורף השטר לציין ביותר, אך הצבעות עם את שלה באושר לתותפרעות בעיר העתיקה הרי ל-1100 השוטרים היתה בעיה בשלה. המחוזר באמר בא, והנוסף לכך גם אוהדים גרמנים נכנסו לתמונה. על מנת ל„הראות לאנגלי"... גם התפרעויות אלו הובא אבל את התמונות ישנן בכל רחבי תבל, דבר שהביא את ממשלת בריטניה לרוץ בבעיית סילוקה של נבחרת אנגליה, לאחר השלב הראשון במבעל ומשותפים, רק מקוה על „ההמנון הצפרנתי". במלחמה בין הבריונות למשטרה – ניצחה המשטרה.

אנשי המקצוע, המנכ"ים, שוטרים ומנהלים עוד ימשיכו ללמוד את לקחי הבדורים „הארגוניים" המקצועיים. על כל מושאים. סגנונות. טקטום. שיטות אימון תלוחמה פסיכולוגית, השאלה היא האם בעוד שנתיים בפולט יהיו המארגנים האיטלקים לעמוד במימד הוירון שהציבה נ„אירופה"?

סופרים מוחים

הסופרים המפגינים ליד צומת קביעות וכלא „אנצאר 3".
(צילום: ישראל יוסף – ברק/חדשות)

סופרים יהודים וערבים הפגינו מול הכניסה לכלא 'אנצאר 3'

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

כ־50 סופרים יהודים וערבים הפגינו אתמול אחר הצהריים מול המחסום הצבאי בכניסה למתקן הכליאה „אנצאר 3" בקציעות. המפגינים קראו לשחרר את אלפי העצורים במקום ולהפסיק את סבלם. „אם יש סיבה כלשהי למעצרים, לשם כך נועדו בתי המשפט בישראל, שישפטו ויוציאו את דינם. כל עוד לא מתנהלים משפטים ונשארים עצורים בכלא – הרי סימן שאין מה לטעון נגדם", אמרו המפגינים.

הסופר והעיתונאי עמוס קינן ציין, כי במתקן הכליאה „אנצאר 3" נמצאים לפחות 15 סופרים פלסטינים, שאחד מהם אף הוא שהה בנגבו עם יהודים. „במגעה עמנו יעל לוטן, שרק עתה קיבלה עונש על כך שנפגשה עם ערבים פלסטינים, וזה מביא אותי למסקנה שהמקום הבטוח ביותר שבו סופרים יהודים וערבים יכולים להפגש הוא בית הכלא. לעת עתה, וכצעד ראשון, אנו נפגשים לפני שערי הכלא".

בהפגנה, שארכה כשעה וההנהלה בשקט, השתתפו גם הסופרים אמיל חביבי, שמעון בלס, סמיח אל קאסם ואחרים.

משרד החינוך נערך לאינתיפאדה ממושכת – והוציא מערך שיעור

מאת יעל פישביין,
קשרית „דבר" לענייני חינוך

במשרד החינוך מעריכים, בכל הנראה, כי האינתיפאדה תימשך גם בשנת הלימודים הבאה, או לפחות עוד כחודשיים, עד לתחילת שנת הלימודים.

ההיערכות לאינתיפאדה במשרד החינוך שלחה לאחרונה אל מנהלי בתות בבתי־ספר תיכוניים, מערך שיעור חדש, המתמודד עם התקוממות בשטחים.

ציר השיעור הוא: כיצד יש להציג ב„מבט לחרושת" תקרית בשטחים. בפני התלמידים מוצג האירוע הבא: אל הר הגרשות מגיעה ידיעה על צעיר ערבי, שנהרג בכפר סמוך בגדה המערבית. אנשי הכפר, הטוענים כי הצעיר נהרג מכדור שנורה ממכונית בעלת לוחית־זיהוי ישראלית, הקימו מחסום של צמיגים בוערים והחלו ליידות אבנים בחיילי צה"ל שהגיעו למקום. שני חיילי צה"ל נפצעו. האחראי מחליט לשלוח צוות צלומי מצלמה לסקר את האירוע והמסמכים שצלמו הם: צעירים ערביים, בגיל בית־ספר תיכון, זורקים אבנים על חיילי צה"ל, אשה ערבייה צועקת על החיילים „רוצחים" ומסמנת בידיה את האות „וי" הנערים ערבים מתאחים כפיים, חייל יורה רימון גאז מדמיע, חיילי צה"ל רודפים אחרי הנערים, אחד מהם תופס נער ומכה אותו בכת רובה, ראיון עם הנער הפצוע, שיחה עם החיילים המבקרים פחד, תסכול וכעס, תגובת מתנחלים יהודים, תגובת „שלום עכשיו", תגובת ח"כ ערבי, תגובת דובר ראש הממשלה.

התלמידים מתבקשים לדון בשאלות הבאות: האם יש להראות רק פגיעות של ערבים בחיילים, האם להראות צילומים של פגיעות פיזיות, צילומים שיש בהם עלבון, ביטוי לרגשות של המעורבים באירועים. האם לתת ביטוי לעמדות פוליטיות שונות או לעמדה הרשמית בלבד.

המורים מתבקשים לבדוק עם התלמידים אלו מהתשובות שניתנו מעוגנות בחוק, במצפון, או בנורמות חברתיות, וכן, באלו סוגיות קיימת התנגשות בין חוק, נורמה ומצפון.

על הר הצופים

משלחת המחנכים המצרים בסיור בקמפוס האוניברסיטה העברית על הר הצופים בירושלים.
(צילום: יצחק הררי)

משלחת ממשרד החינוך המצרי ביקרה באוניברסיטה בירושלים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

משלחת של משרד החינוך המצרי ביקרה ביום ו' בקמפוס האוניברסיטה העברית בהר הצופים. המשלחת, בראשות מנכ"ל הבחינות במשרד החינוך, אחמד מוחמד עקל, שהגיע לארץ לבדוק כיצד מתנהלות בחינות הבגרות ברצועת עזה.

חברי המשלחת שלחו על ידי נציגי משרד החינוך של ישראל והמנהל האזרחי נפגשו באוניברסיטה עם מנהל ביה"ס לחינוך פרופ' זאב קליין, ראש החוג לחינוך פרופ' דן ענבר, פרופ' שמואל מורה ופרופ' מנחם מילסון מהמכון ללימודי אסיה ואפריקה.

פרופ' מורה מסר לעקל מכתב אישי לשר החינוך של מצרים שבו הוא מציע לקיים כינוסים משותפים בין חוקרים מישראל וממצרים. הוא הציע שחוקרים מצרים המתמחים בשפה וספרות עברית יבואו להשתלם בישראל ולהיפך. אנשי האוניברסיטה העניקו לאורחים ממצרים שי מקורי: ספרו של פרופ' יוסף קלאוזנר „קיצור תולדות הספרות העברית" בתרגום לערבית שהוא ספר חובה במחלקה לספרות עברית באוניברסיטת עין שמס.

קאדומי ביטל כל דברי סניורה ושלל את ההידברות עם ישראל

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").– בהופעה קיצונית במיוחד, שגרמה מורת־רוח ומבוכה לנציגי אש"ף בלונדון ולחברי פרלמנט מן הלובי הערבי, פסל שר החוץ של אש"ף, פארוק קאדומי, את הדברים שאמר חנא סניורה בלונדון, ימים קודם לכן, בנוגע לשאיפת אש"ף לשלום ולהידברות עם ישראל, אך טען כי דברי סניורה מראים כי יש דמוקרטיה באש"ף.

קאדומי שלל כל דיאלוג עם ישראל, אמר כי יש להפסיק את העלייה לישראל, פסל את מסמך אבו־שריף, ואמר כי הוא משקף את דעתו האישית של אבו־שריף. כאשר ביקש סטר סנו, מן הב.ב.סי. שפעם את ולהמיד יגיד אש"ף בפורום פומבי מה עמדתו בנוגע לישראל כמעט יצא קאדומי מכליו וצעק „לא לישראל". ראש המשרד הלונדוני של אש"ף בלונדון, פייסל אוידה, הוזיר, וחברי הלובי הערבי הודו אחר־כך, כי ההופעה הביאה אותם במבוכה. רוב הקהל, שהיה ערבי ופרו־אש"פי, נהנה מאוד מן ההופעה.

בלונדון זועמים על גולן־גלובוס שמכרו אולפני ההסרטה הישנים

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").– ביקורת קשה נמתחה בעיתונות בריטניה על חברת „קנון" של מנחם גולן ויורם גלובוס, תוך הזכרת מוצאם הישראלי, בקשר למכירת אולפני ההסרטה הישנים ביותר בבריטניה, אולפני אלסטרי, שנוסדו בשנת 1926, ומכירתם לקבלן פיתוח בידי „חברת קנון" בסכום לא ידוע.

המבקרים טענו, כי הדבר היהודי המעניין את גולן־גלובוס הוא הכסף, ולא תרבות הקולנוע הבריטי. איגוד־עשיית הסרטים הבריטי נפגש עם שר המסחר והתעשייה בנסיון למנוע את המכירה. המר"מ על המכירה נשמר בסוד. סטיבן ספילברג כעס על מכירת האולפנים ואמר, כי היה עושה מאמצים לקנות אותם אילו ידע על אפשרות כזו. הוא הוסיף כי זוהי בושה שהאולפנים נמכרו לקבלן בנייה שבוודאי הציע סכום גדול. גם ג'ורג' לוקאס, במאי „מלחמת הכוכבים" כעס על כך שהמכירה הסודית מנעה מאנשי קולנוע להציע מחיר. לעומתם, הגן במאי הקולנוע הבריטי מיכאל וינר על חברת „קנון", ואמר כי זהו צעד לקראת הכרה במציאות שיש בבריטניה יותר מדי אולפני הסרטה.

אמש בפסטיבל • אמש בפסטיבל • אמש בפסטיבל

חברי המשלחת הרוסית מדברים בגילוי לב:

את התפקיד המרכזי בחיסולו של חופש הביטוי מילאו אמני ברה"מ

האם יש לפרסטרויקה סיכוי? – כמו שלמדינת ישראל יש סיכוי!

20 שנות אלם

השחקנית נונה מורדיוקובה והבימאי אלכסנדר אסקולדוב במסיבת העתונאים בירושלים.
(צילום: רחמים ישראלי)

מאת יגאל משיח

פגישה ארוכה ומרתקת של המשלחת הרוסית עם מבקרי הקולנוע והעיתונות הזרה בספריית הסינמטק נהפכה במהירות לתיאור אישי של משטר הדיכוי בברית המועצות לפני הפרוסטרויקה.

ארבעת חברי המשלחת הרשמית, הבימאי אלכסנדר אסקולדוב, התסריטאי אלכסנדר צ'רבינסקי, השחקנית נינה מורדיוקובה והדוקומנטריסט רובר העברית, הרץ פראנק, הוקיעו ללא מעצורים את שנות הדיכוי התרבותי; אבל המסר שלהם, עם כל המרירות על שנות האימה, היה תחייתו המהירה של חופש הביטוי והיצירה תחת שלטון גורבצ'וב. „קראתי את „1984" של אורוול רק לפני שנה סיפר התסריטאי צ'רבנסקי. הספר היה אסור בברה"מ. לפני כחודשיים נשכרתי לכתוב את התסריט לגירסה הרוסית של „1984". ללמדכם מה אירע לנו".

לשאלה מי יהיה „האח הגדול" השיב התסריטאי בהומור, שזו כבר אינה בעיה. נותרה רק בעיית „השפה הכפולה". תשובתו זכתה למחיאות כפיים.

אחרי סרטו „הקומיסארית", סיפורה של קומיסארית בהריון אצל משפחה יהודית שאספה אותה אליה בעיצומה של המהפיכה, נאסרה על הבימאי אסקולדוב עבודה יצירתית. עשרים שנה היה מחרים. „אתם רוצים את תרגומי על שנות החרמה" שאל הבימאי בשמץ סרקאזם. עשרים השנים הללו היו החלק החשוב של כוח היצירה שלי. אתם רוצים שאספר לכם כיצד חייתי חיים בלתי־פרודוקטיביים עשרים שנה? העונש הגדול ביותר שאפשר להטיל על יוצר הוא שלילת הזכות ליצור. היה לי זמן לחשוב. עשרים שנות מחשבה עצובות. בקרוב ייצא ספרי על עשרים השנה האלה. אי אפשר לעבור לסדר היום בלי לחשוב איך זה קרה, בלי לנתח כיצד שתקנו והסכמנו לשקר הקולקטיבי הזה. יש נטייה היום לעבור לסדר היום ולשכוח במתכוון. אבל אי אפשר להתחיל מחדש מבלי לנתח ולהבין את העבר.

„חיים חדשים"

„אני חי חיים חדשים", סיפר התסריטאי צ'רבנסקי. „אני נוסע, אני פוגש אנשים, קראתי לראשונה את אורוול, את פסטרנק ואת מילובאן ג'ילאס. אילו שאלתם אותי לפני שלוש שנים מהן היצירות האסורות שהשפיעו עלי במיוחד, הייתי עונה מיד וללא בעיות. אבל אם תשאלו אותי מהן היצירות האסורות של העבר שבהן התאהבתי לאחרונה, לא אוכל לענות על השאלה. פתאום המבול הזה של ספרים. אתם יודעים על דיכוי החופש בחברה הסובייטית בצורה חלקית מאוד. אתם אינכם מבינים עד כמה זה היה מושרש. עד לפני שנתיים אפשר היה לראות את תמונות סטאלין על דפנות האוטובוסים. תקופת סטאלין נתפשה בעיני האזרח הסובייטי הפשוט בתקופה של חוק וסדר".

„אני", סיפר הדוקומנטריסט פראנק, „נוסע ברחבי רוסיה ומראה סרטים שלי, שלא הותרו לצפיה עשרים שנה". התסריטאי צ'רבנסקי שגורש בעבר מכל האיגודים המקצועיים קוטע אותו ומספר, שעד לפני שנתיים היה כל מחזה חייב לעבור אישור מטעם המדינה. היום מגישים המחזאים את מחזותיהם ישר לתיאטרון.

„כולם צועקים היום", אומר אסקולדוב. „האשמים צועקים יותר מכולם. אין לי טינה אל הביורוקראטים, תפקידם, כמו בכל מקום בעולם, היה לעזור למדינה לחסל את האינדיבידואליזם ואת חירות הביטוי. יש לי טינה קשה מאוד אל היוצרים הסובייטים, שחברו אל הביורוקראטיה. את התפקיד החשוב ביותר בחיסול חופש הביטוי מילאו האמנים הסובייטים. מי שצועק היום יותר מכולם זה ברורך כלל מי שסבל פחות מכולם. העתיד עדיין רחוק מלהיות בטוח. אולי נייצר יותר מכוניות, אולי נייצר סוף סוף מכנסי ג'ינס אופנתיים, אבל האם נצליח להוקיע את האירישות של שבעים שנות ביורוקראטיה קומוניסטית, להוקיע את ה„טראליות, את שוויון הנפש כלפי השוביניזם, את האנטישמיות, המיליטריזם והעולני ואת שנאה המסמר לקידמה".

„הליברליזם", אמר צ'רבנסקי, „הוא רק בראשיתו. כל יהיו לכם כאן אשליות. רוב הנושאים עדיין אסורים. אל תחשבו שבמשך שנתיים אפשר לעקור אורח מחשבה שהתעצב במשך שבעים שנה. אתם שואלים אותנו אם על סמך היכרותנו את המנטאליות הרוסית המשטר הסובייטי יש לפרסטרויקה סיכוי. ולמדינת ישראל יש סיכוי. לכם אין ברירה – וגם לנו אין.

ועידת המפלגה בברה"מ העניקה את תמיכתה לגורבצ'וב ותוכניתו

מוסקווה (ע"ר ע"צ). – ועידת המפלגה הקומוניסטית נעלה ביום ו' בתום ארבעה ימי דיונים סוערים, שלא היו כמותם בהיסטוריה של ברה"מ. היא העניקה את מלוא התמיכה למנהיגותו של גורבצ'וב ולתוכנית הרפורמות שלו.

בדברי הנעילה שהשמיע הבריז גורבצ'וב, כי היה זה „מבחן לפרסטרויקה ולגלאסנוסט". „הוועידה השיגה את כל המטרות שנקבעו לה", הוא אמר. „אנו נהנים מן התמיכה הבלתי־מסויגת של העם הסובייטי, שלא יסבול כל נסיון להכשלת הפרסטרויקה".

פקידים סובייטים בכירים הביעו דעתם, כי גורבצ'וב הבטיח לעצמו למעשה את בחירתו לתפקיד החדש של נשיא, שאושר על ידי הוועידה. הם ציינו, כי על אף שהוועידה לא הכריזה רשמית על גורבצ'וב כנשיא, קיימים, כל הסיכויים, כי הוא יהיה האיש שייבחר לתפקיד, לאחר שהשיטה החדשה תעוגן בחוק.

את ההחלטות החשובות, לדעת צירים רבים ולדעת ההנהגה הסובייטית, היא זו הקובעת, כי שום נבחר לא יכהן בתפקידו יותר מ־10 שנים וכי לאחר תקופת כהונה של חמש שנים ייבחן מינויו מחדש לאחר היטפני.

חבר הפוליטביורו גיאורגי רזומובסקי ציין, כי בעתיד ייבחרו כל המזכירים הראשונים בבחירות חשאיות מתוך שורה של מועמדים. לגבי גורבצ'וב ציין, כי הואיל וההחלטה החדשה להגבלת תקופת הכהונה איננה אמורה לחול רטרואקטיבית, הוא יוכל לכהן בתפקידו כנשיא עד שנת 1999 הרף העובדה שהוא נבחר לתפקידו הנוכחי ב־1985.

את יום הדיונים האחרון פתח נשיא ברה"מ אנדריי גרומיקו, למחרת היום שבו הופצתה בלפיד קריאה להתפטר מתפקידו. הציר שתקף את גרומיקו, ולאדימיר מלניקוב, העומד בראש המפלגה הקומוניסטית ברפובליקה קומי שבצפון רוסיה, זכה לתשואות רמות כאשר השמיע את דבריו, שהופנו גם כלפי חברים אחרים בצמרת הסובייטית, כעורך „פראוודה" ויקטור אפאנסייב ומנהל המכון לענייני ארה"ב וקנדה גיאורגי ארבאטוב.

מצבה לקורבנות סטאלין

ביום ו' קרא גורבצ'וב להקמת מצבה במוסקווה לזכר קורבנות הדיקטטורה הסטאליניסטית. „העלו הצעות רבות להקמת מצבה", אמר, „ואנו חייבים להסכים לדרישה זו. אני חש שכל העם הסובייטי יתמוך בהחלטה כזאת".

זה שנה ויותר שכמה קבוצות אזרחים ברחבי ברה"מ פועלות להקמת מצבה לאומית למליוני קורבנותיו של סטאלין בשנות הקולקטיביזציה. בחודשים האחרונים הוקמו כמה מצבות כאלה על־ידי רשויות מקומיות בכמה ערי שדה.

האחריות ל„שואה האקולוגית"

הממונה על איכות הסביבה בברה"מ פיודור מורגון הוזהר בנאום שנשא בפני הוועידה ביום ו', כי ברצונו לנקוב בשמות הפקידים האחראים לזיהום ההרסני של הסביבה בברה"מ. לדבריו, הזיהום בנהרות הגדולים הולגה, הדון והנייפר יהפוך בתוך זמן קצר את המים בהם לבלתי ראויים לשתיה. הוא ציין, כי הזיהום בנהרות אלה חורד גם לים הכספי ולים הבלטי וכי ימת אראל במרכז אסיה הסובייטית היא כיום „איזור שואה אקולוגית".

„מי שיצרו את הבעיה חייבים להיחשף, ויש לנקוב בשמותיהם, ולהעניק להם גמול על 'שירותיהם המופתיים'", הוא אמר לכל תשואות רמות של צירי הוועידה.

ראש איגוד הסופרים האוקראינים בוריס אולייניק אמר בענין זה, כי הביא עמו עצומה לוועידה בחתימת 6,000 מתושבי אוקראינה, הקוראת להערכה מחודשת של המדיניות הגרעינית ברפובליקה זו. לדבריו, עשו המתכננים הסובייטים שגיאות גדולות בבחירת אתרים להקמת כורים גרעיניים באוקראינה.

עיראק העלתה באש מיכלית שהובילה נפט בשביל איראן

מודה לראשונה בשימוש בנשק כימי נגד איראן

דובאי (רויטר וא.פ.).– מטוסי חיל־האוויר העיראקי תקפו ביום ו' והעלו באש מיכלית על יוונית, שהובילה נפט איראני בצפון המפרץ הפרסי. בבך הפרה עיראק הפסקת אש לא רשמית במלחמת המיכליות, שנמשכה ברציפות מאז 9 ביוני.

המיכלית, „פורצ'ונשיפ ל'", נפגעה כבר ארבע פעמים בעבר בהתקפות מטוסי חיל האוויר העיראקי. היא פועלת בקו פנימי במפרץ, בין מסוף הנפט שבאי חארג' לבין לרום הים, שם היא פורקת את מטען הנפט הגלמי למיכליות אחרות, המובילות אותו ליעדיו השונים ברחבי העולם.

מבגדאד נמסר, כי חיל האוויר העיראקי תקף אתמול מיכלית נוספת, אך לידיעה זו טרם נמסר אישור ממקור נוסף.

בבגן הודה אתמול שר החוץ העיראקי לראשונה, כי ארצו עשתה שימוש בנשק כימי במלחמתה עם איראן. הוא טען עם זאת, כי איראן היא שהייתה הראשונה להכניס נשק כימי לשימוש באזור, כבר בשלביה הראשונים של המלחמה.

בסיאול, בירת דרום־קוריאה, נמסר אתמול לראשונה, כי 13 פועלים דרום־קוריאנים נהרגו ו־37 נפצעו ביום ה' באיראן בהתקפת מטוסים עיראקיים על בית זיקוק לגאז טבעי הנמצא בשלבי בניה באזור קנגאן שבחבל בושיר.

בתוך כך אמר גנראל ג'ורג' קריסט במסיבת עתונאים בפנטגון, כי איראן השלימה הקמת בונקרים תת־קרקעיים לאיחסון טילי ה„סילקוורם" הסיניים שלה. הוא הביע את הסברה, שאיראן מקבלת עתה משלוחי נשק מסין ומצפון־קוריאה כאחת. לדבריו, הוא מודאג ביותר נוכח הקמת הבונקרים, שיאפשרו לאיראן להסתיר את טילי הקרקע־קרקע שלה ממטוסי הסיור האמריקאיים.

שני נערים – למעצר על גניבת ציורים בחיפה ועל נסיון סחיטה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

פרשת העלמותם של ארבעה ציורי ענק בחיפה פוענחה השבוע עם מעצרם של שני נערים, כבני 17, תושבי הדר הכרמל החשודים בגניבת התמונות.

את הציורים ציירו ארבע ציירות חיפאיות, שהשתתפו בפרוייקט מיוחד של ציור נופים חיפה ברחבה של התיאטרון העירוני, לעיני הקהל. שווי הציורים נאמד בעשרות אלפי ש"ח.

ארבע הציירות הן עליזה כרם, אהובה שרמן, נורית צדרבאום וכרמלה רופא. עליזה כרם סייעה בגילוי התמונות ובלכידת הנערים, אשר התקשרו אליה וביקשו 8,000 ש"ח תמורת החזרתם.

מספרת עליזה כרם: ביום שישי שעבר, בשעות הערב, התקשר אל ביתי נער שהודיע, כי ארבעת הציורים האבודים נמצאים בידי חבורת צעירים, שמוכנה להחזירם תמורת 8,000 ש"ח. עליזה ניסתה לדבר על ליבו של הצעיר כי יחזיר את הציורים לעיריית חיפה או למשטרה, שהודיעו כי יעניקו פרס למי שיחזירם. אולם הצעיר התעקש וטען, כי הוא וחבריו זקוקים לכסף, ואם לא יקבלו את התמורה שביקשו ישרפו את התמונות. במהלך השיחה עם הצעיר שמעה הציירת בטלפון את צפירת השבת מהצופר שעל גג הישיבה ברחוב גאולה. היא הבינה כי הציורים והצעירים נמצאים בסמוך לאיזור זה ודיווחה על כך למשטרה. במהלך השבוע התקשרו הנערים עוד כמה פעמים אל הציירת והמשטרה צותתה לשיחות. הציירת ביקשה את הנערים לצלם את הציורים ולמסור לה את התצלומים, כדי לוודא שאכן מדובר מדובר בציורים האבודים. נקבע מקום מפגש ליד משרדי בזק בעיר והנערים הבטיחו כי יניחו את התצלומים בשקית מתחת לספסל. הציירת הזהירה לכל תגיע בליווי משטרתי. היא הגיעה למקום בלוויית בנה, נטלה אותם והבחינה בכמה נערים שעקבו אחריה.

בהמשך המו"מ הטלפוני נקבע מפגש נוסף בין הציירת לבין אחד הנערים, בו היתה אמורה לקבל לידיה את הציורים ולתת את התמורה שנדרשה. אחד הנערים נכנס למכוניתה במקום המפגש, כשפניו חבושות.

כאשר הגיעו הציירת והנער אל חצר בית ברחוב אלחורזב 44, שבו הוסתרו הציורים, המתינה להם המשטרה. הנער שהיה במכונית נעצר והותו נחשפה וכן צעירים נוספים שהיו בחצר. בסוף השבוע הובאו שניים מהנערים בפני שופט שלום בחיפה ושוחררו בערבות. הציורים הועברו לידי המשטרה.

יתרות מט"ח ירדן ביוני ב־95 מיליון דולארים

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

אחרי מספר חודשים של עלייה רצופה ביתרות המט"ח של ישראל, השתנתה בחודש שעבר המגמה ויתרות המט"ח החלו לרדת. הירידה ביתרות הסתכמה ביוני ב־95 מיליון דולאר ובסוף החודש הן הגיעו לרמה של 5 מיליארד ו־199 מיליון דולאר.

בבנק ישראל מסבירים את הירידה ביתרות בפרעון חובות חוץ של הממשלה. הסקטור הפרטי, לעומת זאת, המשיך למכור מט"ח לבנק ישראל ומכירות אלה קיזזו חלק מפרעון החוב הממשלתי.

גם בחשבונות השקליים של הממשלה השתנתה בחודש שעבר המגמה. במהלך יוני הזרימה הממשלה למשק חמישה מיליון ש"ח, זאת לעומת ספיגה של למעלה מרבע מיליארד ש"ח בחודש הקודם.

ברד פתאומי גרם נזקים בנווה־אטיב

מאת שמעון וייס,
סופר „דבר" בצפון

ברד ירד אתמול אחה"צ באיזור מושב נווה אטיב שבצפון הגולן. תושבי המושב שלמרגלות החרמון הופתעו למשמע קולות הברד וכאשר יצא מבתיהם נדהמו לראות ברד יורד באיזור.

יצויין כי אתמול שרר מזג אוויר קייצי יחסית לעונה באיזור צפון הגולן והשמים היו מעוננים, אך גם כך היתה תופעת הברד נדירה. הברד ירד באיזור במשך מספר דקות. תושבי נווה אטיב טענו כי נגרמו להם נזקים ב־800 אלף דולר.

אשרור ההסכמים עם השוק צפוי בשבוע הבא

בריסל (ע"ר וע"צ). – הפרלמנט האירופי חזר בו מהתנגדותו הנחרצת לשלושה הסכמי סחר עם ישראל, והוא עשוי לאשר את ההסכמים בשבוע הבא – אמרו מקורות בפרלמנט ביום ו'.

הפרלמנט, שהפעיל סמכויות חדשות שניתנו לו לחסימת הסכמים עם מדינות שאינן חברות בשוק המשותף, דחה את אישור ההסכמים עם ישראל במארס השנה במחאה על המדיניות הישראלית נגד התקוממות בשטחים המוחזקים.

ההסכמים נוגעים להורדת מכסים ממספר פריטי יצוא ישראלים ומענק מלוות נוחים ב־63 מיליון יחידות מטבע אירופיות (77 מיליון דולאר).

אישור ההסכמים הוחזר לסדר היום וההצבעה תתקיים בישיבה של הפרלמנט האירופי בשבוע הבא בשטרסבורג. כאמור, ציינו מקורות בפרלמנט האירופי, כי מספר גדול של צירים מצדדים עתה באישור ההסכמים. ההצבעה תתקיים ביום ד', ודרושים 260 קולות לאישורה.

ואלדהיים ביטל תביעה משפטית נגד ברונפמן

וינה (ע"ר).– נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים ביטל תביעת דיבה שהגיש נגד נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן על שכינה אותו „חלק בלתי נפרד של מכונת הרצח הנאצית".

הדובר של ואלדהיים, גרולד כריסטיאן אמר ביום ו', כי הנשיא פנה למשרד הפרקליטות בוינה והודיע על ביטול תביעת לשון הרע שהגיש.

במכתבו האשים ואלדהיים את משרד המשפטים האמריקאי בסירוב לסייע לו בהכנת התיק ואמר, כי הוא מבטל את התביעה כתרומה להתפייסות.

עוד מציין ואלדהיים במכתבו, ש„תמיד צידדתי במתינות ובפיוס".

ברונפמן אמר את הדברים על ואלדהיים בוועידת הקונגרס היהודי העולמי שהתקיימה בבודפשט ב־5 במאי בשנה שעברה. הקונגרס היהודי העולמי תקף כמה פעמים לפני כן את עברו של ואלדהיים וטען, כי הוא קשור בפשעי מלחמה נאציים ושירת בצבא הגרמני בבלקנים.

במכתבו אומר ואלדהיים, כי „בניגוד לנוהג בין־לאומי מקובל, משרד המשפטים האמריקאי סירב להעניק סיוע לבתי־משפט אוסטרים ולא איפשר הכנה מהירה של תביעת הדיבה".

מבצע 70
בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית והאגף הרפואי עורכים
קו פתוח לבריאות הציבור
מחלות כלי הדם
מחלות עורקים:
הפרעות בזרימת דם לגפות,
לידיים, לרגליים ולאיברים השונים.
מחלות ורידים:
דליות, נפחים, דלקות ורידים.
צוות מומחים ישיב טלפונית
03 - 433500
לפניות הציבור במבצע מיוחד
שייערך, ביום שלישי, 5.7.88
בין השעות 16.00-19.00
פרופ' אליהו עדני - בי"ח השרון
ד"ר אביגדור זליקובסקי - בי"ח בילינסון
ד"ר מיכאל נובל - בי"ח השרון
ד"ר ארנון קורן - בי"ח בילינסון
ד"ר יהונתן להמן - בי"ח השרון
ד"ר משה גיפס - בי"ח השרון
בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק"
ביום ג' בשעה 18:05
רשת ב' - קול ישראל

קופת חולים הכללית
בריאות היא ענין רציני

صكنا من الاهل

صكذا من الاصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

פורצים חנקו למוות נכה בת 70

מניה כץ נתגלתה ללא רוח־חיים בביתה, ברחוב בר־עמי בעכו, כפותה בידיה וברגליה ופיה סתום בסמרטוט – כנראה הפתיעה את הפורצים שסברו כי אינה בבית

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

מניה כץ, נכה בת 70, תושבת עכו, נרצחה בחניקה שלשום בערב, במהלך התפרצות למגורת שוד.

גופת הקשישה נתגלתה בסביבות השעה 7:30 בערב על־ידי נכדה, רוני, וקרוב משפחה נוסף. מניה כץ היתה אמורה להגיע לארוחת ערב בביתו של בנה יחיאל, המתגורר לא הרחק ממקום מגוריה ברחוב בר־עמי 44 בעכו. משבוששה להגיע לארוחה המתוכננת, ניסה הנכד לצלצל לביתה. כשלא ענתה, הלך לביתה יחד עם קרוב משפחה. השניים צלצלו בדלת ומשלא נענו, נכנסו לדירה דרך המרפסת. לנגד עיניהם נתגלה מחזה מזעזע: מניה כץ שכבה על הרצפה ללא רוח חיים, כפותה ברגליה ובידיה, ופיה סתום בסמרטוט. לידה היו מושלכים הנעליים האורטופדיות וההליכון שבו נעזרה.

למקום הוזעקו מיד שוטרי מרחב הגליל ובראשם מפקד המרחב, ניצב־משנה יעקב גגות, קצין החקירות המרחבי וסגן־ניצב חיים צפריר.

שכנים ומכרים שנאספו על הרחבה שליד הבית סיפרו שלשום בשעת לילה מאוחרת, כי מניה כץ התגוררה בגפה לאחר שלפני כשלושה חודשים מת בעלה יעקב כץ. למרות מגבלותיה הפיסיות, היא אהבה לעזור לכולם והיתה אישה למופת, אמרו השכנים.

דירתה של מניה כץ ממוקמת בלב מרכז מסחרי בעכו, בקומה השנייה. נראה כי הפורצים סברו שהדיירת אינה בביתה. הם חדרו לדירה, כנראה דרך המרפסת, ואז להפתעתם גילו אותה בביתה. ככל הנראה, היא החלה לצעוק לעזרה. הפורצים נבהלו, תפסו אותה בידיה וברגליה, ואחר מכן סתמו את פיה בכוח וכך כנראה חנק אותה למוות.

הפורצים ערכו חיפוש בבית וגנבו תכשיטים לא יקרים, בכללם שרשרת זהב וטבעות. מפקד המרחב מינה צוות חקירה מיוחד לפיענוח הרצח, שבראשו יעמוד רב־פקד רפי עמר, ראש מאגר חוקרים במרחב הגליל.

יער לזכר הבריגדה

טקס הקדשת יער ללוחמי הבריגדה נערך בסוף השבוע ביער משמר איילון של הקק"ל (צילום: יצחק הררי)

נמשך השפל בתיירות הנכנסת

מאת אריה אגרי, סופר „דבר"

ירידה של 11 אחוז בתנועת הנוסעים בנמל בן־גוריון בחודש האחרון מעידה על המשך השפל בתיירות הנכנסת. אולם מתחילת השנה חלה ירידה של חמישה אחוזים בלבד, מפני שגידול בנסיעות ישראלים קיזז במידת־מה את הירידה במספר התיירים, המגיעה ל־20 אחוז בממוצע.

בחודש האחרון עברו בנמל בן־גוריון 260 אלף נוסעים, בהשוואה ל־293 אלף ביוני אשתקד. הירידה בתנועת המטוסים קטנה בהרבה ומגיעה ביוני לשלושה אחוזים בלבד, מ־1,882 המראות ונחיתות אשתקד ל־1,832 השנה. ממוצע הנוסעים למטוס ירד ביוני בתשעה אחוזים מ־156 בשנה שעברה ל־142 השנה. מכאן, שנמשכת מגמתן של חברות התעופה לקיים את להדהטיסות כפי שפורסם, תוך שימוש במטוסים קטנים מכפי שתוכנן.

ק"ג הירואין נתפס אצל תושב מרר

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

בלשי משטרת מרחב הגליל לכדו תושב מרר שבגליל התחתון, כשברשותו קילוגרם הירואין בשווי כמה עשרות־אלפי דולרים.

המקרה אירע סמוך לגבול הצפון מערבית למטולה. בלשי המשטרה שמו מארב לאיש על־פי מידע מודיעיני מוקדם ומייד לאחר שנזרקה שקית מהצד הלבנוני של הגבול לצד הישראלי, החשוד תפס אותה. יצאו לעברו בלשים ולכדו אותו. נראה שאת השקית עם ההירואין העביר סוחר סמים לבנוני. יצויין כי לפני כשבועיים לכדה המשטרה שני צעירים מאיזור הצפון גם הם חשודים בסחר בסמים לאחר שברשותם נמצאה כמות של הירואין שהוברחה מלבנון.

על הגל

תמר בר־יעקב (17) מתל־חנן שליד חיפה (באמצע) נבחרה לנערת הקיץ של ה„גלגל־הגל", שחגג בסוף השבוע 5 שנים לקיומו (צילום: בני אלוני)

המשטרה מעבירה את תיק החקירה לפרקליטות

בני 13־14 בעלו בשירותים ילדה בת 13 בבית־ספרם בנצרת־עלית

. מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

משטרת מרחב העמקים תעביר בימים הקרובים לידי פרקליטות מחוז הצפון תיק חקירה שניהלה בתלונת ילדה בת 13 תושבת נצרת עלית, כי במשך תקופה ארוכה נאנסה או ניהלה יחסי מין עם 13 ילדים בני 13 – 14, תושבי נצרת עלית אף הם.

חלק מהמקרים עליהם התלוננה הילדה אירעו בשירותי בית הספר. המשטרה העבירה את החקירה לטיפולה של קצינת הנוער, פקד אורית מסר הראל, וחוקר הנוער רס"ר דני מטרסי, שגבו עדויות מהילדים. נמסר כי העובדים הסוציאליים של המחלקה לשירותי רווחה בעיריית נצרת־עלית שותפו בפרטי החקירה. מהמשטרה נמסר עוד כי עצם בעילת הילדה, בין אם ברצונה או בלי רצונה, היא עבירה פלילית.

תמא שהתבקש להתייחס למקרה, אמר בסוף השבוע כי הוא משוכנע שהילדים המעורבים בפרשה, שהם כאמור צעירים מאוד, הושפעו מצפייה בסרטים „הכחולים" המוקרנים ברשתות הכבלים הפעלות באיזור. נודע שמשפחת הנערה עזבה, בינתיים, את העיר.

חצי מיליון ביקרו בתערוכת ה־40

מו"מ עם גורמים שונים על מכירת מוצגים לידיים פרטיות וגופים ציבוריים

מאת נתן רועי

500 אלף איש ביקרו בתערוכת ה־40 – מסרו מנהלי התערוכה עם נעילתה, אתמול.

ביום שישי נמסר כי למרות הלחצים הרבים מצד הקהל ומאנשי ציבור להאריך את התערוכה בשבוע נוסף, לא הצליחה הנהלת מטה תערוכת ה־40 לשכנע את הנהלת מרכז הירידים לאפשר הארכת המועד לנעילת התערוכה.

יעקב אגמון, מנכ"ל חגיגות ה־40, אמר כי כל „הלשונות הרעות" שביכו את האכזבה הגדולה כביכול יכולים לגלות להפתעתם, כי תערוכת ה־40 היא הצלחה כבירה. „זוהי התערוכה היחידה שאני מכיר שמנהליה ביקשו מהאורחים לא לבוא לתערוכה ביומה האחרון. אנחנו הפצנו על כך הודעה ברדיו. ופרט לכך, יש לי הודעה חדשה: אנחנו עוד נעביר כסף למדינה. היו ימים שהיו לנו בתערוכה 52 אלף איש שסיירו בה".

עד נעילתה ביקרו בתערוכה קבוצות גדולות מקיבוצים ומושבים, מצה"ל, מבתי־ספר ומתנ"סים, מעיריות, ממועצות פועלים, מהמגזר הערבי, וקבוצות גדולות של תיירים מתאילנד ויפאן ועד ארה"ב.

בתערוכת התעשיות הבטחוניות נראו מבקרים רבים מהעולם השלישי המזרח־הרחוק. הם גילו התעניינות במזל"ט, ובקסדות המיוחדות לטייסים, באמצעי לחימה שונים וגם במסיכות החדשות שפותחו בארץ כנגד לחימה כימית.

משפחות רבות פנו למטה התערוכה לקבל הנחה לביקור שני אבל מסיבות טכניות לא ניתן הדבר לביצוע.

בימים אלה מתנהל מו"מ עם גורמים שונים למכירת חלקים מהתערוכה לידיים פרטיות ולגופים ציבוריים. ידוע כבר שביתן הסוכנות ובו מגן דוד ענק (הנחשב למגן דוד הגדול בעולם מאחר שכל אחת מצלעותיו היא באורך 28 מטרים) שעוצב על־ידי רפי אתגר נבחר לייצג את ישראל בדיסנילנד באורלנדו־פלורידה, במסגרת ביתני האומות של דיסנילנד. הביתן עלה 250 אלף דולארים.

התכולה של ביתן משרד החינוך בתערוכה, שעוצב על־ידי דרור בן־דוב ונתן קרפיצ'ניקוב וכן חלקים מתצוגת ההסתדרות שעוצבו על־ידי הגברת קלוד גרונדמן, בית התפוצות, ביתן מגילת העצמאות הכולל את שחזור טקס הקראת מגילת העצמאות, ומשעול העצמאות שעוצבו על ידי בת־שבע גרפיק־ארט, יועברו לתערוכת הבדעה לישראל שתתקיים בנובמבר הקרוב בלונדון, בריטניה, בחסות הקהילה היהודית שם.

חרף הודעת הסגירה יתייצבו הבוקר הפועלים לעבודה

עובדי חסין־אש דוחים ההצעה לקבל לידיהם ניהול המפעל

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

60 עובדי מפעל „חסין־אש" בבאר־שבע יתייצבו היום לעבודה כרגיל, חרף הודעתה של הנהלת „כור", כי מהבוקר ייסגר המפעל לחלוטין, בעקבות הפסדים מצטברים הנאמדים בכ־18 מיליון דולר.

יו"ר ועד עובדי המפעל, חנה לייבנפלד, אמרה אתמול לסופר „דבר" כי העובדים הגישו להנהלת „כור" תוכנית הבראה, הכוללת ויתור על ארוחת בוקר, צמצום משמעותי בכוח האדם ופרישת עובדים לפנסיה. במקביל, ציינה יו"ר ועד העובדים, כי רואה החשבון שמונה על־ידי מועצת פועלי באר־שבע, בדק את מצבו הכספי של „חסין אש" וקבע כי בתנאים מסויימים המפעל עשוי לעלות על דרך הרווחיות.

רואה החשבון קבע כי עם יישום תכנית ההבראה, המפעל יגיע לרווח תפעולי של כמיליון דולר בשנה, וזאת ללא פתת הוצאות ריבית שנתית, אשר ייזקפו להוצאתם של הספקים.

יו"ר ועד עובדי „חסין אש" גילתה כי מנכ"ל מוצרי חטיבת הצריכה בכור, ג'קי אבן עזרא, הציע להעביר את המפעל לידי העובדים שינהלו אותו בעצמם. לדבריה, העובדים דוחים את ההצעה על הסף, מכיוון שבמקרה כזה יש לפטור תחילה את כל העובדים. „לדעתנו, בשלב זה יש למצות את כל תוכניות ההתייעלות האפשריות", אמרה לייבנפלד והוסיפה „לא ניתן יד לסגירת המפעל ונילחם עד הסוף נגד רוע הגזירה".

יו"ר סיעת הליכוד במועצת פועלי באר־שבע, אנדריי אזן, שיגר בסוף השבוע מכתב למנכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר ולמנכ"ל „כור", בני גאון, בו הוא מזהיר אותם שאם המפעל ייסגר, יינקטו צעדים דראסטיים, כולל שיתוק טוטאלי של באר־שבע. „סגירת המפעל תזרה מלח נוסף על פצעיה הפתוחים של באר־שבע, המתבטאים באבטלה הולכת וגוברת. לא ניתן יד לסגירת המפעל גם במחיר של מעשים קיצוניים ביותר", כתב אזן.

עכו תיאבק נגד סגירת תגל

ראש העירייה אלי דה־קסטרו: מפעלים נוספים בעיר בקשיים ופיטורים יגרמו נטישה המונית

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„העירייה עכו תיאבק בכל הכוח נגד סגירת מפעל תגל, מאחר שלהערכתי זה אינו סוף פסוק. מפעלים נוספים כמו „נעמן", „קריית המלדוה" ואחרים עומדים בפני בעיות רציניות שפירושן פיטורי מאות עובדים" – כך אמר בסוף השבוע ראש עיריית עכו אלי דה־קסטרו בעקבות הודעת מועצת המנהלים של מפעל תגל למוצרי גומי על סגירת שעריו ופיטורי כ־130 עובדיו.

בעקבות הודעת מועצת המנהלים, הפסיקה הבורסה את המסחר בניירות הערך של החברה. תגל צברה הפסדים שתפחו והגיעו עד ל־35 מיליון דולר, 15 מיליון דולר מהם נצברו במהלך 87. העובדים זועמים מאוד על ההחלטה לסגור את המפעל, ויחד עם נציגי מועצת פועלי עכו ועיריית עכו מתכננים שורה של צעדים, בכללם ארגון הפגנות הזדהות, על מנת לשנות את ההחלטה.

„אני להבהיר כי הבנת העובדים מפתיעה במספר מפעלים בעכו יותר מאשר איש. ראש העירייה טוען, כי רוב־רובם של מפעלים אלה, מלבד „ממכור", נתונים בקשיים כלכליים, ורוב הפיטורים מרחפת על רבים מהעובדים.

„בעבר נרשם בשנה שעברה מאון הגירה שלילי, בדומה לרוב עיירות הפיתוח בגליל, וסגירת מפעלים תגרום לנטישה המונית של עכו ושל עיירות הפיתוח בגליל בכלל.

צוות חילוץ גולן במשבר כספי

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

משבר כספי חמור מאיים על המשך פעילותו של צוות החילוץ המשותף למועצה האזורית גולן ולמשטרת מרחב הגליל.

המצב הכספי החמור בו מתפקד הצוות נובע מהעובדה שמדובר ביחידת מתנדבים של המשמר האזרחי ומשטרת מרחב הגליל, המורכבת מתושבי הגולן והגליל. מפקד יחידת החילוץ, קובי לפר, שיגר בימים אלה מכתבים בהולים לגורמים ציבוריים מכל רחבי הארץ, בבקשה לקבל תרומות:

„יחידת החילוץ כולה אינה מתוקצבת על־ידי שום גורם ממלכתי, וכל הציוד שעלותו יקרה מאוד נרכש מכספי תרומות של מפעלים ועמותות", הסביר.

ירידה בתאונות החודש

מאת אריה אגרי, סופר „דבר"

ירידה תלולה במספרן של תאונות הדרכים הקטלניות ובמספר הנפגעים בהן חלה בחודש האחרון, הן בהשוואה ליוני אשתקד והן בהשוואה למאי השנה, שהיה הגרוע בששת החודשים הראשונים של השנה.

במספרם של ההרוגים מסתמנת יציבות בסיכום חצי־שנתי ואילו מספרם של הפצועים קשה ירד ב־21 אחוז, כנראה תודות לשימוש בחגורות־בטיחות גם בערים.

בשבוע האחרון נהרגו ארבעה אנשים, פחות ממחצית הממוצע השבועי השנה, ו־64 נפצעו קשה ב־222 תאונות־דרכים חמורות. בכך מגיע מספר ההרוגים בחודש האחרון ל־27, בהשוואה ל־45 ביוני אשתקד ול־48 במאי השנה. מספרם של הפצועים קשה הגיע ביוני 276 בהשוואה ל־305 באותו החודש אשתקד ול־301 במאי השנה.

נחשף קאזינו במרתף מלון לרום בחיפה: עשרות מהמרים נמלטו בדלת האחורית

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

משטרת מרחב חיפה חשפה אור לשישי מועדון הימורים שפעל בהסתר, במרתף של מלון לרום, בשכונת רוממה בחיפה.

זה הקאזינו השני שנחשף באיזור חיפה תוך פחות משבועיים.

אור ליום ו' קיבלה המשטרה מידע אנונימי, ממנו השתמע כי במלון עומדת להתבצע עסקת סמים גדולה. ניידות סיור ובילוש של משטרת חיפה התמקמו סביב המלון, ולקראת השעה 4 לפנות־בוקר פרצו פנימה. הם גילו בתוך מועדון סגור של המלון שולחנות, משחקי קלפים ורולטה. בעת פריצת השוטרים פנימה היו במועדון כמה עשרות מהמרים, אולם רובם הצליחו להימלט בדלת האחורית של המועדון. השוטרים הצליחו ללכוד 17 מהמרים, בהם שתי נשים ושלושה תרים המתגוררים בשכונת מאה שערים בירושלים.

מלבד שולחנות ומשחקי רולטה וקלפים, תפסו השוטרים 9,500 שקלים, 1,500 דולר, צ'קים בסך 1,350 ש"ח ואסימוני משחק רבים.

גורם בכיר במשטרת מרחב חיפה מעריך כי סכומים המתגלגלים מיד ליד בערב הימורים חיפאי מסתכם בכמאה אלף דולר. הגורם הוסיף כי לא מעט מן המהמרים שנתפסו הם פנים מוכרות למשטרה מהפשיטה הקודמת שערכו על וילה בקריית־חיים לפני כשבועיים, במהלכה נחשף קאזינו נייד שהופעל על־ידי מהמרים ממרכז הארץ.

שלושה מהמהמרים, החשודים בניהול משחקי המזל בבית המלון בניגוד לחוק, ביניהם אשה, הובאו שלשום לבית־משפט השלום בחיפה. השלושה: זהבה דבאי (32), מאיר פלד (26) ויורם זפראני (28), שלושתם תושבי חיפה, שוחררו בערבות של עשרות־אלפים ש"ח כל אחד.

ההסתדרות תומכת בהעברת „בגד עור" לבעלות עובדיו

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות הודיעה כי תיאות לסייע להעברתו של מפעל „בגד עור" במגדל העמק, שנקלע לקשיים, לידי העובדים.

בפגישה שקיימה בסוף השבוע יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות, עליזה תמיר, עם עובדי המפעל, טען יו"ר הועד, חיים ערבה, שניהול כושל ובעיקר מדיניות שיווק לא נכונה גרמו למפעל הפסדים כבדים.

תמיר הודיעה כי תפנה לקרן משותפת לממשלה ולהסתדרות כדי שתקצה את המשאבים הדרושים להעברת המפעל לבעלות העובדים ולניהולם. היא הביעה תמיכה בדרישת העובדים שעם ההעברה לידיהם, לא ישונה שם המפעל „בגד עור" כדי שלא יאבד את המוניטין שצבר.

בינתיים נמשכת ההתבצרות של העובדים במפעל, במחאה על סגירתו.

בנק ישראל

חדש

מציע מלווה קצר מועד

ביום ג', 5 ביולי 1988, (ערך יום ד', 6 ביולי 1988) יציע בנק ישראל סדרות מלווה קצר מועד, למכירה, על פי המפורט:

מספר הסדרה		סכום ההצעה	ערך הכמות המוצעת במכרז	מחיר למינימום „בלי הגבלת מחיר/ התשואה" (בל"מ)	הזמנות מירביות (באחוזים)	מועד הפדיון
			(במיליוני ש"ח)			
סדרה חדשה ל־182 ימים	0119	100	50	עד 12	17	4.1.89
הצעת מכר ל־91 ימים	1018		25	עד 6	17	5.10.88

בקשות לרכישת הסדרות הנ"ל תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך. ההזמנות תוגשנה בתשואות לפדיון בשיעור שנתי אפקטיבי שלא יעלה על שיעור התשואה המירבי הנקוב לעיל.

בנק ישראל יקבל גם הזמנות לרכישה בלי הגבלת מחיר/תשואה (להלן הזמנות בל"מ). תשואות המכרז, בכל אחת מהסדרות, תיקבע בשיעור שנתי אחיד לכל הרוכשים, על פי הכללים שלהלן:

א. הזמנות בתשואות לפדיון הנמוכות מתשואות המכרז יסופקו במלואן.

ב. הזמנות בל"מ יסופקו במלואן בתשואת המכרז. אולם, אם הכמות המבוקשת בהזמנות בל"מ תעלה על הכמות המוצעת למכירה, תוקצה הכמות לרוכשים אלה באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ג. הזמנות בתשואת המכרז יסופקו במלואן, אולם אם עלתה הכמות המבוקשת בתשואת המכרז על הכמות המוצעת למכירה בניכוי הכמות שסופקה על פי סעיפים א' וב' לעיל, תחולק היתרה בין המציעים, באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ד. הזמנות בתשואות הגבוהות מתשואות המכרז לא יסופקנה.

הסדרות תסחרנה בבורסה ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב, במחירים הנגזרים משווין הנקוב. הסדרות תפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב בתאריכים הנקובים לעיל.

התנאים המחייבים פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד – התשמ"ז 1987.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

לחברינו

יפה וגדעון קוץ

מברכים אתכם ושמחים אתכם בהיוולד

בנכם

אח לאורית

בית „דבר"

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מפורטת מס' 2427, שינוי מס' 1 לשנת 1987 של תכנית מפורטת מס' 573.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקום – גוש 6163 חלקה 85. רחוב: רח' עמישב מס' 66.

עיקרי מטרת התכנית: שינוי היעוד המסחרי ליעוד מגורים להקמת בנין מגורים בין 3 קומות, 6 יחידות דיור –

כל המעוניין לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בצירוף הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

מרדכי בהט

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

קבלת מודעות 24 שעות ב„דחף"

מודעות

משפחתיות דהופות

וכל יתר סוגי המודעות ל־

הלוח הכללי

דבר

מתקבלות 24 שעות ביממה

ב' דחף דיזנגוף

רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)

טל. 246363 239952

נהג !

עשה את המינימום

למען אלה העושים

את המקסימום.

תן טרמפ לחייל !

המשביר המרכזי

אגודה שיתופית להספקה בע"מ

1. נמסרת בזאת הודעה לחברי האגודה על ועידת המשביר המרכזי הכ"ז (ועידה רגילה) אשר תפתח ב־28 ביולי 1988 בשעה 09.00 (08.45–08.00 רישום) באולם מרכז הקונגרסים גני התערוכה, שד' רוקח בתל אביב, כשעל סדר היום:

א. בחירת יושב ראש האסיפה ומזכירה.
ב. דין וחשבון של ועד ההנהלה על פעולות האגודה ומצב עסקיה.
ג. דין וחשבון של ועדת הביקורת.
ד. בחירת מועצת האגודה, ועדת הביקורת ויו"ר ועדה זו.
ה. מינוי מבקר חשבונות.
ו. הסמכת המועצה לקבוע את השימוש ברווחים ואת הסכום המרבי של ההלוואות שועד ההנהלה רשאי לקבל.
ז. תכניות פעולה לעתיד.
ח. שונות.

2. היה ולא נוכח מנין חוקי בועידה כי אז יהיה הדיון בענינים שעל סדר היום לועידה נדחית שתתקיים מחצית השעה לאחר השעה שנקבעה לפתיחת הועידה בכל מספר של משתתפים.

3. כל חבר רשאי להיות מיוצג בועידה באמצעות נציג אחד אשר ימונה ע"י מוסדותיו המוסמכים של החבר ובמידה והחבר הינו אגודה שיתופית כי אז על בחירת הנציג להיעשות עפ"י הכללים הקבועים בתקנות האגודות השיתופיות (בחירת נציגים להאגודה) התשמ"ד–1984.

4. על מנת לערוך את רשימת הנציגים יש להגיש למזכירות הועידה לפחות 5 ימים לפני מועד הועידה פרטיכל חתום ע"י יו"ר הנהלת החבר המציין את שם הנציג שנבחר ע"י המוסד המוסמך למנותו. כרטיס הנציג ימסר לנציג הנבחר בעת הרישום בבוקר הועידה. ההשתתפות בועידה תהיה רק לנציג ששמו יהיה נקוב בפרטיכל הנ"ל ושיהיה בידו כרטיס הנציג.

בפקודת ועד ההנהלה

מזכירות הועידה

מפלגת העבודה הישראלית / מחוז ירושלים

המערך – בטחון ושלום

יום שלישי כ"ז בתמוז תשמ"ח 12.7.88 בשעה 18.00 בהיכל הספורט בשכונת מלחה ים

תתקיים עצרת לציון פתיחת מערכת הבחירות לכנסת ה־12

בתכנית

דברי פתיחה:

עמנואל זיסמן מזכיר המחוז

מנחה:

נסים זווילי יו"ר מטה ההסברה

דברים:

שמעון פרס – יו"ר מפלגת העבודה ומ"מ ראש הממשלה

יצחק רבין – שר הבטחון

עזר וייצמן – מ"מ יו"ר מטה הבחירות

טדי קולק – ראש עיריית ירושלים

ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות

מאשה לובלסקי – מזכ"ל נעמת

הופעה אמנותית

לפרטים נוספים נא לפנות למחוז י־ם טל. 02־223416

בשכ"ח ברחוב שנקין

★ שטח של 34 מ"ר.

★ מרתף מואר

נא לפנות 03־5611130.

לחברתנו לעבודה **יחיא לאה**

משתתפים בצערך במות

אביך ז"ל

תנחומים לבני המשפחה

הנהלת מבטחים והעובדים

ביה"ס סולם צור מרכין ראש

על נפילתו של בוגרנו היקר

יפתח שמואלי ז"ל

תלמידי בית הספר ועובדיו

משתתפים באבלה של המשפחה

ובצערו של קיבוץ ראש הנקרה

דבר היום

רבין בין המימשלים

לא הכל גלוי בביקורי שרים ישראלים בבירת בוואשינגטון, אך למעט סייג זה מעניין להיווכח כי ביקור רבין בוואשינגטון בשבוע שעבר היה מוצלח ביותר.

בשבוע שכן דיווח „ג'ינוויק" כי מקורבי המועמד הרפובליקאי לנשיאות ג'ורג' בוש מאיימים כי אם ייבחר „יעניש מנהיגים זרים שנפגשו להיפגש" עם יריבו הדמוקרטי, מייקל דוקאקיס, נפגש רבין עם שניהם. למיפגשים אלה חשיבות רבה, להבטחת המשך התמיכה הדו-מפלגתית בישראל, וכן להבטחת ההמשכיות המימשלית בהכנת תפיסת הבטחון הישראלית, שאין בין הדוברים בלשון רבין. אם אכן הסתפק דוקאקיס בעיקר בהקשבה ונמנע מחשיפת קלפיו, לפחות קיבל שיעור תמציתי בסדרי-הקדימות המדיני-בטחוני של ישראל, ולא בגירסתם הפשטנית והמקוממת של דוברי הליכוד.

ישראל מסתגלת עתה לכמה חזיתות, המאופיינות באבני האינתיפאדה מבאן ובטילי קרקע-קרקע מכאן. ישראל אינה יכולה לסמוך על מודיעין מושלם או על קברניטים כל-יודעים, שטעו הן בחיזוי האינתיפאדה, הן בגילוי עיסקת-הטילים הסינית-סעודית והן באיבחון מהלכי המלחמה במפרץ והשפעתה על בטחון ישראל, כהודאת רבין עצמו. אחת האליות הקטנות שבהן נעוצים קוצים גדולים אלה היא הגברת שיתוף-הפעולה התעשייתי והטכנולוגי עם הפנטגון. חתימת ההצעה לפיתוח הטיל-נגד-טילים "חץ" משקפת זאת, אך אסור לראות בה יותר מתבולתה: מדובר בינתיים רק במחקר ראשוני, לא במיליארדים הרבים שיידרשו לפיתוח, לייצור ולהצטיידות, ולפי שעה די גם בחמישית הישראלית מהתקציב כדי להכביד על משאבי-הבטחון.

העוקץ המדיני שבהצבעה על סכנת הטילים הוא שהדרך לעיקורם עוברת במוסקווה, לא פחות מאשר בוואשינגטון. לאחר שנים ארוכות של תיאור הסובייטים כמוריצי קיצוניות הערבים, עוברת גם ישראל הרשמית לראייה חיובית, מרסנת, של האצבע הסובייטית על התיק הסורי, להבדיל מאצבעות סיניות וארגנטיניות ועוד ועוד. להתחייבות האמריקאית המוצקת לבטחון ישראל, שעליה חזר הנשיא רייגן וסגנו בוש לכבוד ביקור רבין, מתלווה עתה דרך קבע התחייבות מקבילה לקידום זכויות הפלסטינאים (ונזיפה להתנהגות ישראל בשטחים) והתקרבות לעמדה הסובייטית. שר-החוץ שולץ ושוארדנדזה, עוזרים מרפי ופוליאקוב ושר-ההגנה קארלוצ'י ויאזוב יועצו לסידרת שיחות בחודשים הקרובים. האמריקאים יבואו אליהן מצויידים, בין השאר, בעמדת ישראל לפי רבין, לישראל. תצמח תועלת אם התוצאה תהיה הסכמה בין-מעצמתית על תפיסה מדינית-בטחונית זו, המוכנה לפשרות למען השלום.

תאונת שרשרת 23 מכוניות היו מעורבות בתאונת שרשרת באוטוסטראדה במרכז צרפת. הסיבה — סערת שפקדה את ההמונים שהצטופפו בכבישים ביום החופשה השנתי הראשון של צרפת. למרבה המזל נהרג רק אחד, אך נפצעו 34.
צילום רדיו: אי. פי.

„כור" / טדי פרויס

ישעיהו בחצר המטרה

משק ועוצמה כלכלית הם כוח, כל עוד המשק מרוויח; משק מפסיד הוא נטל ולא נכס

436 מיליון שקל הם סכום גדול. חברה המפסידה סכום כזה זקוקה לטלטלה בסדר-כוח של רעידת אדמה ולאיזה לי איקוקה או גאון כדי להיחלץ מהמיצר. ב„כור" נערכים למשהו כזה, ואין פלא שאילצו את הנהלת ה־436 ללכת הביתה. אבל...

„כור" הוא מערך התעשיות הגדול ביותר בישראל; הוא חולש על שמינית הייצור של התעשייה. לכן אין מקום להשוואות בנוסח „הפסדים שאין כמותם" (נכון כשלעצמו), כי „כור" עצמו הוא אגד תעשיות ש„אין כמותו". כגודל הקונצרן כן גודל מספרם של ה„לא-יודעני", החל במזכיר ההסתדרות, דרך הממונה על חברת העובדים וכלה במבקר הפנימי של „כור" שהודח מתפקידו. יובן שכל הלא-יודעים אמנם לא הובאו בסוד היקפם המלא של ההפסדים, אך שהמצב חמור מאד הם ידעו היטב. הם ידעו, כי המנכ"ל ההולך הזהיר והתריע. קשה להאמין, ששייקה גביש לא סיפר לישראל קיסר ולדני רוזוליו את מה שהוא סיפר לכותב שורות אלה עוד לפני כשנה.

מובן שאין תירוץ שיכול לחפות על מפולת בהיקף זו שהיתה, אבל מן הראוי לשימה על המדף הנכון ולהתבונן בה בפרספקטיבה הנכונה. אין לשכוח כי היתה זו שנת משבר לרוב ענפי התעשייה, במיוחד האלקטרוניקה. „תדיראן" למשל. אף [illegible] ניוונו הפסדיה האגדיים גם מקשיים אובייקטיביים. כמותה הסתבכו חברות של ייצור מתוחכם מהמגזר הפרטי („אלסינט", „סייטקס" ועוד), בשל הנוסחה המשולבת של ניהול לקוי, שער דולאר נמוך וריבית גבוהה.

על כך מיתוספים קשיים ספציפיים של „כור", בתוקף היותה מאוגדת בחברת העובדים. כמו „סולל בונה" הגרעונית כך „כור" המפסידה נאלצה לשלם תוספות שכר ניכרות. תוספות אלה הסתכמו, על-פי האומדן של גביש, בכ־15 אחוזים: בגלין שכר של כ־800 מיליון שקל, זה מתבטא ב־120 מיליון. גביש לא העלים מאיש מה פירושה של התוספת האמורה, אולם חיים הברפלד והאיגוד המקצועי עמדו בתוקף על כך, שמפעלי חברת העובדים יצעדו בראש מחנה משלמי תוספות השכר, אף-על-פי שמפעלי ההסתדרות משלמים זה כבר יותר מאחיהם הפרטיים. זה יפה מבחינת הפועלים — כלומר מבחינת אלה שלא יפוטרו — אך לא מבחינת הפיזיולוגיה של המפעלים.

במפעלים שנראה היה כי נידונו להפסדים ממושכים, ניסו לצמצם את הצוותים. „סולתם" היה אחד הראשונים שבהם הגיעו הדברים לידי משבר, בגלל הצטמקות השוק העולמי לכלי משחית. פועלי „סולתם" מחו על שההנהלה לא עשתה כמיטב יכולתה להשיג הזמנות, אך לבד מארגון מלחמה בין נפאל לשוודיה, כדי להגביר את הביקוש לתותחים (מלחמת-עולם לא תעזור הרבה: היא תתנהל בכלי משחית מסוג שונה), נראה כי ההנהלה עשתה את המאקסימום, לרבות ייצור למלאי שיכול להספיק לכמה וכמה מלחמות אזוריות נאות מאד.

גביש ביקש לצמצם את הצוות, אך האיגוד המקצועי לא עזר לו כל-כך. מצב דומה היה ב„אליאנס" חדרה — את המפעל ביקשו לסגור, אולם חילוקי-דעות בין האיגוד המקצועי לבין „כור" וחברת העובדים מנעו פתרון („פתרון"?) הסכסוך עדיין עומד על סדר-היום של ההסתדרות. גם כאן קשה לטעון, כי סייעו בידי גביש. יש עוד מפעלים, המפסידים כבר זמן רב, אך בגלל שיקולי תעסוקה ממשיכים לקיימם. הפראדוקס הוא שדווקא משום ששייקה גביש שמר כמיטב יכולתו על ערכי תנועת העבודה הוא נדרש לשלם, במעט יותר, את מחיר הערכים, המדיניות והקאפריזות (מחק את המיותר) של ההסתדרות.

בין סעיפי ההוצאות שגרמו להפסד העצום רשום סכום של כ־100 מיליון שקל, ששולם כפיצויים, ושאר תגמולים ששולמו למפוטרים. מספרם הגיע לכ־2,600 איש. הווה אומר, המנהל הבא יצטרך לשלם כמספר הזה פחות משכורות, על חשבון הוצאה שנעשתה אשתקד. כלומר, את 100 המיליון הללו יש לראות כהשקעה, שאת פירותיה, אם אפשר להתבטא כך, יקטוף המנכ"ל הנוכחי. על-פי הודעתו של בני גאון תיאלץ „כור" לפטר כ־2,000 עובדים נוספים. נראה כי אחרי ההלם של השבוע שעבר ילך האיגוד המקצועי לקראתו יותר משהלך אי-פעם לקראת קודמו, ומפעלים שגביש ביקש לנעול יינעלו עתה. כלומר, עובדים יפוטרו אחרי שהחברה כבר הפסידה עקב הפעלה אנטי-רווחית של קווי הייצור.

אפשר למצוא עוד סיבות מקילות, לבד מעדויות אופי על שייקה גביש, בבחינת נתונים להקלה בגזר-הדין, אבל אין טעם לחפש חלב, שלא רק שנשפך אלא לוקק מזמן על-ידי חתולי הרחוב. מה שקרה ב„כור" ברור ומובן, לרבות ההסתתרות של כולם מאחורי גבו של המנכ"ל היוצא. גביש אינו פותח את פיו. הוא שומר על שתיקה כפי שעשה מאז שירותו בפלמ"ח — מעולם לא הטיל אשמת מפלה אל אחרים ואת לשונו שחרר רק כדי לשבח את פיקודיו. אלא שמפקדיו אז, יגאל אלון ודן לנר, נהגו גם הם כך ולא השאירו אותו פצוע בשדה הקרב.

יש לחשוב מחדש על דרכה ומעמדה של חברת העובדים (ראה הרצאתו של עמירם סיון, „דבר", 24 ביוני). לא משום הסתירה [illegible] שההסתדרות היא עובד ומעביד כאחד (גביש היה בין אלה שלא חששו מפני הסתירה בין השניים) אלא מכיוון שמשק ועוצמה כלכלית הם כוח, כל עוד המשק נושא רווחים. משק מפסיד הוא נטל ולא נכס; כדי לממן את גרעונותיו יש לפנות לאינסטאנציות לא-ידידותיות ולבקש גמילות חסדים. אם אין משק מרוויח, מוטב בלי משק בכלל.

סין / יורם לוי

האקזוטיקה הישראלית

בעיני אורח סיני, ישראל היא מקום אקזוטי. הפרופסור הסיני, שלמד על ישראל מהספרים, מגלה כאן דברים חדשים

פרופ' שו שין (צילום: יצחק הררי)

„היהודים מצטיירים בעיני הסינים כאנשים אקזוטיים", הגדרה מפתיעה זו נשמעה השבוע מפיו של פרופ' שו שין, מרצה לספרות אנגלית באוניברסיטת נאנג'ינג בסין, שהגיע לישראל כאורח מכון טרומן שבאוניברסיטה העברית בירושלים. פרופ' שין התוודע לעולם היהודי באמצעות הספרות האמריקאית-יהודית, שאותה חקר במסגרת לימודיו. בביקורו הקצר בארץ הוא מגלה, כי המציאות כאן שונה מכל מה שידע לפני כן.

פרופ' שו שין נולד לפני 40 שנה בחבל שאנדונג בצפון סין. הוא סיים את לימודיו התיכוניים, ובגיל 17, עם תחילת מהפכת התרבות, הצטרף למשמרות האדומים של מאו. שו, שנחשב למשכיל, נשלח לכפר, שם עבד כאיכר בגידול אורז. למזלו, כעבור שלוש שנים המליצו השלטונות להחזירו לעיר הולדתו, שם הועסק כמפקח במערכת החינוך. בתפקיד זה נקרתה לפניו ההזדמנות ללמוד אנגלית. תקליטים וספרים ישנים, שהוחרמו מבתי-הספר בזמן המהפכה התרבותית, נפלו לידיו במסגרת תפקידו, והוא החל ללמוד את השפה בעצמו. התעניינותו באנגלית גברה, ובתום המהפכה הוא החל ללמוד את השפה באוניברסיטת נאנג'ינג.

לימודיו התמקדו בספרות האמריקאית, במיוחד בספריו של הסופר היהודי סול בלו, שזכה ב־1976 בפרס נובל ומשום כך עורר התעניינות גם בסין. בעקבות זאת התוודע שו לספרות היהודית-אמריקאית ובאמצעות הספרות לעולם היהודי. הוא התעמק בספריהם של יצחק בשביס-זינגר, פיליפ רות, ברנרד מלמוד ונורמן מילר שחלקם תורגמו לסינית, כמה מהם בגרסאות שונות. פרופ' שו שין כתב במשך השנים מחקרים על הסיפורת היהודית, בין השאר על „דמות השלומיאל בספרות היהודית", על ההומור היהודי ועל הדמויות בסיפוריו הקצרים של זינגר. הוא מספר, כי באמצעות הספרים הצליח להכיר את ההוויה היהודית. התרשמותו היתה, כי היהודים הם עם רדוף סבל, ולדבריו בקרב הסינים קיימת הערצה לכך שהעם היהודי הצליח לשרוד במשך אלפיים שנים.

לפני שנתיים הוזמן שו ללמד ספרות אנגלית באוניברסיטת שיקגו, שם שהה שנתיים. אז הוא נפגש לראשונה עם נושא מחקריו — היהודים — והופתע לדעת, שהשפה העברית „אינה שפה מתה". לקראת סיום התקופה הוא יצר קשר עם הקונסוליה הישראלית ובדק אפשרות לביקור בארץ. משרד החוץ קישר בינו לבין מכון טרומן שבאוניברסיטה העברית בירושלים, פרופ' בן-עמי שילוני, והוא קיבל עליו לארח את הפרופסור הסיני.

ביקורו של שו בישראל החל ב„יד ושם". „הזדעזעתי מאוד ממה שראיתי", הגיב שו. „כעת אני מבין טוב יותר מדוע העם היהודי רצה להקים כאן מדינה משלו". לדבריו, הסינים אינם אנטישמיים, אך בעיניהם ישראל היא זרה ומסתורית יותר מאשר כל מדינה מערבית אחרת. אם מבקשים מסיני להגדיר מיהו יהודי, הוא יאמר „פיקח ועשיר". הוא יודע כי פרויד ומארקס היו יהודים וגם הנרי קיסינג'ר. המונח „ציונות" נתפס לדבריו בסין כשלילי. בספרי ההיסטוריה נכתב מעט מאוד על ישראל, המתוארת כיציר האימפריאליזם של בריטניה וארה"ב. במפות של בתי-הספר, ישראל מופיעה „פלשתין" והישראלים מתוארים „יהודים החיים בפלשתין". אמצעי התקשורת הסיניים מציינים את שמה של ישראל, אך היא מוצגת בדרך כלל כמשרתת האימפריאליזם האמריקאי.

לעומת זאת זכה בסין מבצע אנטבה להערצה. על מלחמת ששת הימים כתב ב־1983 בנו של הנשיא לי-סיין-ניין רומן ושמו „המלחמה שנוהלה על ידי שר", ספר שיש בו יחס של כבוד לישראל, אם קוראים אותו קריאה מעמיקה.

כיום חל, לדברי האורח מסין, שיפור בגישה כלפי ישראל. מאז 1986 לומדים 10 סטודנטים סינים באוניברסיטת נאנג'ינג עברית, היסטוריה של עם ישראל ותרבות יהודית. שו בטוח, כי כינון יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות היה משפר את הידע על ישראל בארצו. „מה שראיתי שונה ממה שידעתי בעבר על ישראל. חששתי כאן בטוחה, והופתעתי כאשר לא מצאתי בירושלים סימנים להריסות של מלחמה", מודה פרופ' שו. „אני מאמין שיותר סינים צריכים ללמוד על התרבות היהודית ועל ישראל, אין סיבה שישראלים לא יוכלו לבקר בסין בדרכוניהם הישראליים".

פרופ' שו שין יחזור בתחילת השבוע למולדתו ולמשפחתו. הוא מודע לכך, שיהיה לו קשה להתרגל לרמת החיים הסינית לאחר שנהנה במשך שנתיים מן השפע האמריקאי, אך הוא אופטימי ביחס לעתידה של סין. „איני יודע מה יקרה בסין בעתיד, אך אני לא חושב שהסינים ירצו לסגת ממה שהשיגו עד היום. אם מישהו ירצה להפסיק את הרפורמות, הסינים לא יסכימו לכך".

איראן / „אקונומיסט" מיוחד ל„דבר"

עם הפנים פנימה

איראן סופגת מפלות צבאיות בזו אחר זו ונצחון במלחמה נראה רחוק מתמיד. חומייני קורא להתרחק מ„האיסלאם הקפיטליסטי" ולכונן רפורמות סוציאליות. איראן נראית עייפה

מנהיגיה של איראן נראים פתאום כאובדי דרך. במשך שנים הם ראו בהצלחתם הצבאית במלחמת המפרץ אבן בוחן להצלחתם המהפכנית. עכשיו פנתה המלחמה נגדם. חייליה של איראן ספגו זה עתה את תבוסתם הרביעית בשלושה חודשים. בלילה של ה־19 ביוני, כבשו מורדים איראנים, שלחמו לצד העיראקים, את עיירת הגבול מהראן. מרוקנת זה כבר מתושביה, עברה מהראן מיד ליד כמה וכמה פעמים במשך המלחמה. ברור שקל יותר לכבוש מאשר להחזיק. אף-על-פי-כן, משהו נשבר.

ההפתעה והאימה שעורר מחסן הנשק הכימי של עיראק, עשויים להסביר את הקלות שבה גירשו חיילים עיראקים את האיראנים מחצי-האי פאו באפריל, או אפילו את ההפוגה של איראן, כעבור חודש, כשנסוגה מהטריטוריה יקרת הערך ליד בצרה, שנכבשה במחיר כה כבד בפברואר 1987. אבל איראן גם לא הצליחה להזיז את קו החזית בהתקפת נגד ליד שלאמצ'ה ב־13 ביוני. אחרי מהראן אין כמעט ספק, כי חלק גדול מן הצבא האיראני איבד את סבלנותו. מטרתו של האיאתאללה חומייני „להעניש" את עיראק על פתיחת המלחמה ב־1980 נראית עכשיו רחוקה מאי-פעם.

שבע שנות לחימה הביאו מחסור לכלכלתה של איראן. האיראנים עייפו כבר מהקרבת קרבנות למען מלחמה, שכנראה אי-אפשר לנצח בה. מאגר מקדשי-השם מתייבש והולך. קבוצה הנאמנה לראש הממשלה הקודם, מהדי באזארגאן, כתבה מכתב גלוי מפתיע לחומייני בסוף חודש מאי, המבקר את ביצועיה של הממשלה וקורא לשלום. אנשי דת בכירים, פחות נועזים אבל לא פחות בעלי השפעה, ממלמלים דברי כפירה דומים בבתי-המדרש שלהם.

האיאתאללה חומייני נראה כמתנהל בכבדות. בחודשים האחרונים הוא ניסה לחזק את התמיכה העממית במלחמה על-ידי התמסרות לעניינם של העניים. הוא מינה את עלי אכבר ראפסנג'אני,

(המשך בעמוד 8)

עזה / דני צדקוני

דפוס סגור

עם תחילת האינתיפאדה נסגרו כל בתי הדפוס בעזה, בלי הסבר. אחמד סאלים שהאדה רוצה את הפרנסה שלו

כל אימת שאני מוזמן לעזה ופוגש את אחמד סאלים שהאדה לא נעים לי. הוא שואל אותי מדוע הדפוס שלו סגור. כישראלי וכעתונאי, הוא מניח, אני בוודאי צריך לדעת. לא, אני לא יודע.

את דפוס „אל-עמל" של משפחת שהאדה אני מכיר עוד מהימים [illegible]. הדפוס שוכן באחת הסימטאות של הרחוב הראשי עומר אל-מוכתאר, באיזור שמול שוק אל-פראס, מקום מועד לפורענות. ב„ימים הטובים", ימי טרום-אינתיפאדה, היה הדפוס, שהתמחה בהדפסות בעברית, הומה קונים יהודים.

אחמד סאלים הקים את בית הדפוס ב־1974, יחד עם בני משפחתו, וב־1976 קיבל רשיון עסק מעיריית עזה ונרשם כדפוס מאושר בפנקס המדפיסים של המדפיס הממשלתי. בזכות האישור קיבל הזמנות מטעם המימשל הצבאי, שקדם למינהל האזרחי. הוא סיפק את הזמנות המימשל עד 1985. הדפוס מצוייד במכונת בלט ובאופסט. נוסף על אחמד סאלים, בעצמו פועל דפוס מצטיין, עובדים בו שני אחיו-שותפיו ושני פועלים. המשפחה התפרנסה בכבוד מהדפוס. היו לה לקוחות משדרות, מנתיבות, מאשקלון, מאופקים וממושבי הדרום, ואפילו מבאר-שבע ומתל-אביב — המוזמנים בדפוס „אל-עמל" היו זולים ב־25%—30% ממחירי מדפיסים ישראלים.

לפני כשנה וחצי, עוד לפני האינתיפאדה, כשהאווירה בעזה התחילה להתחמם, חדלו לקוחות ישראלים להגיע לבית-הדפוס של שהאדה. נותרו לו רק הלקוחות המקומיים. אמנם העבודה פחתה, אבל פרנסה עדיין היתה.

משפרצה האינתיפאדה והחל בהוצאת שפעת הכרוזים, ראו השלטונות צורך לעשות מעשה. אמנם מדפיסי הכרוזים לא נתפסו, אבל אפשר לסגור בתי-דפוס שלהלכה מסוגלים להדפיס את הכרוזים. ב־20 במארס השנה הוזמנו את שהאדה למינהל האזרחי. קצין החתים אותו על טופס, שבו התחייב שלא לפתוח את הדפוס שלו עד שלא יקבל רשיון להפעלתו מהמינהל האזרחי. אחר-כך נשלח אליו צו מתאים, בחתימת מפקד כוחות צה"ל באיזור, תא"ל יעקב (מנדי) אור. מדוע דווקא אור חתום על הצו ולא ראש המינהל האזרחי, תא"ל אריה רמות? אולי בשל סיבות הקשורות בפורמאליסטיקה צבאית וחוקית. כך או כך, אין זה מעניין הרבה את שהאדה, שהוא אחד מעשרה בעלי דפוס בעזה, שנאסר עליהם מאותו יום לפתוח את בתי-הדפוס שלהם. הדפוס האחד-עשר הוא בבעלותה של אגודת הסיוע העזתית, שבראשה עומד ראשד א-שאווה. דפוס זה המשיך לפעול במקומו, במרתפי המרכז הקהילתי המפואר שהקים א-שאווה במרכז עזה. במינהל הסבירו שהיה לו האישור המתאים.

שלושה חודשים חלפו והמדפיסים המושבתים פנו לקמ"ט הפנים במפקדת המינהל האזרחי, סא"ל (מיל) יוסי כהן, וביקשו אישור לחדש את עבודתם. האישור המיוחל לא ניתן להם, אך מתוך לשהאדה, איש מהם לא היה מוכן שאלה בעתון את קבלנותיהם. בתשובה על שאלה שהצגתי לראש המינהל בגרון הוא אמר לי, שבקרוב הם יקבלו את האישורים הדרושים, בתנאי שיתחייבו להגיש לצנזורה של גורמי הבטחון כל חומר שיימסר להם לדפוס. ואכן, שבעה מהמדפיסים קיבלו את האישורים. ביום שכתבה זו נכתבה הותר להם כבר לפתוח את עסקיהם, אך אסרו עליהם עדיין להפעילם. השלושה שלא קיבלו את האישור היו שהאדה, סכר (מייצר מחברות) ודעבס מנסור בג'יבליה.

על השאלה של שהאדה מדוע הוא מופלה לרעה השיבו לו במינהל האזרחי: מסיבות בטחוניות. אבל שהאדה אומר שמעולם לא הסתבך בעניינים בטחוניים, והוא או אחיו מעולם לא נעצרו. „לא נכנסתי אפילו לתחנת משטרה", הוא מבריז באוזני ומוסיף: „פרנסה צריכה להיות מחוץ לפוליטיקה". זה עניין של חיים, של אוכל לילדים". אין הוא רוצה צרות, הוא אומר, הוא מתרחק מהן כמו מאש. „ומה יהיה?" אני שואל, בכדי לסיים במשהו את השיחה המביכה. כמו עזתים רבים במצוקה הוא אומר: „נחכה עד שאלוהים יפתח". מי יודע כמה זמן יצטרך לחכות.

ייצוג לערבים / עליזה וולך

הרע במיעוטו

„זה אסון שאין אף מועמד דרוזי ב„פאגל", שח חבר מרכז „חירות" לרעהו, „לעומת המערך ששריין את המקום ה־40 ברשימה לנציג דרוזי"

קשה להעלות על הדעת שתנועת „מולדת" של גנדי, הכוללת במצעה את סעיף חילופי האוכלוסין (טרנספר), תשריין ברשימתה מקום לנציג ערבי. שום דמיון פרוע לא ישבץ ערבי ברשימת „התחיה" או „צומת". לפיכך אפשר לעשות כבר סיכום-ביניים לגבי ייצוגם של נציגי המיעוטים באוכלוסיית ישראל במפלגות הפוליטיות הציוניות. מנקודת-מבט זאת יש זהות בין אגודת ישראל וש"ס, התחיה, לבין חד"ש ו„המתקדמת", אף שהבדל בכל זאת יש. אגו"י וש"ס הן בעלות-ברית פוטנציאליות בכל קואליציה בישראל, ואילו חד"ש ו„המתקדמת" פסולות לברית אפילו בקואליציה שתנהיג מפלגת העבודה. לכל היותר יוכלו לחסום קואליציה של הליכוד.

אם כך, מה יש לנו בעקבות הבחירות הפנימיות במפלגות? יש שלושה מועמדים ערבים ברשימת מפלגת העבודה, יש מועמד אחד ברשימת מפ"ם, יש מועמד אחד ברשימת ר"צ ויש מועמד אחד ברשימת „המרכז". אין אפילו מועמד אחד בנבחרת של „חירות", והוא לא יצמח יש מאין בסיבוב הדירוג בשביעיות השבוע. בכנסת הנוכחית, וגם בשתיים שקדמו לה, היה לליכוד ח"כ דרוזי אחד, אלא שבבחירות ל„פאגל" בשבוע שעבר הגיע רק למקום הראשון שאחרי מיכסת ה־35.

שמונה מועמדים דרוזים התמודדו ביניהם בבחירות ל„פאגל" ב„חירות" על מקום, שלפחות בתודעה היה משוריין לנציג מיעוטים. מלבדם התמודדו על המקום הזה עוד ארבעה מוסלמים, בדווי אחד וצ'רקסי אחד. פיצול הקולות ביניהם הותיר את כולם מחוץ לנבחרת, אך פגיעתו היתה קשה במיוחד במיגזר הדרוזי. ביטוי מילולי לכך שמעתי כבר ביציאה מהקאנטרי-קלאב, בשעת הלילה המאוחרת שאחרי היוודע התוצאות. „זה

(המשך בעמוד 8)

הסתדרות / יהודה גוטהלף

סוציאליזם קונסטרוקטיבי

„הרצון להעניק זכות הצבעה בלי זיקה לקופ"ח והדרישה לחסל את חברת העובדים הם הגשמת הציווי הרוויזיוניסטי „לשבור את ההסתדרות". מעמד העובדים עדיין זקוק לה

התוצאות של ה„מהפך" הימני (1977) נודעו זה כבר: האינפלאציה שהרקיעה שחקים, הקפאון בייצור, המלחמה המיותרת בלבנון ועוד. שיתוף מפלגת העבודה בממשלת ה„אחדות" חילץ את המדינה מהבוץ; אילולא כן היה אותו „מהפך" עלול להוסיף ולגלגל את ישראל במורדון לאין סוף, או לסוף מר ביותר. עתה יש משתוקקים לחולל „מהפך" גם בהסתדרות: חיסול חברת העובדים, ערעור קופת-חולים והענקת זכות הצבעה בבחירות להסתדרות בלא זיקה לקופת-חולים. מי יודע מה עוד הם צופנים באמתחתם בנסיונם לקיים את הציווי הישן של הרוויזיוניזם — „כן לשבור" את ההסתדרות.

„ספק אם נמצא כיום בתנועת העבודה איש, שיכול להסביר מה התועלת שבהחזקת המשק ההסתדרותי" — כותב יוסף לפיד („פשיטת רגל", „מעריב", 10.6.88), שאינו נמנה עם „חירות" וכשיהודו הקבוע בקול-ישראל הוא נוקט לא פעם עמדה מאוזנת. לפיד מונה במאמרו, בזה אחר זה, את כשלונות מפעלי חברת העובדים ואת המצוקה הכלכלית ששרויים בה מושבים וקיבוצים ומסכם, שהמכנה המשותף לצרות אלו הוא הסוציאליזם ז"ל, והגורם הישיר למצבם הרעוע הוא הקשר בין הפעולה המשקית (קרי: סוציאליזם קונסטרוקטיבי) לבין ההסתדרות.

אמנם נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן, שאינו חבר ההסתדרות, אמר במסיבת עתונאים, כי התעשייה הישראלית והמשק הישראלי כולו נקלעו לאחד המצבים הקשים שידעו בשנים האחרונות, וכי הקפאון בצמיחה נבע מהמדיניות הכלכלית של הממשלה, אך כלום יש בכך כדי לשנות דעה קדומה ויחס עויין של הימין להסתדרות ולפעלה?

ייחודה של ההסתדרות, שאינה איגוד מקצועי בלבד, אלא מיוסדת על „אחדות הפונקציות" („איגוד מקצועי, עזרה הדדית, משק פועלי-עצמי, פעולה תרבותית), לא היה פרי המצאה ארעית של מייסדיה, ואינו תופעה שעבר זמנה, אלא צורך היסטורי, שנבע מאופיו של העם ומסיבה של הארץ. הגשמת הציונות משמעה קיבוץ גלויות. והרי ידוע גם ידוע עד כמה רחוקו היהודים בתפוצות, מאונס ומרצון, ממעמד העובדים ומחיי עבודה. בדורות האחרונים נראה היה, כי תקום שכבת עובדים יהודים בארצות-הברית מזה ובברית-המועצות מזה. אך מקץ תקופה קצרה כמעט נעלם שם הפרולטאריון היהודי, כי בני ישראל העדיפו מקורות פרנסה אחרים.

בראשית ההגשמה הציונית היו שסברו, כי גם בארץ ישראל יזכו היהודים, ומלאכתם תיעשה בידי אחרים. אך מה טעם למדינת יהודים המושתתת על מעמד עובדים זר? תנאי ההתאקלמות והקליטה הקשים חייבו את העזרה ההדדית (קופת-חולים וכדומה), את המשק העצמי של העובד היהודי הנוטה לעצמאות ולאי-תלות. קופת-חולים, התיישבות העובדת, „המשביר" ומפעלים אחרים, קמו לפני היות ההסתדרות ולא ייפלא, כי עם ייסודה שילבו את התפקידים של עזרה הדדית, משק עצמי ואחרים בארגון הכולל את כל אלה.

תהליך הגשמת הציונות לא תם ולא נשלם. ההסתדרות, שהיתה כעין „מדינה בדרך", לא עבר זמנה ולא בטל ייחודה גם לאחר ייסוד המדינה. כלום ייטב להגשמת הציונות, אם יוסלו נתיבי הפרודוקטיביזציה והיזמה המשקית העצמית של חברת העובדים, ובמקום הפלוראליזם המשקי-החברתי, הנקוט בישראל בארבעים שנות קיומה, תאמץ לה המדינה את השיטה הרכושנית הבלבדית? הנסיון ההיסטורי מלמד, כי אין לסמוך על יוזמת ההון הפרטי גרידא ועל נכונותם של יהודים להיות עובדים שכירים בלבד; כי מוטב להפעיל גם יוזמה ממלכתית, ציבורית וכי מן הראוי שהנטיה לעצמאות, האופיינית ליהודים, תמצא אפיקים מתאימים במשק פועלי עצמי. אנו עוסקים הפעם בבחינה הציונית-הלאומית, אם כי אין להתעלם גם מהבחינה הסוציאליסטית-המוסרית, שנודעת לה חשיבות לא-מעטה בעיצוב חברה חדשה, צודקת-מעמדית. אמנם השמאל הקיצוני שלל בזמנו את הפעולה המשקית העצמית (סוציאליזם קונסטרוקטיבי), שמא יבולע למלחמת המעמדות ולמאבק המקצועי של העובדים השכירים. אולם ההסתדרות הוכיחה, כי ניתן לאחד את ההגנה המקצועית של העובדים השכירים עם פעולה משקית עצמית, והתפקידים הללו משלימים אהדדי. לעומת השמאל, כאשר אנשי הימין שוללים בסגנון דמאגוגי את אחדות הפונקציות האמת, הם עושים זאת מתוך יחס עויין להסתדרות ולאו-דווקא מדאגה יתירה למעמד העובדים.

גישה זו נותנת אותותיה גם בהצעה שהוגשה לכנסת — להפריד, לצרכי הצבעה, בין ההסתדרות וקופת-חולים. בקופת-החולים הכללית באה לידי ביטוי ההכוונה לעזרה הדדית בטרם היות מדינה הדואגת לרווחת אזרחיה. גם כיום תמצא בישראל עשרות ישובים, שמרפאות קופת-החולים הכללית (אין לחן תחליף ממלכתי) הן המגישות בהן עזרה רפואית לנזקקים. כלום יש לציבור העובדים עניין לנתק את הקשר בין קופת-חולים וההסתדרות ולהפקיר את המוני העמלים לשבטה ולחסדיה של הממשלה, שהבריאות אינה תופסת אצלה את המקום הראוי בסולם העדיפויות? לא צרכי הציבור (83 אחוז מהאוכלוסיה) הם שהולידו את רעיון ההפרדה בין ההסתדרות וקופת-חולים, אלא היחס העויין לתנועת העבודה וארגונה. זכותם של עובדים בישראל לוותר על שייכותם להסתדרות הכללית, אם כי השיגהם של איגודים מקצועיים „טהורים" במדינות אחרות לא הוכיחו כלל את יתרונם על פני ההסתדרות והם אף מקנאים בדפוסי ההסתדרות הישראלית ובהישגיה. מכל מקום, העובדים בישראל שאינם מוותרים על ייחודה של ההסתדרות (אחדות הפונקציות) זכאים גם הם לעמוד על זכותם לקיים את ארגונם במתכונתו המיוחדת — חרף תעלולים פארלמנטריים ולעתים אולי גם משפטיים, שנועדו לערער אותו. שום כוח חיצוני אינו מוסמך לחולל „מהפך" בהסתדרות, שהיא ארגון וולונטארי.

هكذا من الأصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

סיבה למסיבה

"מוסר של איש אחר" הוא ביוגרפיה מדינית על ראובן שילוח ז"ל, שכתב חגי אשד, חבר מערכת "דבר", ושראה אור זה עתה בהוצאת "עידנים". הרבה מי ומי התאספו בליל שבת בביתה של עמליה חנוך, בית ירושלמי מובהק עם הסטוריה עשירה (גרו בו, בין השאר, ארתור רופין והלל הבוק), כדי לציין את הופעת הספר ולכבד את מחברו. היתה שם בטי שילוח, אלמנתו של ראובן, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, שר החנוך והתרבות יצחק נבון, ראשי "המוסד" בעבר, צבי זמיר ומאיר עמית, עמיתיו של חגי אשד מכל אמצעי התקשורת ורבים אחרים. חיים גורי הנחה את המסיבה. חברים דיברו על האיש שילוח, על הספר ועל המחבר. היה כיבוד כיד המלך, מאמץ קולקטיבי. שמעון פרס שלח מכתב שבו הביע הערכתו ל"עוצמה האשדית האמיתית" שבה ביטא המחבר את דמותו ופועלו הייחודיים של שילוח.

המיליונר משולם ריקליס הגיע בסוף השבוע לביקור קצר בישראל והכין קתדרה בתולדות עם ישראל שתקרא על שמו באוניברסיטה העברית בירושלים. בקתדרה החדשה יכהן פרופ' אברהם מלמט, שהיה מומחה להסטוריה של תקופת המקרא בחוג לתולדות עם ישראל באוניברסיטה העברית. ובאותו יום, בארוחת בוקר מוסיקאלית, צויינה במוזיאון ישראל הקמתה של קרן משפחת ריקליס המיועדת לאחזקת הבניין לאמנות המאה העשרים, הנמצא בימים אלה בהקמה. בתמונה (מימין לשמאל) טדי קולק, משולם ריקליס וצ'יץ, במהלך הסעודה החגיגית שנערכה בחורשה ליד היכל הספר.

יורם לוי

צילום: רחמים ישראלי

המעמד וההקרבה

אום ג'יהאד הכחישה בשיחה טלפונית ל"אלסיאסה" הכוויתי, כי היא שואפת ליטול את הנהגת ההתקוממות הפלשתינית במקום בעלה אבו־ג'יהאד, אולם הודתה כי היא מציעה את עצמה כלוחמת בשורות העם ומוכנה לבצע כל משימה שתוטל עליה. אם היא לשירות הבעיה וההתקוממות. בכך הגיבה על הודעה שהופצה בביירות בחתימת "ממשיכי דרכו של אבו ג'יהאד בפלשתין הכבושה", שכללה תוכחה על־כך שלאום ג'יהאד, המכונה בהודעה "אם ההתקוממות", לא ניתן תפקיד בהנהגת ההתקוממות. לדבריה לא ידוע לה דבר על הודעה זו. היא הוסיפה שהמעמד אינו חשוב כמו ההקרבה. "עלינו להתעלם מהנקודות השליליות הקטנות ולהפנות את כל מאמצינו לפעול למען פיתוח ההתקוממות, חיזוק העמידה האיתנה של עמנו וחיזוק אחדותנו הלאומית, שאבו ג'יהאד נאבק על חייו כדי להשיגה". אום ג'יהאד הכחישה שקיימים חלוקי דעות כלשהם בתוך תנועת פת"ח בנוגע להרכב הנהגת הגזרה המערבית לאחר מות אבו ג'יהאד. כולם, לדעתה, צריכים לדבוק בהנהגת ההתקוממות והנהגת אש"ף. באשר לכספים, אמרה ג'יהאד, שההנהגה לא הפסיקה לשלוח כספים לשטחים הכבושים לאחר מות בעלה, אולם השלטונות הישראלים החרימו חלק מהם, דבר שגרם להצטופפות מסויימת.

אין עשן בלי אש

השמועות שאנדריאס פפנדראו עומד להתגרש מאשתו, צצות ונעלמות לסירוגין, לאור הידידות המתמשכת בינו לבין דימיטרה ליאני, דיילת בת 34. בשנה שעברה נידחו השמועות המרושעות מכל וכל, בטענה במטרתן רק לפגוע בממשלתו של פפנדראו. אולם בחודש האחרון, מרכלים באתונה, שוב נראו (מה שנקרא) השניים יחד. ראש הממשלה בן ה־69 מכחיש. ואילו אשתו, לה נישא ב־1951, מאמינה באהבתם ההדדית.

היעד – וינה

הנסיכה והנסיך מקנט חגגו עשור לנישואיהן ב"אוריינט אקספרס" מלונדון לוינה שם נישאו. אליהם הצטרפו עוד מאה נוסעים ששילמו כל אחד 1000 לישט"ס. חלק מעלות הכרטיסים יוקדש למטרות צדקה.

מוקדמות

השחקנים דליין בליוס (משמאל) וניוקומב מנט מקווים להשיג שיא עולמי בחשפנות. המשימה – לחשוף את מערומיהם בפומבי –ובתמונה – בחלון ראווה בהוליווד) במשך שלושה ימים תמימים. ב־12 ביולי, אם תצלח המשימה בגופותיהם, יירשמו בספר השיאים של גינס.

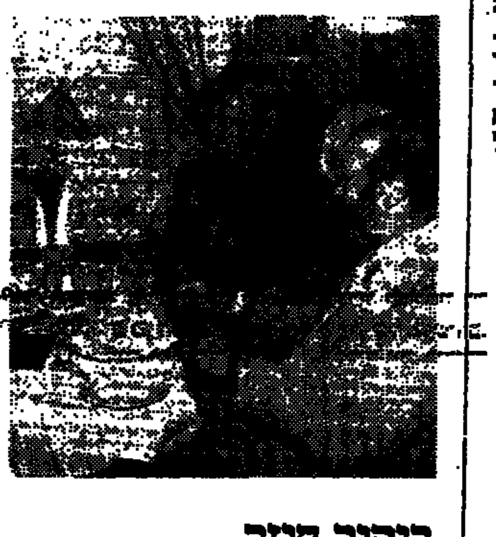

ביקור חוזר

לפני מספר ימים הגיע לישראל גורדון לוויס, טייס בריטי נוצרי, אשר התנדב בתש"ח לחיל האויר הישראלי ואף שרת בטייסת הקרב הראשונה. לימים הועלה לדרגת סא"ל. גורדון לוויס, אשר יפגש היום עם מפקד חיל האויר, אלוף אביהו בן־נון, הגיע ארצה במסגרת כנס המח"ל הנערך בימים אלה, ולרגל סיום כתיבת ספרו בו הוא מתאר את חוויותיו מתקופת הקמת חיל האויר הישראלי. הספר ייצא לאור בסוף שנה זו.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר נפגש בצהרי יום שישי עם נשיאת איגוד האחיות בסין, לין יואינג העושה עתה בארץ בקונגרס בין־לאומי לסיעוד. בשיחה השתתפו גם: יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ומזכ"ל הסתדרות האחיות, מלכה גרבלר.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

מכתב לשר האוצר

מזל טוב. בכבוד בפנים, חברות בכנסת מובטחת לך, גם כשר בישראל תכהן. אני חושבת שכל הבעיות האישיות שלך נפתרו, והאבות התחושות חלפו.

אבא, כבוד השר, התבודד רגע עם עצמך, קח את ראשך בין כפות ידיך, עצום את עיניך וראה את אלפי החולים (גם אלה שבחרו בך) המתענים וזועקים לעזרה. קשה להם לשאת את מכאוביהם. עיניהם נשואות אליך (סולחים לך על העבר), עשה לבו ההוה והעתיד יותר קלים. פתח את שערי בתי־החולים, חזק את ידיהם ולבותיהם של הרופאים, האחיות וכל צוות העובדים – כי קדושים המה. כי שתי משמרות הם יתייבו לעבוד. אל תאמר את המנורה שבן את הפסוק "פיקוח נפש דוחה שבת", כי איש אלוהים אתה. שירתה פיקוח הנפש של חולי ישראל את הישובי התקציבים. בזכות זאת אדר בדול יאמר את הדבר הפעולתיך.

תמר אנסי

חולה בבית־חולים "מאיר"

רק מס שפתיים

רשימתו של יצחק רועה ("דבר" 21.6.88) על יום עיון בנושא התקשורת בישראל במכון ע"ש טרומן מוכיחה בדיוק ההיפך ממה שהוא מבקש לטעון. הוא כעיתונאי ועימו כל אנשי התקשורת בחלק הראשון של יום העיון אינם מגלים כל נכונות לחשבון־נפש וביקורת עצמית לגבי מידת העמידה בכללי העיתונאות והיושר האינטלקטואלי של הכיסוי התקשורתי. זו היתה התחושה ביום העיון כאשר מול דוגמאות מהשטח וטענות קשות בדבר כשלי התקשורת קמו נציגיה והיו מוכנים רק למס־שפתיים. כמו "בלנו שוגים לפעמים".

האם ארגוני התקשורת האחרים באירופה וארה"ב שנציגיהם כה גאים בטכניקות שכשליטתם ערכו אי פעם למנות ועדת חקירה של אנשים מחוץ למקצוע לבדיקת מקרים חמורים של עיוותי תקשורת והענשת האשמים? ועדת חקירה לא של "חתולים שומרי החלב", אלא בדיוק מהסוג שכמעט יום יום דורשים גופים שונים להקים על־ידי אותה תקשורת עצמה.

יום העיון, בניגוד לרשמיו של יצחק רועה, הוכיח שוב את הימצאות התקשורת בימינו באיזו שהיא אפוריה מגאלומנית ממנה היא תתפכח בבוא היום, ואין לכך כל קשר ל"סיכון הדמוקרטיה", טיעון דמאגוגי, המנסה לסייע בשימור כוחה וקפאונה הדוגמאטי של כנסיית התקשורת.

בני נתיב

ירושלים

שקץ תשקצנו

בחגה המהמולת אנו למדים שמשפחה פרידמן הוזמנו אם יזמנו לאוסטריה ולנשיאה לשם קבלת מענק להקמת שני בתי־אבות בישראל. משהו מבחיל, כעין הקבס, עולה עם קריאת ידיעה זו ובא לך – סליחה על הביטוי – להקיא מכך. כי אין כל קנה־מידה למדוד את גודל ועומק הצביעות הרשעות שבמעשה זה של האוסטרים ונשיאם בבואם להציע הצעתם השטנית הזו ולהעניקה לנו באמצעותו, דווקא באמצעותו של מר פרידמן.

ההצעה ה"נדיבה" הזו מוליכה בהכרח להכרה שמי שיקבל אותה ומי שיושיט ידיו לכספי זה יצדיק התמונות הזוועתיות ואת הנאמר ותואר ב"שטירמר" הידוע לשימצה בדבר היהודי המוכר את נשמתו לדבר היחיד שמעניינו: הכסף ויש להניח, שהרבה מה מסתתר מאחורי קורי הרשת שנטוותה במוחו של הרשע שהגה הצעה זו. בל ייל מר פרידמן היקר לאוסטריה וחלילה לו להושיט ידו לכספו של נשיאם כי טמא ושקץ הוא.

שוניא ברונשטיין

קרית חיים

עצי משרד הפנים?

ב"דבר" מיום 26.6.88 פורסמה הידיעה הבאה: "משרד הפנים מארגן מיבצע ירוק תחת הסיסמה עץ נטעת – חיים נתת". וכן כתוב שם שמשרד הפנים העמיד קופסה גדולה ואוסף כספים ל"הפרחת היערות שנשרפו בחודשים האחרונים". למה רק לעצים שנשרפו בחודשים האחרונים? הרי ידוע, שערבים מציתים יערות כבר עשרות בשנים.

קודם כל יבורך כל אחד שעושה למען מניעת שריפות וכזה תפקידו של משרד הפנים אך אם המשרד הזה רוצה לקחת תחת חסותו תפקידים נוספים מה טוב. אולי היה טוב יותר שקודם כל יתמסר לנושא מניעת שריפות וכיבויין, שזה נושא שלו. טרם שמעתי על עץ אחד אותו נטע משרד הפנים (לפני או אחרי שריפה).

לעומת זאת ידוע לכולנו שנטיעת עצים היא עניין של הקרן הקיימת לישראל והיא נטעה כבר 180 מיליון עצים ביערות בארץ. את הדבר הזה אנו רואים ולומדים הגל מכיתה א' ואפילו בגני הילדים.

מעניין יהיה לדעת מה באמת מתכוון משרד הפנים לעשות בכספים שיאסוף בקופתו. עד כה ידענו, שיש קופסת קרן קיימת לישראל, לתוכה שמים כסף וממנה הקרן הקיימת לישראל נוטעת עצים. את העצים האלה אנו רואים. אך היכן עצי משרד הפנים?

גדעון ספיר

באר שבע

שנאה עצמית

אני רואה עצמי נאלץ להביא ציטוט רחב מתוך "מעריב" מיום 20.6.88:

"אינני חוזר משום מלה שאמרתי", אמר פרופ' ישעיהו ליבוביץ על שאלתו של הסופר מיכאל שטר, אם הוא מתחרט על הביטוי "יהודונאצים" שטבע, והשיב בציטטות מכתבה שהתפרסמה לדבריו בעיתון "ג'רוזלם פוסט" בלבד.

בכתבה הובא דו"ח של רופאים ישראלים על 20 נשים ערביות שהפילו את עובריהן בגלל גזים שנשמשו לפזור הפגנות, על היזקות שנתגשו, על אנשים שנפגעו והצבא מנע העברתם לבתי־חולים, על הבאת בחור עד זוב דם בידי מתנחלים שחשבוהו לערבי.

אמר פרופ' ליבוביץ: "אנחנו עדיין לא עשינו תאי גזים ואינני חושב שנעשה, אבל הכוונות הן אותן הכוונות, אותה המנטליות, זו מנטליות של אס. אס. ולכן אינני חוזר בי משום מלה שאמרתי".

ברור גם לפרופ' ליבוביץ, כי הגזים הופעלו נגד מפגינים זורקי לבנים ובליסטראות שכוונתם הברורה לרצוץ גולגלות ונגד משליכי בקבוקי תבערה שמטרתם לשרוף בני־אדם וכלי־רכב על יושביהם. ספק אם אכן יש לפרופסור הצעה לאמצעים הומניים יותר נגד צמאי רצח כאלה. האמצעים המדיניים שלו למניעת מעשיהם שנויים במחלוקת לגיטימית וכידוע הם לא נמנעו ממעשים דומים גם כאשר כל השטחים היו בידיהם.

השוואת אמצעי צה"ל אלה לזוועות הנאצים "הכוונות הן אותן הכוונות, אותה המנטליות, זו המנטליות של האס. אס.", אינה מבטאה מוסריות־יתר, אלא שנאה עצמית ושגיונות־ביטוי שלוחי כל רסן גם ובמיוחד אם הם באים מפי מרצה רגיל הנרך על רכים.

ירחמיאל אורלובסקי

חיפה

ההופכים מצוקה לצדקה

כאשר נאותה ממשלת ברה"מ להרשות ליהודים לצאת לישראל, במסגרת איחוד המשפחות, ראינו בכך הכרה בזכותם של היהודים לחזור למולדתם – רפטריאציה. זאת היתה גם מדיניותה של ברה"מ עם סיום מלחמת העולם לאפשר לכל הפליטים לחזור לארצותיהם. כשהיתנו שלטונות ברה"מ כי המעבר יהיה דרך וינה, ולא טיסה ישירה לישראל, ראינו בזאת גזירה שאין באפשרותנו לשנותה.

והנה, חל מיפנה במדיניות ברה"מ: יהודים רשאים לצאת גם לארה"ב ולמדינות אחרות במסגרת איחוד המשפחות. היום, היהודים הבוחרים לעלות לישראל, יכולים לעשות את דרכם דרך רומניה או יוגוסלביה. במקום לראות בזאת דרך טבעית המועדפת להגיע לישראל ישנם ציונים הממליצים להמשיך במעבר דרך וינה. האם ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית הן סוכנויות נסיעות להעברת יהודים מגולה לגולה האם האשרה לישראל היא דבר קל ערך שאפשר לזלזל בה?

יבואו לישראל אלה שיבחרו בזאת ואחרים יפנו לארצות בהן יבחרו. משוכנע אני, שגם יהודי ברה"מ יבינו ויכבדו את החלטת ממשלת ישראל וגופים ציוניים אחרים בזוהרים להגיע ליחסי נורמליזציה בלי כפיה ובלי הונאה.

אין להתפלא על גרסימוב – הדובר המוכשר של ברה"מ – המוצא כאן מקום לנגח את הציונות והציונים. מה גם שעמדתו זאת תיקפי לזכותם של הסובייטים, בארצות ערב, אשר העליה ארצה היא כצנינים בעיניהם.

צבי שוחרי

קיבוץ הזורע

לפני 60 שנה

ברית פ.ק.פ. לעזרה הערבית

לאור הודעתן של פ.ק.פ. והפרעציה כי אין להן יד בנזכיר שהנהג להה"ע הערבי ע"י "רעד הפועלים היהודים" – נראה כאילו יש להבחין בין שני זרמים בקרב סוכני הקומינטרן בארץ – "רשמי" ו"אופוזיציוני" שהחבדל ביניהם אסטרטגי. "האופוזיציה" רואה בתעודתה העיקרית את המלחמה בציונות ותומכת בזה"ש הערבי, בעוד "המפלגה" נואשה מהזה"ש ופונה להמוני הערבים להתכנס תחת דגלה, מתוך ארגומנטציה ערבית־טריטוריאלית.

"השחלת חוט במחט"

בתמרונים השנתיים של צי השייט האנגלי סימר את השערות יותר מכל התרגיל של "השחלת חוט במחט" – קבוצת אירונים ירדה מגובה גדול דרך מעגל מתנועע שנוצר ע"י קבוצה אחרת אשר חגה מסביב.

לפני 40 שנה

אניית עולים ראשונה באה לנמל חיפה הישראלי

האניה "קמפידוליו" הביאה את שיירת העולים הראשונה לחיפה הישראלית. במה מאות מתנדבים בנמל פתחו בשירת "התקוה" כשהעולים שרים אתם.

ראש הממשלה הודיע בישיבת מועצת המדינה כי הממשלה הבריטית הוליכה להרשות עליה מקפריסין גם בימי ההפוגה, אבל רק של 14 אלף איש שאינם בגיל הגיוס.

ברנדוט בירושלים

הרוזן ברנדוט הגיע לירושלים. שמענו, כי "הצעותי" שהוגשו אינן הצעות חיוביות אלא שאלות. אחד מחברי הועדה המדינית של הליגה הערבית מסר כי הועדה דוחה פה אחד את הצעות השלום לארץ שהגיש הרוזן.

משימה בלתי אפשרית

ברידג'

מאת אירנה שמאן

היד הבאה שוחקה בתחרות באיטליה, מבחינה טכנית הינה אחת הידים היפות ששוחקו.

צפון: ♠ K 6 ♥ A Q 7 3 ♦ 6 2 ♣ K Q 9 3 2

מערב: ♠ 4 ♥ 8 5 4 2 ♦ A J 10 7 4 ♣ J 6 4

מזרח: ♠ A J 9 3 ♥ J 10 9 6 ♦ K Q 9 ♣ 10 8

דרום: ♠ Q 10 8 7 5 2 ♥ K ♦ 8 5 3 ♣ A 7 5

מחלק: מזרח

פגיעים: אף אחד

ההכרזה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
1 קלאב*	1 ספייד	פאס	2 קלאב
פאס	2 ספייד	פאס	3 קלאב
	4 קלאב	פאס	4 ספייד

* הכרזה מלאכותית, יד חלשה ומאוזנת.

מערב הוביל באלוף דיאמונד (יציאה גרועה עבור הכרוז) והמשיך בנסיך דיאמונד. מזרח זכה בלקיחה והמשיך בדיאמונד (מזרח רוצה לזכות בשתי לקיחות ספייד לפחות ולכן חזרה כזו הינה הטובה ביותר) הכרוז חתך בדומם עם השישית ספייד. מהלך זה עודד את חשדו של הכרוז והוא החל בתיכנון משחק נגד חלוקה גרועה בספייד. הכרוז שיחק את האלוף הארט ואוורר את המלכה, כשהוא משליך עליה את (לא תנחשו) האלוף קלאב, זה מהלך מפתח בביצוע התוכנית משום שבלעדיו אין הכרוז יכול להתקצר בסירוגת השליט שבידו.

הכרוז המשיך עם השלישית הארט שנחתכה בידו. עתה שיחק הכרוז את החמישית קלאב כשהוא זוכה עם המלכה בדומם והמשיך עם השביעית הארט שנחתכה בידו. הכרוז חזר לדומם עם המלך קלאב והגיע למצב הסופי הבא:

צפון: ♠ K ♥ ---- ♦ ---- ♣ 9 3 2

מערב: ♠ 4 ♥ ----- ♦ 10 7 ♣ J

מזרח: ♠ A J 9 3 ♥ ---- ♦ ---- ♣ ----

דרום: ♠ Q 10 8 5 ♥ ---- ♦ ---- ♣ ----

הכרוז שיחק את השניה קלאב, מזרח נאלץ לחתוך, הוא חתך בשלישית ספייד, דרום חתך מעליו עם החמישית ושיחק ספייד קטן לעבר המלך שבדומם. מזרח זכה בלקיחה ונאלץ לשחק לתוך המזלג של 10 Q והנה מה שנראה כמשימה בלתי אפשרית, בוצע בהצלחה.

הרע במיעוטו

(המשך מעמוד 7)

אסון שאין אף מועמד דרוזי ב"מאבל" ומוכרחים לתקן את זה", של חבר מרכז לרעה.

"יהיה לנו קשה מאוד להסביר לציבור שלנו מדוע אין שום דרוזי ברשימת הליכוד לכנסת, לעומת המערך, ששריין את המקום ה־40 ברשימה לנציג דרוזי", אמר ל"הארץ" (1.7.88) ראש המועצה המקומית ירכא, מוחמד מולא, שהיה ב"חירות" כאלה שסברו שהפעם יביס את ח"כ אמל נאסר אלדין. ביטוי לאכזבת העדה מהיעדר הייצוג נתן גם ח"כ נאסר אלדין עצמו. היריבות הבין־ראשית בקרב המועמדים, שלא פסחה גם על ההתמודדות במפלגת העבודה במשבצת ששוריינה למועמד דרוזי, פגעה בסופו של דבר בקולקטיב, ויותר מאי־פעם יהיו לה השלכות על דפוסי ההצבעה של ערביי ישראל למפלגות הציוניות.

שתי מגמות מנוגדות יקבעו את מידת תמיכתם של ערביי ישראל במפלגות המתמודדות על ייצוג בכנסת ה־12. מצד אחד, מדריכה את הציבור הערבי ההכרה, שאם ברצונו להיות מעורב בקביעת איכות חייו, עליו להשתלב במפלגות ציוניות המרכיבות את הקואליציה. מצד שני, משפיעה על דפוסי הצבעתו התודעה הלאומית הבדלנית, שקיבלה חיזוק מההתקוממות בשטחים, וזו דוחקת אותו אל המפלגות הלא־ציוניות, או להחרמת הבחירות.

לעומת מאוויו של הציבור הערבי, מתרוצצות בקרב המפלגות הציוניות שתי תפיסות: האחת, צינית במידה רבה, לוטשת עיניים אל הפוטנציאל האלקטוראלי בציבור הערבי. השניה, יותר מפוכחת והוגנת, נשענת על הרצון לטפח את הדו־קיום. מקובל להעריך את הפוטנציאל האלקטוראלי של ערביי ישראל ב־12 – 15 מנדטים (על־פי הנתח שלהם באוכלוסיה בעלת זכות הבחירה ושיעור הצבעתם). במצב של תיקו בין שני הגושים הפוליטיים הגדולים, מבקשות מפלגות שונות תגבורת מהרזרווה.

השר משה ארנס, למשל, העריך – לפני הבחירות הפנימיות במפלגתו – שבבחירות לכנסת ה־12 יקבל הליכוד שני מנדטים מהציבור הערבי, הודות לפועלו שלו במיגזר הערבי. מפלגת העבודה, לעומת זאת, שנבהלה מניהוי דיכוי המהומות בשטחים עם נציגה בממשלה, שר הביטחון יצחק רבין, בחרה לתקן את המעוות באמצעות שריון שני מקומות בטוחים לערבים ברשימתה לכנסת. אם יתמזל מזלה תהיה לה נציגה ערבית בגוש לשניים. שריון לנציג ערבי קבעה גם מפ"ם, במקום השלישי ברשימתה. "המרכז" ור"צ לא שריינו מקומות לערבים, אך בשתיהן קלטו חברי הגופים הבוחרים את מסר המודך במועמד ערבי. כך נבחר ח"כ זיידן עטשי מ"שינוי" למקום הרביעי ברשימת "המרכז", ואילו בר"צ נבחר למקום הששי מועמד ערבי בהתמודדות פתוחה.

משקיפים אופטימיים ידברו על שישה ח"כים ערבים בכנסת ה־12, בנוסף על הח"כים של חד"ש ו"המתקדמת", ואולי אפילו רשימתו של דראושה. פסימיסטים יטילו ספק בהערכה הזאת. ראשית, יאמרו הללו, רוב המועמדים הערביים האלה מוצבים במקומות לא ריאליים ברשימותיהם. שנית, רובם אינם מושכי קולות גדולים במיגזרם. כלומר, כיוון שאת המועמדים הערביים בחרו בעצם החברים היהודים בגוף המפלגתי הבוחר, הנבחרים הם "ערבים של יהודים" ולא "ערבים של ערבים". הם אינם בהכרח מנהיגים שהציבור שלהם מכיר בהם ככאלה.

את לקחי שילובם של מועמדים ערבים ברשימות הציוניות יהיה אפשר להפיק רק אחרי הבחירות. לפי שעה מוטל בעיקר על הנבחרים להוכיח שהם ראויים לאמון שנתנו בהם מפלגות שונות. עליהם להוכיח זאת כלפי הציבור שאותו הם מייצגים, כי הציבור הזה הוא שייצא נשכר מהתמיכה במפלגות שהעניקו לו ייצוג, או, שחלילה, "יבולע" לו.

עם הפנים

(המשך מעמוד 1)

ה"מתון" העולה ויושב־ראש הפרלמנט האיראני, כאחראי על המאמץ המלחמתי. הוא מקווה אולי להשתמש בבני־הערובה המערביים בלבנון כגשר למערב. הוא עלול לנחול אכזבה בכל שלושת הנושאים.

כרמטכ"ל בפועל שמונה זה עתה, ראפסנג'אני אמור לייצב את החזית ולהעביר את איראן למתקפה. הוא מבטיח "שינויים משמעותיים" בניהול המלחמה, בעיקר על־ידי שיפור התיאום בין הצבא הסדיר ו"משמרות המהפכה", המיליציה של קיצוניים צעירים ואכזריים הנלחמים לצידו. אולם איחוד, הצעד האחד שיכול היה לשים קץ להשתרנות ולהתחרות שבין שני הכוחות, אינו בא בחשבון. להורות סיפורים שעשו בו לאחר המהפכה, הצבא טרם נמסר מן הסטיגמה של היותו בן טיפוחיו של השאה השנוא. לכן הוא משמש משקל־נגד ל"משמרות", אשר הוקמו כדי להתערב בפוליטיקה והם עשויים עוד לעשות זאת כשתסתיים המלחמה.

הצלחה בכלכלית יכולה להיות תמקנית ממש כמו הצלחה בשדה הקרב. בינואר, האיאתוללה חומייני שם קץ למבחקרבות מר בין אנשי הרשומה הסוציאלית באיראן לבין האבסולוטיסטים הדתיים בה, על־ידי קיצוץ כנפיה של "מועצת השומרים", גוף מעין־חוקתי שבילה שנים בחסימת חקיקה רדיקלית בשם האיסלאם. בעקבות זאת, לאחר דחיה ממושכת, אושר סוף־סוף באפריל חוק המתיר חלוקה־מחדש, צנועה אמנם, של אדמה עירונית.

בבחירות לפרלמנט השלישי של איראן בחודשי מארס ואפריל, תבע האיאתוללה חומייני מן הבוחרים להתרחק מן "האיסלאם הקפיטליסטי" ולהצביע בעד מועמדים בעלי יחס נאות לעניים. נראה, שהבוחרים לקחו זאת אל ליבם. מחמוד ואחדי, סגן יושב־ראש לשעבר שהתנגד לרפורמה קרקעית, איבד את מושבו. ציר שמרני אחר, שר המסחר לשעבר חביבאללה אסגאר אולאדי, לא הצליח להיבחר מחדש.

המבחן הברור ביותר יהיה כאשר הפרלמנט יבחר את הקבינט, והדבר צפוי בקיץ. אחרי הבחירות הקודמות הציגו הפרלמנט חמישה שרים. ראש הממשלה, חוסיין מוסאווי, השייך למחנה הרפורמיסטי, צופה "שינויים מינימליים" בממשלה. אם הוא צודק, אזי חוקים להטלת מס ערך מוסף, להידוק הפיקוח על סחר החוץ ולהגנה על זכויות העובדים – אשר כולם נושקים לנעצי "עקרן את העשירים" – עשויים לעבור ללא עיכוב. אבל יעבור עוד זמן עד שצעדים אלה יוכלו לגייס תמיכה עממית בעד ממשלה [illegible].

בזירה הבינ"ל, מגלה איראן עניין חדש ברכישת ידידים בחוץ־לארץ. משלחת פרלמנטארית בריטית באה ויצאה מטהראן בימים אלה, לאחר שהחליפה את דברי השגרה הרגילים על מצבם של שלושת בני־הערובה המוחזקים בידי עוזרי איראן בלבנון. כתבות בעיתונות, שאין עליהן אישור, אומרות כי האמריקאים והאיראנים מנהלים באחרונה שיחות "קרובה" במטרה לשפר את היחסים.

צרפת, שהמגע אתה קל, חידשה את יחסיה עם איראן החודש, ככל הנראה בתמורה לשלושה בני־ערובה ששוחררו בלבנון בעיצומה של מערכת הבחירות לנשיאות בצרפת. אבל הבריטים והאמריקאים נחושים כנראה בדעתם, שאיראן לעולם לא תורשה עוד להשתמש בבני־הערובה שלה כדי לזכות בגישה אל מחסני הנשק של המערב. נראה כי שק התעלולים של חומייני מתרוקן והולך מיום ליום. אין זה עוד בלתי מתקבל על הדעת, שראפסנג'אני יתבטון לנטוש את מאמציו לבצה במלחמה ולהתחיל בשיחה המכאיבה של משא־ומתן לשלום מאוכזב.

נהג ! עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום. תן טרמפ לחייל !

מידע

שריפה

במשרד הקרן הקיימת בישראל בתל אביב נמסר: מספר השריפות מה־1.4 עד ה־26.6 שנה זו היה 722. שטח כללי שנשרף — 153,222 דונאם. מתוך זה מרעה ושטח פתוח 95,897 דונאם, חורש טבעי 48,449 דונאם, יער נטוע 8876 דונאם.

הרצליה / אשר וטורי

הדתיים בהרצליה

חנות סקס בהרצליה מטרידה מנוחת הדתיים ואת מנוחת הקואליציה העירונית. בית המשפט הורה לא לסגור אותה, בינתיים

שלוותם הפאסטורלית של הדתיים בהרצליה הופרה השבוע במפתיע בגלל כמה קאסטות וידיאו כחולות, מערכת בגדי לילה נשיים, צעצועים ככה ככה, חוברות משה־משהו, ומיני משחות להגברת החשק והאון — כולם נמכרים בחנות החדשה „ישר לעניין", שנפתחה במרכז העיר. עיריית הרצליה, שנחרדה מן השערוריה ומן הנזקים הצפויים לקואליציה העירונית (ליכוד פלוס מפד"ל), הורתה להוציא נגד החנות צו סגירה, בגין חוסר רשיון, אך צו של שופטת בית־המשפט העירוני בהרצליה, מרים ריבון, מעכב לפי שעה את הסגירה.

בתחילה ביקשו בעלי החנות שלמה מקמל ושלמה דוד, שניהם תושבי הרצליה פיתוח, אישור מיוחד מעיריית הרצליה לפתיחת חנות לקלטות וידיאו. עיריית הרצליה, שלא חשדה ככל הנראה במה דברים אמורים, העניקה להם את הרשיון המיוחל. אשר ליתר המוצרים בחנות — חוברות סקס, תכשיטים, ולבני נשים מגרים — השניים טענו כי בירור ומצאו שאין צורך חוקי להוציא בשבילם רשיון מיוחד. מכל מקום, ויברטורים למיניהם, בשלל גוונים וצורות, ואביזרים דומים, לא הציבו בחנות. מי שבכל־זאת רצה בוויברטור, יכול היה להזמין מן החנות התל־אביבית של „ישר לעניין", על־פי קטלוג מיוחד.

שלמה דוד ושלמה מקמל יודעים נפש לקוחותיהם. מוטת עינא כ־ישא סככו על דלתות הזכוכית של החנות בווילון צבעוני. בתוך החנות — עולם ומלואו. אוסף בירויות, תחתוני נשים שקופים ובעלי פתחים פונקציונאליים, כותונות לילה קצרצרות, הרבה מלמלה, הרבה משי ורוד. משחות בשפופרות זעירות לשיפור החיכוך ולהגדלת כוח הגברא. חוברות המתארות כל מה שהמדמיין לעולם לא יוכל לתאר. פנטאזיות בזוגות ובשלשות, וכיתה שלמה. שחורים ולבנים, ללא הבדלי מין, דת וגזע או לאום. 50 שקלים הדקות, 70 העבות. אשר לסרטי הווידיאו, מחיר החלפה חמישה שקלים.

הדתיים, שלא ביקרו חלילה בחנות, אך עינם צרה את המודעות בעיתוני הערב, נזעקו. שלמה עמיר, סיעת „רגל" הדתית: „אני ממש נדהם. נעשה הכל כדי לסגור את החנות". שלום מגד, סיעת המפד"ל שבקואליציה, חס על נפש הנוער: „זה מצב נורא. הרי יש בסביבה בית־ספר תיכון, תנועת נוער (הנוער העובד). אי־אפשר להסכים לפתיחת חנות כזאת בהרצליה".

משהוציאה עיריית הרצליה את צו הסגירה, החרימו פקחי העירייה כמה מן החוברות הפורנוגרפיות שבחנות, בתור „חומר תועבה". בית־המשפט התיר לחנות למכור, לפי שעה, אך ורק מה שמותר על־פי רשיון החנות, הווה אומר קלטות וידיאו, בלי לפגוע את תוכנן, זאת עד הדיון בעניינם ב־18 ביולי. [illegible] אגב, מוגבלת לבני 18 לפחות, אבל כי לא נראה כי [illegible] במקום את תעודות הזהות של הלקוחות.

רכב

חידוש

מערכת חדשנית להתנעת רכב למרות תקלה במערכת ההצתה, „סופר סטארט", פותחה בארץ ונמצאת למכירה במחיר של 132 ש"ח. המכשיר מורכב מ„קופסה שחורה" ובתוכה שנאי להגברת עוצמתו של הזרם החשמלי מהמצבר ומערכת בקרה אלקטרונית. המערכת מתחברת באמצעות צמד חוטים למצבר ובאמצעות כבל נוסף למפלג, תוך עקיפת סליל ההצתה, המגעים והקבל. פעולת ה„סופר סטארט" מתבטאת בכך, שבמצבר תיווצר כמות מוגברת של חשמל, המספיקה לסיבוב הגל המניע. המערכת תתניע את הרכב גם כאשר המפלג, המגעים, הקבל או המצתים בלויים, רטובים או מלוכלכים, הודות לעוצמה מוגברת של זרם חשמלי שהיא מספקת ישירות למפלג. כן תתניע במקרה שהמאייד מוצף. המערכת מאפשרת נסיעה של 250 קילומטר ברציפות, אך לאחר מנוחה של כחצי שעה היא טובה לשימוש נוסף. הנסיעה באמצעותה לא בהכרח רצופה, אך היא מאפשרת להגיע למוסך לשם תיקון התקלה.

אריה ארד

דבר מארח / ירוחם משל

לדבר עם הפלשתינאים

האינתיפאדה העלתה מנהיגות חדשה בחברה הפלשתינאית. על ישראל לנצל את ההזדמנות הזו ולנהל עמם משא־ומתן

בימים אלה מלאו שישה חודשים לתחילת המהומות בשטחים, אשר זכו לכינוי „התנערות".

בעוד רבים ממעצבי המדיניות בישראל רואים יום יום את קצה הקרב של ה„אינתיפאדה", נראה שקיימת התעלמות בקרב חוגים רחבים בישראל, מן ההשלכות הפוליטיות והחברתיות רחוקות הטווח של אירועים אלה. כשם שלא הצליחו להבחין במתרחש מתחת לפני השטח שהוליד את האירועים המצערים שאנו חווים בימים אלה, קיים החשש שחוסר נכונות לבחון במלוא היושר האינטלקטואלי את השלכותיהם, יכול להוליד בעיות נוספות שהשלכותיהן עלולות להיות חמורות אף יותר. נראה שאין חולק על הנזקים החמורים שאירועי החודשים האחרונים גורמים לישראל ועלולים לגרום לה בעתיד, הן מבחינת הנזק הכלכלי והן מאי־קידום תהליך השלום, אשר בסופו של דבר יכול לגרום להתגבשות חזית מזרחית רחבה, אם וכאשר תסתיים מלחמת עיראק־איראן.

מצב זה גורם נזק רציני לתדמיתה של ישראל ברחבי העולם ובקרב קבוצות במערב, שאהדתן חשובה לנו במיוחד כמו האינטלקטואלים, מעצבי דעת קהל, חוגי סטודנטים וצעירים ואף בקרב הקהילות היהודיות עצמן.

בצמרת הפוליטית של ישראל, אין חולקים על כך שהדרך לשים קץ לעימות המתמשך בשטחים, היא לעלות על הנתיב המדיני. המחלוקת היא על הדרך. שר הבטחון יצחק רבין חוזר ומדגיש, כי החזרת השקט לשטחים היא שלב לפתיחת מו"מ להשגת שלום יציב באזורנו. אני מוצא לנכון לציין עובדה זו נוכח הנסיונות להשכיח עמדה עקרונית זו. לעומתו יש הרואים בהחזרת השקט בשטחים פתרון בפני עצמו ולא שלב להסדר מדיני.

לדעתי על ישראל להכיר בכך שגם אם תושג רגיעה יחסית בשטחים, בכוח ידו של צה"ל, הרי בשטחים נוצרה מציאות מדינית וחברתית חדשה, החייבת להביא בעקבותיה גם שינוי בעמדתה של ישראל.

מבחינתה של ישראל, התמורה המהותית המרכזית בשטחים היא שהאירועים הוכיחו, שאש"ף אינו „בעל בית" יחיד בשטחים, ובמשך השנים צמחה מתחת לפני השטח מנהיגות צעירה, שאינה רואה עצמה קשורה למנהיגות המסורתית, לבעלי ההון ולאינטרסים הכלכליים השונים, אשר נהנו עד כה מן הרגיעה. יתר על כן, המנהיגות החדשה רואה ברגיעה זו סכנה ומוכנה לעשות הכל כדי לערערה.

היות ובישראל קיים קונסנסוס לאומי על כך שעל ישראל לנהל משא־ומתן מדיני לקראת שלום, והיות המצב שנוצר בשטחים מחייב לדעתי את ישראל, להיכנס למשא־ומתן כזה בהקדם, השאלה עליה אנו חייבים לתת את הדעת עתה, היא עם מי יש לנהל משא־ומתן זה.

אירועי החודשים האחרונים הבליטו יותר מכל את מקומם המרכזי של הפלשתינאים במערכת היחסים המשולשת ירדן־ישראל־פלשתינאים. לכן, על ישראל להגיע להידברות עם נציגים פלשתינאים נבחרים, שיהיו מקובלים על האוכלוסיה בשטחים ואשר עמדותיהם יחייבו אותה. עד כה הציגה ישראל תנאי, שהפלשתינאים במשלחת הירדנית־פלשתינאית המשותפת לא יהיו אנשי אש"ף.

לדעתי, זו העת לשנות את פני הדברים ולהודיע, כי ישראל תהיה מוכנה לנהל משא־ומתן עם כל נציגות פלשתינאית במשלחת ירדנית, שתיבחר בדרך דמוקראטית על ידי הפלשתינאים ושתמלא אחר התנאים הבאים: תכיר בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ותכריז על התנגדותה לטרור ולמעשי אלימות כדרך לפתרון הסכסוך ותכיר בישראל.

ה„אינתיפאדה" העלתה כוחות חדשים ורעננים בחברה הפלשתינאית, שעד כה פעלו מתחת לפני השטח. כוחות אלה יחפשו עתה זירה לפעילותם ועל ישראל לנצל הופעתם של כוחות אלה כדי לשתפם במשא־ומתן. מפלגת העבודה יכולה לאמץ עמדה זו, מבלי שתהיה בכך כל סתירה למצעה הקיים באשר לדרכי הפתרון של הסכסוך הערבי־ישראלי.

מטוס אמריקאי מביא אספקה לברלין הנצורה ב־1948.

ברלין / יוסי מלמן

מלחמת הרוק

40 שנה לאחר „המצור על ברלין", נאבקות שתי הגרמניות על נפש הצעירים בעזרת זמרי רוק. אבל החומה היא עדיין המחסום העיקרי בפני התקרבות

החומה הוקמה בחפזון ב־1961. על פי הנחייתו האישית של וולטר אולבריכט, מזכיר המפלגה, הוצעדו בלילה שבין 12 ל־13 לאוגוסט אלפי מזרח ברלינאים לנקודות המעבר והקימו בן לילה מחסומים. פועלים החליפו את המחסומים בגדרות תיל ובחומת אבן גבוהה. המטרה היתה לשים קץ לחופש התנועה בין שני חלקי העיר ולמנוע מאלפי המזרח גרמנים, שסלדו ממשטר הדיכוי הקומוניסטי, לברוח מדי שנה למערב. בצד המערבי של נקודת המעבר המפורסמת, „צ'ק פוינט צ'ארלי", הוקם מוזיאון לתיאור נסיונות הבריחה הנועזים, המקוריים והפאתטיים כאחד שנמשכו מאז. אבל, בסך הכל מילאה החומה את יעודה. ובכך היא היתה רק המשך טבעי לתהליך, שהחל מיד לאחר מלחמת העולם השניה.

מזרח גרמניה, שמשטרה הוא המדכא ביותר (פרט אולי לרומניה) במזרח אירופה והדוגמאטי מכולם, היא הילד החוקי של המלחמה הקרה. את שורשי המלחמה הקרה אפשר היה למצוא כבר ביולי 1945, חודשיים לאחר כניעת גרמניה הנאצית. בפוטסדאם, שנבנתה במבואות ברלין במאה ה־18 על ידי פרידריך הגדול, כדי לשמש „תשובה פרוסית" לורסאי הפריסאית, התכנסו אז מנהיגי ארבע המעצמות המנצחות. ארצות הברית, ברית המועצות, בריטניה וצרפת אישרו אז את חלוקת גרמניה לארבעה אזורי כיבוש צבאיים וקבעו מעמד מנהלי מיוחד לברלין.

אולם הסובייטים לא הסתדרו עם שלוש מעצמות המערב, ששלטו בחלק המערבי של גרמניה. הסכסוך היה קשה במיוחד סביב ברלין, „המובלעת" בעומק השטח המזרחי. ב־24 ביוני 1948 [illegible] ברלין לפני 40 שנה. על רקע מחלוקת על [illegible] החוקי בעיר, מנע הצבא הסובייטי מעבר של סחורות ואנשים מגרמניה המערבית בכבישים, בנהרות, ובמסילות ברזל שהובילו לברלין. בכך החל המצור על ברלין. הסובייטים קיוו, כי יצליחו להחניק כלכלית את ברלין, ידכאו פסיכולוגית את תושביה ויגרמו בהמשך לניתוק הפיזי ויחברו אותה למזרח גרמניה.

גנרל לוסיוס קליי, המפקד הצבאי של ארצות הברית בגרמניה, הבריק לוואשינגטון: „אם תיפול ברלין, תהפוך מערב גרמניה למטרה הבאה. אם אנו מתכוונים להגן על אירופה מפני הקומוניזם, אסור לנו להיכנע". הנשיא טרומן וראש ממשלת בריטניה קלמנט אטלי קיבלו את ההצעה. ב־26 ביוני החלו מטוסי חיל האוויר האמריקאי להטיס 255 טונות של מזון לתושבי ברלין. הרכבת האווירית נמשכה 11 חודשים, 24 שעות ביממה. אלפי הטיסות והנחיתות של מזון, פחם, חומרי גלם וסחורות מגוונות נרשמו מדי יום. מבצע מרשים זה של נחישות החלטה פוליטית ויכולת לוגיסטית — שהיה כרוך גם ברעב, משטר צנע וסבל של תושבי ברלין והמוות של 70 טייסים — שכנע את הסובייטים. ב־12 למאי הם הסירו את המצור. אך המלחמה הקרה לא נפסקה. לפחות לא בשביל הברלינאים.

ההפשרה ביחסי מזרח־מערב, עם חתימת ההסכמים בין ניכסון וקרטר לברז'נייב וההסכמים האחרונים של רייגן וגורבצ'וב, הביאה להרפייה במתח בין מזרח גרמניה למערבה. אבל כל התקוות להמשך תהליך ההידברות מתנפצות על חומת ברלין. במערב גרמניה סבורים, כי רק ניתוצה יכול להביא להפשרה אמיתית. אבל זה בדיוק הדבר האחרון, שאריך הונקאר, מזכיר המפלגה הקומוניסטית של מזרח גרמניה, מתכוון לעשות. הונקאר, שהיה אחראי על סידורי הבטחון בעת הקמת החומה, רואה בה את קו ההגנה הראשון של משטרו. הונקאר וחבריו לשלטון גם מבקשים מן השטח לעבוד בסמליות של מעשיהם. הם אומנם גאים על הצלחתם לפרוץ את בידודו הפוליטי של מזרח גרמניה במערב, גם במחיר תרגילים „קפיטליסטיים" נוסח הפסטיבל, אך למעשה הם מבודדים יותר מתמיד מהלכי הרוח החדשים והרעיונות המועברים מהמזרח למערב.

גם אם היו מוסיפים עוד הגברות לתזמורת הליווי, לא היתה חומת ברלין נופלת. ובכל זאת, פסטיבל הרוק בהשתתפות מייקל ג'קסון ולהקת פינק פלויד הבקיע מן הסתם סדקים נוספים, גם אם זעירים, בחומה. במשך שלושה ימים חגגו עשרות אלפי צעירים את הפסטיבל, שהשלטונות המערביים בחרו למקם, ולא בכדי, מול בניין הרייכסטאג ושער ברנדנבורג, הנושקים לחומה. מסכי ענק ופניהם מזרחה הקרינו את חגיגת הקיץ הזו, בתקווה כי גם הפעם היא תמשוך תשומת לבם של צעירי מזרח ברלין. בשנה עברה הצליח התרגיל הזה. אך הפעם, התחכמו להם הקומוניסטים. במרחק של כקילומטר מהחומה הם ארגנו פסטיבל רוק משלהם. הופיעו בו זמרים ולהקות פופ מגרמניה המערבית וכן בריאן אדאמס מקנדה וביג קאונטרי מבריטניה. אף שכמה צעירים מזרחיים התקרבו לחומה כדי לראות ולשמוע את הקונצרט המערבי והתעמתו עם המשטרה, נחשב הפסטיבל המזרחי להצלחה גדולה. „אבל עצם השימוש שעושה השלטון הקומוניסטי בתרגיל כל־כך קפיטליסטי — „אם אינך יכול להכותם, הצטרף אליהם" — מעיד כי רוח המערב מצליחה, למרות הכל, לחדור גם מבעד לחומה הגבוהה של ברלין. חומה המסמלת יותר מכל דבר אחר את החלוקה המלאכותית של אירופה לשני גושים.

סינדרום המטרופולין / אריה איסר

להביט על תל־אביב

בעוד רוב המכוניות בארץ מרוכזות באיזור תל־אביב, רוב מקומות החניה נמצאים בנגב. זה רק ביטוי אחד של האנומליה בחיינו. והרי ביטויים נוספים

אחת ההנאות הקטנות שלי בשדה־בוקר, אם כי אני חייב להודות שיש בה קורטוב של סאדיזם, היא לשמוע בבוקר את ההודעות של הכתב במטוס הקל של „אל־על", הצופה על ריכוז המכוניות הסמיכה הנשפכת לתוך המטרופולין תל־אביב. כאשר אני מגיע, לעיתים רחוקות יחסית, לתל־אביב ונקלע לשעות של עומס תחבורה, קשה לי להבין איך יכולים אנשים לעבור את החוויה הזאת יום־יום, לפחות חמישה ימים בשבוע. אני נוכח באותה הזדמנות גם שהכניסה לתל־אביב היא רק חלק מהחוויה שידווח עליה הכתב במטוס. אין דיווח על מציאת מקום חניה בעיר. לא מזמן הגעתי למסקנה שאחת הבעיות הקשות של מדינת ישראל היא, שרוב המכוניות מרוכזות באיזור תל־אביב בעוד שרוב מקומות החניה נמצאים בנגב.

אני קורא לתופעה זו בשם „הסינדרום המטרופוליטני". הריכוזיות של האוכלוסיה בערים הגדולות היא תופעה שאבדה עליה השליטה ושהולכת ומאיצה את עצמה ככל שהיא מתפתחת. התהליך מתרחש בערך כך: אנשים מתחילים להימשך לאיזור של מטרופולין בגלל משרות, הנאות ואמצעי בידור שמרוכזים בו. ככל שהם נמשכים יותר לאיזור כזה, וככל שהתנאים נעשים קשים יותר, הלחץ שלהם על הממשל לתת להם תנאים טובים יותר הולך וגובר: מאידך גיסא, ככל שהממשל נותן, המשיכה לאיזור גדולה יותר. הדברים מקבלים תאוצה, עד רגע של משבר, שבו המערכת כבר, לא יכולה להשקיע את הסכומים העצומים הדרושים כדי לעמוד בלחץ האוכלוסיה. מכאן, שהבעיה המרכזית היא לא רק בעיית הכבישים ומגרשי החניה, אלא העומס הגובר על כל המערכות, שאין ספק שהן לא יוכלו לעמוד בו לאורך ימים.

נקח לדוגמה את בעיית הספקת מי השתיה למטרופולין מצד אחד ואת ירידת איכות המים התת־קרקעיים באיזור מצד אחר, בגלל החילחול ממערכות הביוב וממערכות ההשקיה. כיום איכות מי־התהום באיזור שפלת החוף היא כשל מים מזוהמים. על כן יש להזרים עוד מים, מה שגורם להגדלת כמויות הביוב והזיהום וחוזר חלילה.

דוגמה שניה היא הנושא של התעשיות המסוכנות, שמתעורר לחיים כל פעם שיש תאונה. תשומת הלב מופנית אז לנושא לתקופה קצרה, אך הסכנה לחיי התושבים קיימת ומאיימת תמיד.

נוסף על בעיות בטחון קיימת גם בעיה קשה של זיהום, מאחר שהתעשיות שבמרכז הארץ מפיקות כמות עצומה של שפכים, מזוהמים בחומרים כימיים, שאיכשהו מוצאים את דרכם למי־התהום או לים. זה כבר הוקמה תשתית לתעשיות הללו בנגב, רחוק מריכוז אוכלוסיה, ויש אפשרות לנצל שם את המים הפסולים למטרות ייעור. אך התעשיות אינן זזות ממקומן: הן נשארות במרכז הארץ, במרכז אוכלוסיה. כל זה בלחץ עובדי המפעלים, שאינם מוכנים לצאת מתחום הלחץ של המרכז.

וכאן אנחנו מגיעים לבעיה העיקרית — מצד אחד הצטופפות הולכת וגדלה של אוכלוסיה במרכז הארץ, עד לנקודת התפוצצות ממש, ומהצד האחר הריקנות של הנגב מבחינת תושבים ותעשיות. שורש הבעיה, לדעתי, הוא שיטת הבחירות. כל זמן ששיטת הבחירות היא יחסית, יעשו אלה שרוצים להיבחר הכל על מנת להפיס את דעת רוב הבוחרים ולמצוא חן בעיני רוב האוכלוסיה. כיוון שזו יושבת במרכז, הרי הזרמת המשאבים למרכזים האורבניים והעלאת רמת השירותים בהם יימשכו. רק אם תשתנה שיטת הבחירות ואזורים דלי אוכלוסיה אך בעלי חשיבות לאומית יקבלו ייצוג כראוי במוסדות המחוקקים והקובעים חלוקת תקציבים, רק אז יש תקווה שהמטוס הקל של „אל־על" ידווח דיווחים שיגרמו לי פחות הנאה. כלומר, הוא ידווח על דרכים פתוחות ועל תנועה פחות צפופה.

צפון / שמעון וייס

שני ח"כים מסביון

גולדברג ממטולה החליף את שליטא ממנחמיה. מה יש להם להגיד איש על רעהו

מקובל לחשוב שיוסי גולדברג, ראש המועצה המקומית מטולה, שנבחר במקום ריאלי ברשימת הליברלים לכנסת הבאה, בא במקומו של ח"כ בני שליטא, ראש מועצת מנחמיה, שנכשל ולא ישרת בכנסת הבאה. שניהם לא רק חברים באותה מפלגה, אלא גם משמשים כראשי מושבות בגליל ובעמק וקרובים במידה רבה בהשקפותיהם הפוליטיות־בטחוניות. האם כך חושבים גם השניים?

שליטא: אני בהחלט רואה בגולדברג כמי שיכול ומסוגל להחליף אותי. הוא גם מוכשר וראוי בזכות עצמו. אני רק חושב שאותו מרכז שבחר שני ח"כים מסביון, יכול היה לבחור שני ח"כים מהצפון שמייצגים שני אזורים נפרדים.

גולדברג: חד־משמעית, אני לא רואה עצמי כמחליפו או יורשו של שליטא. אני רואה את עצמי כנציג כל היישובים בקו העימות. מאה ק"מ מקו העימות, זה לא קו עימות. עובדיה עלי, מיכה גולדמן ובני שליטא לא יכולים לייצג את יושבי קו העימות, ולישובי הצפון לא היתה נציגות בכנסת. עכשיו יהיה יצוג. אני ומשפחתי חיים כל השנים תחת האש ולא מדברים מרחוק על קטיושות.

שליטא: יוסי גולדברג היה במחנה הנכון, ב„דיל" הנכון, ותחת מטריית השר הנכון. אני הייתי אדם עצמאי. היתה לו מטריה של שר — יצחק מודעי. לי לא היה וזה מה שהשפיע. מה שעצוב בכל העסק, שהגבאים הקטנים של המפלגה הליבראלית עשו את הכל כדי שאיחוד־הליכוד לא יתבצע, כי הם ידעו שבמרכז של 3,000 צירים, יחד עם צירי תנועת החרות, בני שליטא היה תופס מקום גבוה יותר מהם.

גולדברג: מטבע הדברים, אם נכנסים אנשים חדשים — יוצאים ותיקים. גם אלי קולס יצא וגם הוא לא יכול לייצג את גבול הצפון מהקריות. אני חושב שמבחינה פוליטית, בני שליטא לא ניווט את עצמו נכון. החברים שלו, שהוא כל־כך האמין בהם, לא עשו את מה שהבטיחו לו. מבחינה באופן אישי הוא קיבל תמיכה, אבל זה לא הספיק לו.

פסטיבל הסרטים / יגאל משיח

חגיגה לעיר מלאנכולית

300 סרטים, מתאילנד עד אפריקה, בפסטיבאל בירושלים. חלון הצצה לעולם. את האינתיפאדה ייצג „אביב 88" של הפנר וגולדשטיין. ראיון עם מארגני הפסטיבאל

בערך בתשע, באמצע ארוחת ערב נינוחה בקאפטריה של הסינמאטק, הופרה דממת הלילה הירושלמי למרגלות החומה בקולות אינתיפאדה נוסח יהודי ירושלים: „שאעבס! שאעבס!" בוואדי, בין הצללים, עמדו עשרה לוחמי אדוני צבאות עטופי טליתות, ועד שהסתלקו במהירות, כמי שיצאו ידי חובה לשולחם, הצליחו לקלקל את אווירת השבת.

למחרת, בשיחה עם ליה ואן־ליר, גברת קולנוע, ואבינועם הרפק, המנהל האמנותי של הפסטיבאל, עלה הנושא שנית. „עד שהתחילו ההקרנות המסחריות בערבי שישי בבית אגרון, הם התייחסו אלינו כאל משהו מחוץ לחומה, מוקצים מחוץ למחנה, אבל לאחרונה חצה ה'שאעבס' את הוואדי. לא מדאיג עדיין, אבל בכל־זאת תזכורת קטנה על הפער בין התרבות שבפנים וההולגאריות שבחוץ".

השיחה עוברת לאינתיפאדה, איך לא?

„לפסטיבאל התיאטרון לא היה זמן להתבונן לעניין. התוכנית שלהם נחתמה הרבה לפני ההתקוממות", אומר לי אבינועם. „לנו היה יותר זמן והחלטנו לתת ביטוי לעולם שסביבנו. יש משהו מגוחך בהתכחשות. בחוץ גועש העולם — ובסינמאטק חגיגה בינלאומית, סרטים ואורחים". כך נולדו סרטיהם של אורי גולדשטיין ואברהם הפנר. הנהלת הפסטיבאל החליטה לממן שתי תגובות ישראליות על האירועים הפוליטיים, כדי להוכיח איכשהו את הרגשת „הראש בחול", שליוותה את פסטיבל התיאטרון. ב„אביב 88" של אורי גולדשטיין יוצא צוות צילום אל בין החומות, משוטט בין התושבים ומנסה לתעד את השגרה היום־יומית דווקא בתקופת ההתקוממות — תשקיף של צלם. ב„אביב 88" של אברהם הפנר מלווים עושי הסרט את יהודית, ניצולת שואה. כיצד מצטיירת האינתיפאדה ומחזותיה הקשים למי שבא משם, לניצולה, כיצד רואה הילדה המוכה של פעם את הילדים המוכים האלה? „הסרטים אינם הצהרות", מזדרזת ליה ואן־ליר לציין. „שני הסרטים נועדו לומר שאנחנו לא מתכחשים. עולם כמנהגו נוהג, אבל הפסטיבאל הזה אינו חגיגה בעיניים עצומות".

— האם השפיעו האירועים האחרונים על ההזמנות, נתקלתם בקשיים?

„היו כמה אורחים נכבדים שהודיעו שלא יוכלו להתפנות: מאסטרויאני, אורח הכבוד של השנה שעברה, פליני, פול ניומן. במאי נורווגי סירב לבוא. לעומת זאת יש כאלה שמגיעים בהתלהבות רבה. פני ארדן קופצת אלינו מתוך הצילומים של סרטה האחרון. ניסינו, אגב, להביא את ג'ימי סטיוארט ואת פראנק קאפרה, אבל שניהם כבר בגיל שלא נוסעים בו בקלות".

— לפעמים נדמה שרשימת האורחים היא איזו תחרות־יוקרה בין פסטיבאלים, משהו להרשים בו מבקרים, שיהיה להם את מי לראיין. נראה לי לפעמים שבאי הפסטיבאל עצמם, עמך ישראל, לא נהנים מהאורחים.

„מדוע? אתה נכנס לקפטריה", אומר אבינועם, „וליד השולחן יושב מאסטרויאני. היית צריך לראות מה זה עשה לעם ישראל בשנה שעברה".

— בתוכניה יותר מ־130 סרטים. מבחר ענק. אני בטוח שבסוף הפסטיבאל יקומו, כרגיל, כמה חכמים ויטענו, כרגיל, שהפסטיבאל סבל מהעדר חוט־שדרה ויד מכוונת. תמיד נמצא מישהו שמחפש קשר בין הסרטים.

ההערה הזו מרגיזה משום־מה את המראיינים שלי. „קשר של נושא בין סרטים", אמר אבינועם, „יש רק בפסטיבאלים שמוקדשים לנושאים. בפסטיבאל סרטי מדע בדיוני תמצא קשר מצויין בין הנושאים". ליה, לעומתו, מגיבה על ההערה כמי שכבר התרגל לשטויותיהם של מבקרים. „למה כל הדיבורים האלה על תימות ועל חוט שדרה? אנחנו מנסים להפיק מאורע קולנועי. להגיש את היבול הטוב של הפסטיבאלים החשובים לאוהבי הקולנוע שלנו. כמה מאוהבי הקולנוע בישראל יכולים, לדעתך, להגיע לפסטיבאלים החשובים — לקאן, לברלין, ללונדון, לניו־יורק? יותר מ־300 פסטיבאלים. אנחנו משתדלים להיות בחשובים שבהם ולהביא את הסרטים הטובים. להביא קולנוע מייצג מרחבי העולם. להראות גם מה עושים בתאילנד; בטאיוואן, באפריקה. מיוצגות השנה אצלנו 36 ארצות. זה האתגר. חלון אל הקולנוע העולמי, חתך רוחב של קולנוע בינלאומי רציני, שרובו לא יגיע אלינו. אז מי שרוצה שיכתוב על חוט־שדרה ועל תימה".

— בכל־זאת, שמעתי שסרטים רבים מתוכם נרכשו להקרנה מסחרית; איך זה מתיישב עם תאוריית החלון?

„לא רבים. 12. אני חושבת שזה לזכות המפיצים. בכלל, צריך לומר שהתפתחה אצלנו תרבות קולנוע. סרטים שאיש לא היה חושב לרכוש לפני כמה שנים, רוכשים כיום להקרנות מסחריות. המפיצים אפילו מקדימים אותי. היו לפחות שלושים סרטים שלא הצלחתי לקבל. התברר לי שנרכשו כבר להפצה מסחרית בארץ והמפיצים לא רוצים לחשוף אותם בפסטיבאל. יש בזה גם סכנה מסויימת, כידוע לך. אם רוכשים סרטים טובים להקרנות מסחריות זה אומר שיש קהל. טעמו של הקהל הרחב השתפר".

— בזכות פסטיבאלים?

„גם בזכות פסטיבאלים. הקרנו את „הבלש המזמר" בשנה שעברה והשנה הוקרן הסרט בטלוויזיה. אני בטוחה שהטלוויזיה לא היתה מעזה להקרין את הסידרה לולא קבלת־הפנים החמה שזכה לו בפסטיבאל בשנה שעברה. מבחינה זאת הפסטיבאל הוא גם שדה נסיונות. אנחנו סופגים את האש".

— איך אתם בוחרים?

„כפי שבוחרים. אנחנו נוסעים לפסטיבאלים, מקבלים קלטות עם סרטים. הקו הוא איכות, אבל הטעמים אישיים. הרבה מגיע אלינו ביוזמת הידידים שבחוץ. ליה היתה במשך השנים ליועצת הישראלית של הפסטיבאלים הזרים. מתקשרים אליה מכל העולם. באותה הזדמנות מציעים סרטים. יש גם יוזמות פרטיות. הורחה גודביץ וצ'יקיטה לבוב הביאו לנו את „הכיוון דרום־מזרח" על קלטת. גבר צעיר מגיע לבית משוגעים וטוען שהוא מכוכב אחר. מעין „קן הקוקיה" ארגנטינאי. אהבנו את הסרט וקיבלנו אותו מיד. זה לא פסטיבאל של כוכבים, זה פסטיבאל של סרטים. אין ריצה אחר שמות ידועים. במדריך הפסטיבאלים תמצא יותר מ־300 פסטיבאלים. מפיק צריך לחשוב למי לשלוח את העותק תחילה, איפה זה משתלם יותר. זו לא רק שאלה של מוניטין, של פרס בקאן לעומת פרס בברלין. זו גם שאלה של שוק. לנו אין שוק ליד הפסטיבאל, כלומר שולחים אלינו סרט בלי להציג אותו למכירה, כפי שנהוג בפסטיבלים שיש שוק לידם. אין מסחר בסרטים אצלנו וחשיפת הסרט לפני מיליון צופי קולנוע פוטנציאליים אינה משהו מפתה מאוד. אז מעדיפים לשלוח את העותק היחיד לפסטיבאל".

— חשבת על תחרות? תחרות עשויה להוסיף דראמה ועניין לפסטיבאל.

„הדבר תלוי בעיקר בתקציב. צריך יהיה להביא עשרה שופטים בינלאומיים, לשכן אותם, להטיס אותם. הוצאה של 20,000 דולאר לפחות, עלות של 40 סרטים, שליש מהפסטיבאל".

— מה תקציב הפסטיבאל?

„250,000 דולאר. הרוב ממקורות פרטיים. קרן אוסטרובסקי, שבדרך כלל גם מכסה לנו את הגרעונות, וקרן ואן־ליר. עיריית ירושלים ומשרד־החוץ מעניקים מעט מאוד".

— והקהל?

„אין לי מה להתלונן. להיפך. בשנה שעברה כיסתה מכירת הכרטיסים שליש מההוצאות. 35,000 צופים בירושלים. אפרופו, אנחנו מציגים בפסטיבאל סרט מ־1911. יהודים עולים לכותל ומתפללים, גברים ונשים יחד ליד הכותל. איזו פרספקטיבה היסטורית, איזו סובלנות היתה אז. משהו נורא מאוד קרה לעם הזה. את ה'שאעבס' ביום שישי שמענו שנינו. ובאותו עניין. נקרין בפסטיבאל את „חור בלבנה" של אורי זוהר. אנחנו עושים מזה ערב זכרונות נוסטאלגי, חברים יבואו ויספרו על הסרט, על האיש, על הצילומים".

— הרב אורי זוהר.

„נו כן. עוד משל על מה שקרה לנו. זה מתחבר טוב ל'שאעבס' של ליל שישי".

— יש מטרה לפסטיבאל מעבר למליצות הרגילות על הפצת תרבות קולנוע?

„ודאי. להפיח קצת חיים בעיר המלאנכולית הזאת. זה פסטיבאל עממי. לא אליטיסטי כמו פסטיבאל התיאטרון".

רשימה אישית

אלה הסרטים המועדפים על ליה ואן־ליר: חלומות דמוקרטיה — ג'ונתן דמי; עולם נפרד — קריס מנגס; נעליים אדומות — מייקל פאוול, אמריק פרסבורגר; פרפר ופרחים — אוחאנה מוקדאסניה; הראיון — פדריקו פליני; אהבה, אמא — יאנוש רושה; המירוץ הגדול — יזי דומאראדקי; פרידה ארוכה — קירה מוראטובה; זהר — סולימן סיסה; תוהו הגברת — ארמאנדו אולמי; אופית פקן — ססאי האריק; תרסה — טנגיז אבולאדזה; אוריאנה — פינה טורס; אמריקה הירוקה — ביל קטוריה; הלא אנושית — מארסל להרבייה; קולות רחוקים — טרנס דייויס; צפייה משפחתית — אטום אגויאן; אשה חורגת — יים קון סאק; עדות — טוני פאלמר; הקומיסארית — אסקולדוב רטוב; והסרטים של פראנק קפרה.

صكرا من الاهل

هكذا من الأصل

חברה / מאיר גת

הירידה כראי לדיוקן עצמנו

אי־אפשר להשאיר את הירידה לממשלה בלבד. ההסתדרות חייבת ליטול על עצמה אחריות בתחום זה – סבור הכותב, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות

הירידה היא נטישת המאמץ הקולקטיבי לשיבת ציון. כמוה כנטישת גדוד משימה באמצע מסע ארוך ומפרך. הדבקת כינויי־גנאי לנוטשים, כ„נפולת" ו„נשורת", נותנת פורקן לזעם אישי או לאומי, אך אינה מוליכה למסקנות ולמעשים. במובנים רבים, הירידה מן הארץ היא ראי, שמשתקף בו דיוקננו כעם וכמדינה. מוטב לדלות מתוך אותה השתקפות את אמת־המידה הנחוצה לבדק ביתנו הלאומי.

בעת שליחותי כנציג ההסתדרות בצפון אמריקה בשנים 1981—1984 גורמן לי לראות דברים משם שלא רואים מכאן, ולהעריך באור מציאותי יותר את מקבילית הכוחות של הדחיה והמשיכה, המשפיעה על יהודים אזרחי ישראל לרעות בשדות זרים. מטבע הדברים שמתי ברשימה זו דגש בגורמי הדחיה אצלנו, במדינת היהודים, ובגורמי המשיכה שם, בארצות־הברית. לא כדי להרבות יאוש אלא כדי לסמן את הכיוון שבו עלינו להתקדם.

גורמי הירידה רבים כמספר היורדים, לפחות. ראשון בשורה – העדר מולדת בלב. זהו פגם מנטאלי, שמקורו באכזבה קשה ממידת מימוש הציפיות האישיות במדינה היהודית מחד גיסא, ובחיפוש אלטרנטיבה אינדיווידואלית להגשמה עצמית, תוך הינתקות מזיקות ערכיות כובלות, מאידך גיסא. הסקרנות טבועה עמוק באופיו האינדיווידואליסטי של היהודי. מאז ומתמיד הוא נמשך למרכז העניינים. המהפכה בתקשורת מקטינה, אמנם, את ממדי העולם, אך גם מעוררת רצון להימצא קרוב לאירועים בעת התרחשותם. הישיבה בארץ מלווה בתחושה של פרובינציאליות, אווירת שוליים, לעומת עושר החוויות ורוחב האופקים הצפויים, לכאורה, במטרופולין של העולם החופשי. הדימיון ניצת למחשבה על המרחבים העצומים, על חופש התנועה לכל מקום העולה על הדעת, כאמצעי בני השגה, לעומת תחושת המצור וההסגר, הכפויים עלינו מבחינה גיאופוליטית.

אצלנו הפער הגדול בין הרצוי ובין המצוי מבליט את תהליך התפוררות של ערכי תקופת החלוצים. הוא חושף מידה גדושה של התחסדות וצביעות בהתנהגות הנפשות הפועלות, כחברה בעלת רקע מהפכני ויעדים אידיאולוגיים, שמכריזים עליהם השכם והערב.

שם הקודים פשוטים, ברורים ונראים שווים לכל נפש. הכסף הוא שם המשחק. כמות צבירתו היא אמת־המידה העיקרית להצלחה ולהערכת הישגים ומעמד. מודל מדינת הרווחה הקאפיטליסטית, הרוגלת בתחרותיות ארוקה, אך אינה מפקירה את הפרט למצוקות מחסור, מדבר אל לב הדורות הצעירים יותר מחלומות סרוקים על חברה שוויונית וצודקת, חלומות ומנוצלים ברוע לב על־ידי שכבה טפילית לא קטנה.

אצלנו הלחץ המשפחתי והחברתי על הפרט מכביד וקבוע, וה„מציצנות" שולטת בכיפה. רשויות השלטון מפגינות שררה והתנשאות כלפי האזרח הקטן, ואילו ארגונים וולונטאריים, שהם נשמתה של הדמוקרטיה, נגועים ברוח ביורוקראטית ובתרגילי כושר הישרדות. האזרח תלוי תלות מפליגה ב„קשרים" עם החלונות הגבוהים של מערכת הממשל, אם ברצונו להסתדר בעבודה טובה או לזרז מימוש זכות או שירות, המגיעים לו על־פי חוק.

שם המגע עם רשויות השלטון הוא מינימלי ומתנהל לרוב באמצעות דואר וטלפון. השלטון הוא רע הכרחי ותפקידי המדינה מוגבלים על־ידי חוקה נוקשה ומקודשת. הנבחר תלוי בבוחריו וזקוק לאמונם בכל תקופת כהונתו ולעת בחירה חדשה. חובה עליו לקיים קשר מתמיד עם שולחיו, לדווח להם על פעולותיו ולשרת ענייניהם, ככלל וכפרטים. נכון שהיחיד חי באנונימיות רבה, יחסית, ותחושת הבדידות ו„ההליכה לאיבוד" משתבנת בלב מדי פעם. אך הפיצוי הוא תחושה עצומה של חופש ומרחב ללא גבול. נדמה שההצלחה מחכה מעבר לפינה – רצון, כשרון ועבודה קשה יביאוך אליה. גם סיפת מזל לא תזיק.

אצלנו קולקטיביזם התונק יזמה והוא אליבי לכשלון כלכלי. אין אחריות אישית לתוצאות עסקיות או ניהוליות. עיקר המרץ מופנה לחלוקת העוגה במקום ליצירתה. חלוקת ההכנסה הלאומית מושפעת מקומבינות ומפרוטקציוניזם ליחידים ולחברות, ומהשלמה עם קארטלים ומונופולין. סומכים על ה„שעור", שורות אווירה ציניות של „מגיע לי" ו„מסכל מי שעובד קשה".

שם – תחרות מתמדת המביאה למיצוי הפוטנציאל האישי ויוצרת מתח חיובי יוצר. חלומו של היחיד הוא לעמוד על רגליו כלכלית, להצליח בתחום עיסוקו „בעשר אצבעותיו". להיות „הבוס", אם בראש חברה או מוסד או כבעל עסק עצמאי. שפע של הזדמנויות מקצועיות ואתגרים מרעיים קורץ לישראלים העושים בהשתלמות ובלימודים.

אצלנו – השירות הצבאי הממושך ומלחמות הקיום מותירים משקעים טראומטיים. שירות המילואים הוא מעמסה נפשית ולמי שאינם שכירים – גם מעמסה כלכלית. האמון בכוונת השאיפה לשלום של ההנהגה המדינית נפגם ואין קונסנזוס לאומי מלא לגבי „אין ברירה", שביעימות הצבאי עם מדינות ערביות עוינות ועם הטרור האש"פי. משפחות לא מעטות מהגרות מבעוד זמן, כדי למנוע גיוס בניהן לשירות צבאי, על הסיכונים הכרוכים בו. משפחות אחרות מעודדות בניהן, החייבים בשירות מילואים פעיל, במיוחד בעיתות חירום, להישאר בנכר ולהתרחק מסכנה לחייהם.

אצלנו – ציפיות משוחררי צה"ל ל„צידה לדרך" ולתגמול הולם מצד המדינה על השירות הצבאי הממושך, נכזבות. קו היניקה הכלכלי של הצעירים – משוחררי צה"ל או בוגרי אוניברסיטאות – נמוך. הקשיים הכלכליים בדרך להקמת משפחה – בדיור, ברכישת מוצרים בני־קיימא גדולים, העומס המוטל על האשה הנשואה או על האם היוצאת לעבודה מחוץ למשק ביתה הוא בלתי נסבל.

שם – קל יחסית להסתדר. הכל בהישג יד ומיד: דירה, מכונית, מכשירים חשמליים וכמובן מזון, לבוש, בילויים. התנאי היחיד – מקור הכנסה קבוע, המאפשר לעמוד בלוח התשלומים להחזר ההלוואות או קו האשראי. תשלומי המשכנתא מובאים שם בחשבון לצורך זיכוי במס הכנסה. כניסה להתחייבויות לטווח ארוך – בשיטת התשלומים הקיימת – מעודדות „קביעות" בגולה. באשה מכירים כבאחד משני ראשי המשפחה ומקדישים שם תשומת־לב להקלת העול הרובץ עליה. ניהול משק הבית המשפחתי קל ונוח יותר וסוף־השבוע ארוך ומרגיע, פיסית ונפשית.

אצלנו – קוצר־רוח כלפי תהליך מיזוג הגלויות בארץ. המתח הבין־עדתי ניכר עדיין. יש אי־אמון כלפי הפוליטיקה הישראלית ומנהיגיה. יש כעס על הכפיה הדתית ועל כניעת המפלגות החילוניות לדרישות המיעוט הדתי בגלל חישובים קואליציוניים.

שם – סובלנות בלתי־רגילה כלפי מיעוטים אתניים והתחשבות במהגרים החדשים, מה שמחזק את האמונה במיתוס, שקל יותר להסתדר בין הגויים מאשר בין היהודים. מושבות יורדים מוקמות סמוך לקהילות יהודיות חזקות, והדימוי העצמי של היורדים גבוה משל קבוצות אתניות אחרות.

●●●

השתלטות בעלי המאה היהודיים על מוסדות הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית מוכיחה, כי הישיבה בציון איננה תנאי בל יעבור להוכחת הנאמנות לציון. הויתור על העליה כנורמה עליונה להגשמה ציונית והמרת גלות בגלות על־ידי גלי הגירה יהודיים מברה"מ, מצפון אפריקה ומדרום אמריקה, הם חיזוקים משמעותיים לירידה. אם מגיעים למסקנה שמדינת ישראל היא אחת הפזורות – לא מרכז ההויה הלאומית – כי אז אין פסול לחיות בפזורה אחרת. המצליחנות הפינאנסית מכפרת על חטא הירידה. מנהלי המגביות וראשי השלטון בישראל מחזרים אחר תורמים בפועל ובכוח ומעניקים לגיטימציה ציבורית ליורדים בעלי הון.

ירידת „צברים" היא ריאקציה מאוחרת למעשה החלוצי של ההורים. יש בה הד לאכזבת ההורים מתוצאת מעשיהם החלוציים, שנבעו מכפירה בגולה. יש ביניהם הנגועים בקומפלקס המדינה הצלבנית ובחוסר אמון בעתיד מדינת היהודים בלב איזור עוין צפוף אוכלוסין.

עוזבי ציון, לתיאבון או להכעיס, הם חלק מן הגולה היהודית. אין תכלית ואין תוחלת בהחרמתם ובהרשעתם בשער בת רבים, אך גם אין צורך להתאמץ ולהבין לליבם של היורדים, ובוודאי שאסור להשלים עם עצם התופעה. יש לשמור קשר עין ולב עם ילדי היורדים, לקרבם למסגרות היהודיות הציוניות – הן בתי־ספר עבריים והן תנועות נוער חלוציות.

יש לחנך אותם להזדהות עם ההיסטוריה והמורשת היהודית, ללמד לשונם עברית, לטפח זיקתם למולדת הארץ־ישראלית ולהרתם נטייתם למרוד „זורי" בהורים היורדים, לעליה לארץ. עלינו לשקם מעמדה של מדינת ישראל כמרכז הפיסי והרוחני של העם היהודי וכיעד להגשמה עצמית מלאה, לכל יהודי ויהודי בגולה. יש לחזק זיקה של היחיד למשימות הקולקטיביות המוטלות על העם היהודי בארצו, ובה בעת להבטיח חופש מאקסימלי ליוזמה אישית ולביטוי הפוטנציאלי של כל יחיד בחברה. היום, יותר מתמיד, דרוש אקטיביזם ציוני חדש, ציונות שהיא אנטי־תזה לגולה ובת נאמנה למורשת היהודית לשבטיה, לערכיה. מעל לכל יש לשאוף למצויינות באיכות החיים במולדת, בעזרה ההדדית ובערבות ההדדית בין האנשים, במוסר החברתי והלאומי, בהישגי המדע והטכנולוגיה, ביצירה הרוחנית.

ההסתדרות הכללית, שחרטה על דגלה מאז ייסודה את משימת הקליטה של העולים בעבודה ובחברה, חייבת למלא תפקיד פעיל ביצירת רנסאנס ציוני בגולה היהודית, במיוחד בקרב יהודים בעלי רקע ישראלי.

אוניברסיטה / משה בן שאול

לא פושטי יד

המהות האמיתית של חופש אקדמי היא לאפשר לאנשי האקדמיה להגיע לחקר האמת ולחשוף אותה

תחת הכותרת „פושטי יד אינם פושטים את הרגל" פורסם לפני כשנה וחצי, בכתב־עת העוסק באלקטרוניקה ובמחשבים, מאמר על האוניברסיטאות. בעל המאמר ביקש להבין, בין היתר, „מדוע מותר לאנשי האקדמיה להביע דעה בנושאים כמו תקציב הבטחון, צרכי ההתיישבות, היקף תקציבי הרווחה ועוד אין סוף נושאים שאינם בתחום מומחיותם האקדמית, ולמה נאסר עלינו, אזרחים משלמי מסים, שאת פיתנו אוכלות האוניברסיטאות, לדרוש בדק־בית במוסדות להשכלה גבוהה. לעיתים נדמה", ציין המחבר, „שהחופש האקדמי מנוצל לאדרבא למטרות שלהן הוא נועד".

בערך באותו זמן פירסם עיתונאי בכיר ב„הארץ" מאמר אחר על האוניברסיטאות ובו תבע מישראל לבחון את יחסה להשכלה הגבוהה ולבדוק, בין היתר, „עד כמה היא מונעת בריחת מוחות לחו"ל, עד כמה היא מקדישה משאבים לאוניברסיטאות, עד כמה היא מבטיחה שבין האוניברסיטאות תתקיים תחרות בריאה ולא מלחמת מבוזים מופקרת".

מתי צף ועולה על פני השטח נושא החופש האקדמי? מתי ענייני האוניברסיטה נדונים בעתונות? מתי פעולותיה של האוניברסיטה מותקפות עד כדי האשמה בהפקרות? מתי קבוצת אנשים מהימין, מהשמאל, מהאמצע, גלויי ראש וחובשי כיפה, מכנים במודגש „קבוצת פרופסורים" במקום סתם קבוצת אזרחים (למשל, „פרופסורים" הקימו עתון חדש, „שומר הניצוץ", במחאה על סגירת „דרך הניצוץ", או „פרופסורים רוצים כלכלה איתנה")? הדברים הללו מתרחשים כאשר מוסדות ההשכלה הגבוהה נקלעים לקשיים כספיים ולציבור נדמה, לעתים בגלל זעקת המוסדות עצמם, שאין הם שולטים במצב; או לחלופין, כשהדעות והמעשים של אנשים בתוך האוניברסיטה או ביוזמת האוניברסיטה – כמו ציור הקיר „החלום ושברו" של אברהם אופק בחיפה, או החלטת אקדמיה על הענקת תוארי כבוד, למשל – אינם פופולריים דיים או אינם תואמים את דעותיהם של התוקפים והמתלוננים.

המלינים על הפקרות והבזבוזים טוענים גם שאנו, הפרופסורים, מתרוצצים בעולם ובמקום לעסוק בעבודתנו אנו פושטים יד לגיוס תרומות „להשכלה גבוהה". אולי כדאי להצביע על כך שהשכלה גבוהה איננה מנותקת מהעולם; השכלה גבוהה זה הרבה דברים – גם תרבות וגם אמנות וגם תיאטרון וגם רפואה טובה, וגם מחנכים טובים לבנינו ולבנותינו, ורפואות למחלות, וחיזוי המסיך הגשמי; גם מנהלי הבנקים ושופטים ועורכי־דין וארכיטקטים הם השכלה גבוהה. כן, וגם אלקטרונאים ומבקרי מערכות בטחוניות, וחשבימים, וקציני משטרה טובים, ובכירי הצבא, וכמה שגרירים. בעצם, מה לא השכלה גבוהה במובנה הרחב? [illegible] ואחרי הכל הזה כולם רצים, כולם [illegible] כך, וטוב כך, שכן אותה נהיה עוד יותר שותקים ועוד יותר דוויים. וטוב שכך, שאם לא כן נקנה את התרבות שלנו כולה ואת המדע שלנו כולו מאחינו ומבנינו שיושבים ועוד יישבו בסוף מערב.

לכאורה, גם כמה וכמה פוליטיקאים הם השכלה גבוהה, אך בתהליך הריצה הדמוקראטית, המרענגת והמלבבת, של עשרות מועמדים ותיקים וחדשים אל כסאות הכנסת – איש לא הניף את דגל האקדמיה, איש לא רץ עם לפיד ההשכלה הגבוהה, גם לא רצים שוב פרופסורים, שבדרך אל הפוליטיקה הם עוטים גלימה של פרופסיה אחרת.

●●●

יש המלמדים אותנו מה מותר לנו ומה אסור לנו לעשות באוניברסיטה. ביולי 1987 כתב עיתונאי אחד: „כל אחד ישמח לדעת שבאוניברסיטה יהודית ישראלית, בקורס לשפה האנגלית, יש חומר לקריאת חובה ובו הקטע 'ישראל מדינה קולוניאליסטית של מתנחלים' או 'יצירתה של מדינת ישראל היתה מעשה נבלה כנגד הערבים' – – השליטה השמאלנית בכל האוניברסיטאות בישראל (להוציא בר־אילן) היא מציאות שכמעט אינה ידועה ליהודי ארה"ב, שחושבים שהם עושים חסד עם ילדיהם כשהם שולחים אותם ללמוד בקאמפוס ישראלי".

ליו"ר סניף „התחיה" בתל־אביב היו טרוניות על שהקטע האמור לעיל כלול בחומר לימוד. עניתי, שהמאמר הוא אחד מסדרה המשקפת דעות שונות ומטרתו ללמד כיצד להבחין בדעות קדומות, בהטעיה ובסילוף. ועוד הוספתי, שהאוניברסיטה מושתתת על עקרון החופש האקדמי ובתוכה באות לידי ביטוי הרבה מאוד השקפות ודעות. אין לי כל בטחון שההסבר שלי סיפק את יו"ר סניף „התחיה" בתל־אביב.

ועוד בעניין הבעת דעה: לפני ימים אחדים הופיעה בעתונות כותרת שמנה – „הפרופסורית הרשיעה את אלדובי ברצח בכפר ביתא". זאת על שום שבשיעור בלשנות ביקשה מתלמידיה לנתח משפט שכתבה על הלוח בנוסח: „הצבא העניש את הכפר שאלדובי רצח בו נערה". אין אנו נתונים מרעשים פוליטיים בתוך המערכת האוניברסיטאית ונראה כי אותה חברת סגל יכלה למצוא משפט אחר לניתוח בלשני, אך היא עמדה על זכותה להביע דעותיה בכל פורום וטענה שכך יכולים לעשות גם תלמידיה ומבקריה.

שיא השיאים היה, כשיועץ בכיר של ראש הממשלה כתב, על נייר מכתבים רשמי של לשכת ראש הממשלה, מכתב לסנאט האוניברסיטה ובו תמה ומחה על שהסנאט, כלומר הפרופסורים הבכירים של האוניברסיטה, החליטו להעניק תואר דוקטור כבוד לאדם שהם מוקירים ומכבדים.

לחופש אקדמי יש משמעות וחשיבות הרבה מעבר לאלו הנתפסות על־ידי עתונאים מלומדים ויועצים. המהות האמיתית של חופש אקדמי היא לאפשר לאנשי האקדמיה לגלות את האמת ולחשוף אותה. האמת תתגלה ותיחשף רק אם אנשי אקדמיה יהיו חופשיים לחפש אותה וגם חופשיים לחשוף אותה ולהגן על דעותיהם בדרך של דיון פתוח.

איש מדע יוצר יוכל להשיג הישגים, לגלות גילויים, לחשוף מערכות בטבע רק אם האינטואיציה שלו לא תהיה כבולה על־ידי הדרישה שיציג במהירות ריקמה המוצגת באותו רגע; רק אם לא יגביל עצמו על ידי מיני דוקטרינות המקובלות בזמן כלשהו.

יש בהחלט תחומים של עיסוק אקדמי של יחיד או של קבוצה באוניברסיטה, שלגביהם קשה להבחין שהחופש הוא בסיס לחיפוש האמת או לשיקול של מחשבה. תחומים אלה הם העוסקים בעניינים אנושיים, בבעיות חברתיות או פוליטיות. כל אדם מרגיש שהוא מבין ומבחין ויודע מה טוב ומה רע [illegible] תכופות מול נטיות או הערכות פופוליסטיות.

נטיות או הערכות כאלו מפוזרות בקרבה של התרומה האקדמית והמעמידות לעיתים בסימן שאלה מסוכן את היתרון שמפיקה החברה מחופש המחקר או מחופש המוסר האקדמי. אין רע בביקורת, נהפוך הוא, תלונות וטרוניות ועצות והשגות הן לעתים קרובות במקומן גם במערכת הנתמכת שלנו. אבל אנשי האקדמיה מצפים גם לתמיכה ולאמון.

יכין חקל בע"מ

מכרז רכב 1/88

מוצעת בזה למכירה

מכונית נוסעים מסוג קורטינה 1600

אוטו' GL, שנת ייצור 1980 מספר רישוי 80–072–21.

את המכונית ניתן לראות בבנין משרדינו, „בית־יכין", רחוב קפלן 2, תל־אביב, החל מיום א' 3.7.88 ועד יום ד', 6.7.88, בין השעות 08.30 ו־12.30 בצהריים.

הצעה בצירוף המחאה בנקאית בשיעור 10% מערכה אפשר להגיש למשרדנו הנ"ל, בתיבת המכרזים, חדר 213, לא יאוחר מיום רביעי, 6.7.88.

אין ההנהלה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

התזמורת **הפילהרמונית** הישראלית

מנהל מוסיקלי זובין מהטה

חידוש כרטיסי המנוי

לעונת הקונצרטים תשמ"ט 1988/89

בתל אביב בירושלים ובחיפה

יימשך עד יום א' 31.7.88 (ועד בכלל)

התשלום – דרך הבנקים ובאמצעות כרטיסי אשראי

הודעות בכתב בצרוף תכניות הקונצרטים נשלחות בימים אלה לבתי המנויים.

מנויים שלא יקבלו הודעות לבתיהם מתבקשים להתקשר למשרדי התזמורת.

כולנו עם הפילהרמונית

הלוח הכללי

דירות למכירה

● 3½ ליד בלינסון אפשרות לסגירה מיידית 65,000 דולר 03-9221618 (11846)

דירות בשכ"ח

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

מכוניות

● טאלבוט 84 G.S.A יד ראשונה [illegible] (11850)

רוצים לקנות

[illegible]

מקרקעין

[illegible]

הלוואות

[illegible]

מכונות תפירה

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

הכרזות

[illegible]

פוליש ונקיון

[illegible]

דרוש מתמחה או סטודנט/סטודנטית שנה ד' למשפטים לעורך דין דוב מרקמן ברחובות 08-458762, 08-452141

הודעה בדבר בקשה לבית המשפט לפירוק חברה
בבית המשפט המחוזי בחיפה
תיק 183/88

בעניין פירוק החברה אתא חברה לטכסטיל בע"מ
המבקש בישון פלד ואח' ע"י ב"כ עו"ד יוסף כץ מרח' החלוץ 45 חיפה.
נמסרת בזה הודעה כי ביום 16.2.88 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לפרק את החברה הנ"ל, וכי בקשה זו תישמע בבית המשפט המחוזי חיפה ביום 6.7.88 בשעה 9.00 בבוקר.
כל נושה או משתתף של החברה שברצונו לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון, בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, לאחר שימסור למבקש הודעה על רצונו זה.
את ההודעה יש למסור למבקש או לשלוח בדואר באופן שתגיע לידיו של המבקש לפי המען
חיפה החלוץ 45 33114
לא יאוחר משעה 12.00 ביום 5.7.88
לנושה או למשתתף שיבקש זאת, ימסור המבקש, תמורת תשלום, העתק מהבקשה לפירוק.
יוסף כץ עו"ד

מרחב תכנון מקומי כפר סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג
הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה ע"י בלאוויים להתיר על חלקה/ות 126 בגוש 6431 רחוב אז"ר 4 הקלה/ות כלהלן 10% בקו בנין אחורי – 2.2 מ' במקום 5.0 מ' (בתחום הסקלים).
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום ומי רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להביא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
יצחק ולד,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה כפר סבא.

לבית הספר התיכון התישבותי
אשל הנשיא
ד.נ. נגב
דרושים:
מורים במקצועות הבאים
1. פיסיקה
2. ביולוגיה
3. מתמטיקה
4. תנ"ך
כמו כן דרוש/ה מדריך/ה חברתי לפנימיה.
מועמדים בעלי הכשרה ונסיון מתאימים יפנו בכתב, להנהלת המוסד, תוך פירוט נסיונם או בטלפון – 057-423847

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
האגף לחינוך התישבותי
רח' ארניה 10, הקריה, ת"א
טל' 03-5432811
דרושים
לבתי ספר חקלאיים פנימיתיים בצפון ובדרום
★ מדריכים חברתיים
★ עובד סוציאלי (צפון)
מועמדים בעלי השכלה פדגוגית ונסיון יפנו בכתב אל: גב' הדרה שלו, האגף לחינוך התישבותי
ת.ד. 7036 הקריה, ת"א. (טל' 03-5432811)

קיבוץ דביר מחפש
אחות
עם נסיון (רצוי קיבוצי) רווקה או עם ילדים מעל גיל 3.
בפרטים נא לפנות לטלפון 057-914248 לאחר השעה 17.00 בכל יום

למוסד פיננסי בהיקף ארצי
דרוש/ה
מהנדס/ת תעשיה וניהול
בנושאים הבאים:
א. יעול ושיפור תהליכי עבודה
ב. קביעת תקני כוח־אדם
ג. עריכת נהלי עבודה
ד. ניתוח מערכות ממוחשבות
ה. בדיקת כדאיות כלכלית
ו. תכנון מערכים
הכישורים:
★ תושב/ת גוש דן
★ גיל 25–30
מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב יד, תוך פרוט מלא של קורות חיים ומוסדות לימוד, לת.ד. 11333 ת"א מ. 61112 עבור „מהנדס תעשיה וניהול".
– סודיות מובטחת –

ב„הדסה" כבר נולד תינוק אחד בשיטת גיפ"ט

פתרון נוסף לזוגות עקרים

מאת יורם לוי

בבית־החולים „הדסה" הר הצופים בירושלים הוחל, לראשונה בארץ, ליישם שיטת הפריה חדשה, המכונה GIFT, שהם ראשי תיבות (באנגלית) של „העברת תא מין תוך־חצוצרתית". עיקרה הוצאת הביצית מן החצוצרה של האשה, בשיטת הלפרוסקופיה, הנהוגה גם בשיטת ההפריה החוץ־גופית („הפריית מבחנה"), והחזרתה בחזרה לחצוצרה יחד עם תאי זרע של הגבר, אבל ללא הפריה. ב„הדסה" כבר נולדה תינוקת אחת כתוצאה משיטת הפריה זו ועוד מספר נשים נמצאות עתה בהריון.

פרופ' פלטי מסביר, כי השיטה היא בעצם חיקוי של ההפריה הרגילה בחצוצרה, וההבדל הוא בעיקר בכך, שמאפשרים לתאי הזרע להגיע אל הביצית. היא מתאימה בעיקר לזוגות הסובלים מאי־פוריות לא־מוסברת, או כאשר איכות תאי הזרע של הגבר פגומה והם אינם מצליחים להגיע לביצית בדרך המקובלת, באמצעות יחסי מין. במקרה זה מעבירים לחצוצרה רק תאי זרע בעלי איכות טובה, לאחר הפרדתם מן התאים הפגומים. תנאי מוקדם ליישום השיטה הוא חצוצרות תקינות לחלוטין אצל האשה, ופירוש הדבר שאין היא משמשת תחליף להפריה החוץ־גופית, המיושמת דווקא בגלל חסימה או דלקות בחצוצרות.

שיטת גיפ"ט הונהגה לראשונה בארה"ב ובאוסטרליה והושגו בה שיעורי הצלחה של 40% עד 50%, לעומת 20% עד 25% בהפריות חוץ־גופיות. פרופ' פלטי ואנשי צוותו החלו להשתמש בשיטה זו לפני כשנה וחצי. במחזור הראשון הושגו לידה אחת, שהתרחשה לפני כחודשיים, ונרשמו שתי הפלות. במחזור השני, הנמצא עדיין בעיצומו, היו שתי הפלות, אבל שלוש נשים אחרות נמצאות עתה בשלבי הריון מתקדמים.

בהפריה חוץ־גופית נעשית ההפריה של הביצית שהוצאה בתוך המעבדה, ואחרי שהספיקה להתחלק מספר פעמים היא מוחזרת חזרה לרחם. בשיטת גיפ"ט מחקים את תהליך ההפריה הטבעית בחצוצרה. הבדל נוסף: הוצאת הביצית בלפרוסקופיה והחזרתה לחצוצרה לאחר שהופרתה, בשיטת גיפ"ט, מצריכה הרדמה ואשפוז של כיממה, ואילו הוצאת הביצית לצורך הפריה חוץ־גופית מצריכה רק הרדמה מקומית.

לדברי פרופ' פלטי תהווה שיטת גיפ"ט אופציה נוספת לחלק מן הזוגות הסובלים מעקרות.

שיטת ההפריה החדישה גיפ"ט כבר הביאה באוסטרליה, לראשונה בהיסטוריה, להיוולדה של רביעייה – שלושה בנים ובת אחת. הלידה אירעה בשבוע ה־31 של ההריון. בתמונה נראים ההורים המאושרים על רקע העריסות של צאצאיהם בבית־החולים „המלכה ויקטוריה" באדלייד שבדרום אוסטרליה.

מחקר ב„אסף הרופא" ובמכון וייצמן:

השעות הקריטיות של התקפי הגנחת

תנודות חדות בטמפרטורה מגדילות את השכיחות והחומרה של התקפי גנחת (אסתמה), והשפעתן של תנודות אלה גדולה עוד יותר, כאשר מתלוות להן גם תנודות בלחות. השפעת התנודות האלה מורגשת בעיקר בשעות אחה"צ המאוחרות ובשעות הערב המוקדמות, כאשר הילדים מרבים לשהות בחוץ.

כך עולה ממחקר שנערך זה שלוש שנים כדי לברר את השפעת מזג־האוויר על מחלה זו אצל ילדים. המחקר מתבסס על נתונים שנאספו ב־8,650 בדיקות של חולים בדרכי הנשימה ועובדו על־ידי ד"ר ג. זהר, מנהל היחידה לאלרגיית ריאות במרכז הרפואי „אסף הרופא", ועל־ידי פרופ' י. זהר מן המחלקה למתמטיקה במכון וייצמן.

שני החוקרים הסתמכו על רשומות רפואיות מחדר המיון של ביה"ח „אסף הרופא", שהתייחסו להפרעות בדרכי הנשימה של ילדים עד גיל 15, בתקופה שבין מרס 1982 ואפריל 1985. הפרעות אלה כללו גנחת, ברונכיוליטיס (דלקת סימפונות בילדים עד גיל שנתיים), דלקת ריאות וזיהומים בדרכי הנשימה העליונות, כגון הצטננות ודלקת חריפה של מיתרי הקול (לרינגיטיס). נתונים מתאימים של הטמפרטורה, הלחות, העננות ומהירות הרוח נתקבלו מן המכון המטאורולוגי בבית־דגן.

פרופ' קנאי ניתח נתונים אלה במחשב, לאחר שהשמיט מן התמונה מגמות אנומליות (כגון המספר הרב של בעיות נשימה שנרשמו בחדרי המיון בשבתות, הנובע מכך שאז המרפאות סגורות). המתאמים שקיבל, על בסיס שבועי ודו־שבועי, מסייעים לדבריו להסברת העובדה, מדוע קיימות שתי תקופות שיא במספר ובעוצמה של התקפי הגנחת – בראשית הסתיו ובראשית האביב: בתקופות אלה חלים שינויים דרמאטיים יחסית הן בטמפרטורות והן בלחות. הממצאים של שני החוקרים מלמדים גם על מתאם ברור בין התגברות השכיחות של דלקת מיתרי הקול ובין שכיחות הגנחת. במלים אחרות, כאשר רופאים מטפלים במספר רב יותר של חולי גנחת, הם יכולים לצפות גם לריבוי תלונות על דלקת חריפה במיתרי הקול. לעומת זאת לא נמצא מתאם מובהק בין השכיחות של התקפי הגנחת ובין זו של דלקת ריאות.

אומר פרופ' קנאי: „אנו רוצים להגיע לנוסחה שתאפשר לנו לקבוע את התנאים המטאורולוגיים שבהם מומלץ להחזיק ילדים רגישים בין כותלי הבית. כן אנו מקווים שנצליח לקבוע, מתי כדאי לילדים חולי גנחת להשתמש בתרופות, ומתי לא. כיום מקובל להשתמש בתרופות לגנחת כל ימות השנה, וייתכן שהדבר אינו דרוש".

בהמשך מחקרם יעסקו ד"ר בר ופרופ' קנאי בקביעת הקשר בין תופעת הגנחת ובין המין והגיל של החולים. כיום ידוע, שמספר הבנים החולים במחלה זו כפול ממספר הבנות הלוקות בה, אבל איש אינו יודע את סיבת הדבר.

האם כבר מורגש „אפקט החממה"?

את המערב התיכון בארה"ב פוקדת עתה בצורת קשה, החמורה ביותר שידע זה 50 שנה. החוואים חרדים לגורל שדות התירס והחיטה שלהם, והמיסיסיפי החוצה את האיזור אינו נראה עוד כנהר שוטף, כי אם כאגם מנומנם. כמות המים הזורמת בו היא עתה רק כחמישית מזו העוברת בו כרגיל בעונה זו של השנה.

המערב התיכון לא רק יבש עתה מן הרגיל – הוא גם חם מן הרגיל. קיץ לוהט בודד, כמו גם חורף מקפיא בודד, הם תופעה שגורה למדי, באמריקה הצפונית כמו גם בכל איזור אחר בעולם, ותמיד יש יסוד לתקווה כי בקיץ הבא שוב ישררו טמפרטורות רגילות, ואולי גם נמוכות יותר מן הממוצע הרב־שנתי. אולם בשנים האחרונות יש סימנים לכך, כי עניין לנו עם נטיה כללית של התחממות, ולא בתופעה בת־חלוף. עובדה: בעשרים השנים האחרונות היה שיעור ההתחממות בעולם גבוה יותר מאשר אי־פעם מאז שהונהג רישום מטאורולוגי מדויק, וארבעת הקיצים החמים ביותר במאה זו היו כולם בשנות ה־80.

נתונים אלה מובילים בהכרח לאפשרות, כי התחממות זו היא העדות הראשונה ל„אפקט החממה" הנוצר על־ידי הפחמן הדו־חמצני שנפלט עם שריפת הדלקים הפוסיליים – נפט, גאז טבעי, פחם – בתחנות כוח, בבתי־חרושת ובמכוניות. אין מחלוקת סביב עצם קיומו של אפקט זה, אבל מדענים רבים חושבים, או חשבו, כי הוא יורגש רק בעוד הרבה שנים. האם השינויים האקלימיים של העת האחרונה מעידים, כי „אפקט החממה" נותן את אותותיו כבר עתה?

לבעיה זו נוגע [illegible] מנהל מכון [illegible] למחקרי חלל של [illegible] החלל האמריקאית נאס"א. הוא [illegible] לקבוע מסקנות, [illegible] כי האקלים בעשור האחרון הוא אולי תחילתו של תהליך זה, ומכל מקום התהליך הזה יורגש לבטח בשנים הקרובות.

כאן המקום להעיר, כי לפי חישובי המומחים לא יהיו השפעותיו של „אפקט החממה" אחידות בכל חלקי כדור־הארץ. ההתחממות תקיף את כל האזורים, אבל היא תהיה גדולה יותר מעל ליבשה מאשר מעל לאוקיינוסים, ובאזורים הממוזגים – שבהם מרוכזים מרבית התושבים והגידולים החקלאיים של העולם – תתלווה אליה גם ירידה בכמות המשקעים, בעוד באזורי הקוטב ובאיזור הטרופי יש לצפות דווקא לקיצים לחים יותר.

אם כך ואם כך, ההתחממות עד כה צנועה יחסית, כפי שמעידים נתוני היחידה לנתוני אקלים באוניברסיטת איסט אנגליה בבריטניה, הנחשבת לבת סמך לגבי הנטיות האקלימיות בעולם כולו. נתונים אלה מלמדים, כי מאז 1860 עלתה הטמפרטורה על־פני כדור־הארץ בחצי מעלה. וזה שיעור ממוצע כלל־עולמי. לפי התחזיות של אפקט החממה צריך היה לצפות להתחממות גדולה יותר באזורי הקוטב ולהתחממות קטנה יותר בשאר האזורים, אבל בפועל היתה עיקר ההתחממות, מאז 1967, ברוחבים הגיאוגרפיים הבינוניים, בין 30 ל־60 מעלות צפון ודרום, בעוד מעל לקטבים היתה ההתחממות קטנה מאוד. היו גם אזורים שהתקררו ולא התחממו. למשל, באירופה הצפונית – בריטניה וסקנדינביה – ירדו הטמפרטורות ברבע מעלה ב־20 השנים האחרונות. לעומת זאת, שבע מתוך שמונה השנים החמות ביותר במאה האחרונה בחצי־הכדור הדרומי אירעו בשנות ה־80 של מאה זו. כאן נרשמה ההתחממות הגדולה ביותר מעל לאוסטרליה, הקצה הדרומי של דרום־אפריקה (מעלה אחת) והאיזור בין הקצה הדרומי של אמריקה הדרומית ובין אנטארקטיקה. ההתחממות הגדולה ביותר בחצי־הכדור הצפוני אירעה מעל לאלסקה, קנדה הצפונית־מערבית (2 מעלות), ים גרנלנד, רוב שטחי ברה"מ (בעיקר סיביר המערבית – 1.6 מעלה) וחלקים מאסיה הדרומית, מאפריקה הצפונית ומאירופה הדרומית־מערבית.

אנשי היחידה לחקר האקלים גם גילו הבדלים בין ההתחממות מעל ליבשות ובין זו שמעל לאוקיינוסים. הסבר אפשרי לתופעה זו הוא, כי יש כאן השהייה בפעולת „אפקט החממה", ובמקרה זה יש לצפות לכך שבעוד שנים אחדות תורגש השפעתו של אפקט זה גם מעל לאוקיינוסים. אבל יש גם הגורסים, כי גורמים אחרים, שאינם קשורים כלל באפקט זה, הם הם שהשפיעו על ההתחממות המתונה יותר מעל לאוקיינוסים.

מכל האמור לעיל יוצא, כי המצב מסובך ומורכב ביותר וכי קשה מאוד לדעת את השפעתו המדויקת של „אפקט החממה". דבר אחד ברור מעל לכל ספק: בכלל, האקלים הגלובאלי הולך ונעשה חם יותר, בגלל „אפקט החממה" או ללא קשר אתו. ועוד עובדה: לפי־שעה ההתחממות מצומצמת ביותר, כדי פחות ממעלה אחת בממוצע כלל־עולמי. אבל זוהי רק נחמה פורתא לגבי חוואי המערב התיכון בארה"ב.

מחקר באוניברסיטת חיפה על...

חלוקת הגשמים הייחודית בכרמל

הגורמים הדומיננטיים מתחלפים במשך העונה

מאת יוסף מיכלסקי

מספר גורמים משפיעים בישראל על חלוקת הגשמים במרחב בקנה־מידה אזורי: המרחק מן הים, הרוחב הגיאוגרפי והגובה הטופוגרפי. ד"ר חיים קותיאל מאוניברסיטת חיפה מצא, במחקר שערך על „השפעת הטופוגרפיה על התפלגות הגשם בכרמל", מהלך עונתי במהות ההשפעה של שלושה גורמים אלה: בתחילת עונת הגשמים, בסתיו, המרחק מן הים הוא הגורם החשוב ביותר בקביעת חלוקת הגשמים במרחב. בהמשך עונת הגשמים, בחורף, יורדת חשיבותו של גורם זה ולעומת זאת עולה חשיבות האורוגרפיה (הגובה הטופוגרפי). לקראת סוף עונת הגשמים, באביב, נצפית ירידה מסוימת בחשיבות האורוגרפיה ובמקום זאת נהפך קו הרוחב לגורם החשוב ביותר המשפיע על חלוקת הגשמים במרחב.

ד"ר קותיאל קובע במחקרו, כי מבנהו המיוחד של הכרמל ומיקומו בקרבת הים גורמים לכך, שמספר רב של גורמים חוברים יחד בהשפעתם על חלוקת הגשם באזור זה. השפעה זו מתבטאת הן בקנה־מידה אזורי והן בקנה־מידה מקומי, הן בכמויות הגשם והן בעוצמתו.

כמויות הגשם היורדות על הכרמל גבוהות הן מאלו היורדות על אזורים סמוכים לאורך מישור החוף והן מאלו היורדות על אזורים בגבהים דומים בפנים הארץ. לדוגמא: לאורך חוף הכרמל ובאזור נמל חיפה יורדים בממוצע רב־שנתי כ־500 מ"מ בשנה, ואילו הכמויות באזור רום הכרמל הן כ־750 מ"מ. עם זאת ייתכנו סטיות גדולות מן המתכונת הנ"ל בשנים שונות ובוודאי בסופות בודדות.

חוקרים שונים מצאו, כי בשנים האחרונות חל איחור במועד ירידת הגשמים בארץ בכלל ובגליל בפרט. איחור כזה נתגלה בהשוואה בין שתי תקופות בנות 30 שנה כ"א: 1930 עד 1960, ו־1950 עד 1980. האיחור התבטא בעיקר בירידת משקלם היחסי של גשמי הסתיו ובעליה מקבילה במשקלם היחסי של גשמי האביב. אבל עליה זו בחלקם היחסי של הגשמים בחודשי האביב, שהגיעה באזורים אחרים בגליל עד כדי 30%, היתה מזערית ובלתי־משמעותית לחלוטין באזור הכרמל. לעומת זאת נצפו כאן, בהשוואה בין שתי התקופות הנ"ל, ירידה בחשיבות האורוגרפיה ועליה בחשיבות המרחק מן הים. השפעתם הרבה של שני גורמים אלה על הגשמים בכרמל הביאה במידה רבה לנטרול השינויים היחסיים בהם ועקב כך לא נצפה באזור זה האיחור בגשמים, כפי שנצפה ביתר אזורי הארץ.

עוד מלמד מחקרו של ד"ר קותיאל, כי השינויים בכמויות הגשם בקנה־מידה מקומי נובעים בעיקר [illegible] הגורם [illegible] השפעת הרוח המקומית, המפנה ושיפוע המדרון על כמויות הגשם בכרמל נערך ניסוי שבו נמדדו כמויות גשם סופתיות לאורך שלוחות שונות של ההר. השתנות כמויות הגשם לאורך השלוחות לא היתה אחידה בכל הסופות. לדוגמא: בשלוחת דניה נמדדה ירידה בכמות הגשם עם העליה בגובה, כאשר כיוון הרוח הכללי בזמן הסופה היה דרומי עד דרומי־מערבי, אולם בסופות שבהן כיוון הרוח הכללי היה צפוני עד צפוני־מזרחי נמדדה עליה בכמות הגשם עם העליה בגובה. תופעה דומה של שינויים בתפרוסת הגשם בהשפעת כיוון הרוח נמצאה גם ביתר השלוחות בכרמל.

לעוצמות הגשם בקנה־מידה מקומי נודעת חשיבות ראשונה במעלה בקביעת אופי הנגר העילי, שהוא מקור אפשרי של שטפונות. חשיבותו של גורם זה כפולה ומכופלת בשטחים עירוניים, הן משום שפני השטח האטומים בשטחים אלה גורמים לאחוז גבוה של נגר והן משום הנזקים הכבדים שעלולים השטפונות לגרום כאן. אם כך לגבי כל עיר, קל וחומר לגבי עיר כמו חיפה, בגלל המבנה הטופוגרפי המיוחד שלה. העובדה שהכרמל מבותר על־ידי מספר רב של ערוצים עם אגני היקוות קטנים ותלולים גורמת לכך, שסופת גשם אחת עם עוצמות גבוהות עלולה לגרום שטפון מקומי מהיר מאוד.

מבדיקה של 31 שנות גשם בנמל חיפה מתברר, שבממוצע יש כאן סופה אחת בשנה עם כמות משקעים של 20 מ"מ ויותר תוך פרק זמן של שעה או פחות. כפי שהוסבר, קיימת השתנות רבה בכמויות הגשם במרחב בתלות ברוח בסמוך לפני הקרקע. אם נחבר את שתי העובדות האלה נגיע להשערה, כי ההסתברות לסופות בסדר־גודל כזה על הכרמל עלולה להיות גבוהה אף יותר.

הרובוטיזציה בישראל מתנהלת בצעדי צב. כיום יש בתעשיה המקומית רק כ־120 רובוטים, רובם ככולם במפעלים גדולים או במפעלים קיבוציים. מבחינה זו יש חידוש ברובוט הריתוך הנראה בתמונה, מתוצרת „פנוה", חברה בת של „וסטינגהאוז": הוא נרכש על־ידי „איקרוס" בחולון – מפעל פרטי קטן, עם כ־20 עובדים בסך־הכול, המייצר בעיקר משקופים מפח מגולוון שמשמשים בסיס לחלונות ולדלתות אלומיניום לבניה. הסיבה העיקרית לרכישת הרובוט היתה הרצון להשתחרר מן התלות בעובדים מן השטחים – בעיה שהחריפה, כמובן, בחודשים האחרונים ומנעה מן המפעל לעמוד בלוח הזמנים של ההזמנות. תפוקת הרובוט, שסופק על־ידי חברת קי.אנ.טי. הנדסה, שקולה כנגד זו של ארבעה רתכים. מפעיל הרובוט הוא פועל לא־מיומן, ששכרו נמוך משכרם של רתכים מקצועיים.

באר־יעקב: חולה הנפש הוא ככל החולים

מאת דני צדקוני

מרכז בריאות הנפש בבאר־יעקב נוסד בשנת 1949 כשלוחה פסיכיאטרית צבאית של בית־החולים „אסף הרופא" בצריפין הסמוכה. לפני־כן פעל במקום, בכניסה המערבית לבאר־יעקב, בית פסיכיאטרי צבאי של הבריטים, שהיתה בו – כמובן – הפרדה קפדנית בין החולים הבריטים לבין אחיהם למחלה מקרב „הילידים".

ביה"ח בבאר־יעקב משרת היום את האוכלוסיה של נפת רמלה. הטיפול כולל גם ביקורי בית אצל חולים. מבחינה זו יש לציין, שאין הרבה אזורים בארץ שבהם מנהלי מחלקות עורכים ביקורים בבתי המשפחות. נוסף על היקפה הישירה לאזור מתווה המרכז לבריאות הנפש בבאר־יעקב גם [illegible]

את הטיפול האזורי מיישם ביה"ח בשיטה שכונתית היא יחידה כמינה בארץ. הוא חילק את אזור השיפוט שלו לחמישה תת־אזורים, שבתוכם הוא פועל בעזרת צוותים המגיעים במועדים קבועים למרפאות של קופ"ח. היתרון של השיטה הוא עצום, אומר מנהל ביה"ח, ד"ר אריה שלוסברג. חולה שרופא המשפחה אבחן אצלו סימפטומים המעוררים חשד של מחלת נפש אינו צריך להיות מטורטר, כמקובל במערכת שלנו. המשך הטיפול בו יקיף לא רק את הצד הנפשי אלא גם את הגופני, שלעיתים יש קשר ביניהם. החולים המטופלים באמצעות המרפאות אינם צריכים להתרוצץ כדי לקבל את התרופות הדרושות לטיפול במחלת הנפש, כי אנשי באר־יעקב דאגו לכך שהן יימצאו בבתי־המרקחת של המרפאות. יתרון נוסף לשיטה הוא בכך, שאם החולה נזקק לאשפוז, יכול הצוות לעקוב אחריו בביה"ח ולהמשיך במעקב לאחר שישלח הביתה.

עם השירותים שמעניק המרכז לבריאות הנפש בבאר־יעקב נמנה סר"ן (ר"ת של „סיוע רפואי נפשי"). סר"ן מופעל על־ידי בעלי מקצוע והתנאי להענקת השירות הוא הוראת החולה. אם החולה אינו רוצה בכך, מפנים אותו לסר"ן, המופעל על־ידי מתנדבים ומקבל פניות בעילום שם.

הגישה המנחה את רפואת הנפש המודרנית היא הרצף בטיפול והנגישות. ד"ר שלוסברג גורס, שאין חולה „אבוד" – יש רק מטפלים „אבודים". וזהו, לדעתו, הגישה של כל אנשי הסגל, כולל המינהלי והשרותי. הוא מספר על חולה קשה, שרק אחת מעובדות השרותים היתה לה גישה אליה. העקרון המנחה את ביה"ח, אומר מנהלו, הוא „לעבור" על היסודות הבריאים הקיימים אצל כל חולה.

עיקר הדגש בר הסיכויים הוא בשיקום. המטרה הסופית היא, שהמטופל ישתלב בעבודה בשוק החופשי. לכן פועל מרכז, מחוץ למסגרות ההכשרה לעבודה, תחילה בריפוי בעיסוק ואחר־כך במסגרת יותר מתקדמות, גם בית־ספר מיוחד להעשרת השכלת החולים, שנתקעה ברוב המקרים עם מחלתם. לאחרונה שולבה בפעילות זו גם „תהלה" – הורע להינוך מבוגרים של משרד החינוך.

אחת החולות הוחזקה על־ידי הוריה 30 שנה בבית, עד שנתגלתה במקרה והועברה לבית־החולים ★ חולה בן 65 הודיע כי הוא עוזב, כיוון שהגיע לגיל פנסיה ★ זוג מטופלים השתחררו אחרי עשרות שנות אשפוז, נישאו – והיום יש להם שני ילדים

אחת הבעיות של חולי הנפש היא ליקויי התקשורת שלהם עם הזולת, ובעיקר בולט הדבר אצל חולי הסכיזופרניה. כדי לנתץ חומות אלה של ניכור הוקם בביה"ח מעון בשביל חולים העומדים לצאת את המוסד ולחזור הביתה. במעון זה פועלים חוגים שונים, נערכת פעילות חברתית, וכדומה. לאחרונה נפתחו במעון מסלולי הכשרה חדשים, כמו הוצאת החולים לביקורים במוזיאונים, לסאפארי ואפילו לטיולים מרוחקים, כולל טיול לראש־הנקרה וטיול בן שלושה ימים לאילת. בימים אלה הוכתר בהצלחה נסיון נוסף מסוג זה, שכתחילה ליוו אותו חששות כבדים: ארבע חולות ותיקות נרשמו בצורה רגילה לנופש באחד מבתי ההבראה של קופ"ח – וזהותן לא התגלתה. בבאר־יעקב חגגו את הצלחת הנסיון ועכשיו עומדים לשלוח לנופש כזה חולים נוספים שהגיעו לשלב מתאים של שיקום.

אחד הטיפולים האינטנסיביים הניתן במרכז לבריאות הנפש של באר־יעקב הוא הטיפול הפיזיותראפי. הרבה חולי נפש לוקים לא רק בנפשם, אלא גם בגופם, ומתקשים בתנועה.

תקופת האשפוז הממוצעת היא כחודש. אבל כ־5% מן החולים משתחררים לאחר שהם שוהים בביה"ח יותר משנה, לפעמים שנים רבות־רבות. קצב השחרור הוא של כשני חולים ותיקים בחודש. בארה"ב היה נסיון לרוקן את בתיה"ח הפסיכיאטריים מחולים, מספר ד"ר שלוסברג. הם שוחררו ואיש לא דאג לעקוב אחרי הקורה אותם בחוץ. בבאר־יעקב צורת שחרור כזאת אינה מקובלת. ביה"ח מלווה את משקמיו גם לאחר השחרור.

בבאר־יעקב היתה מאושפזת זמן רב אשה מאחד היישובים העירוניים באזור המרכז, שבגלל גידול בעמוד השדרה שלה נשארה מאז ילדותה חלשה ברגליה ובידיה וצורתה היתה כתוצאה מכך מעוותת. המשפחה, בבקשה לחסוך מעצמה בושה, כלאה אותה בבית במשך 30 שנה, עד שנתגלתה בדרך מקרה. ד"ר שלוסברג מספר, כי כאשר הובאה האשה לביה"ח, היא „היתה ממש חיה", ללא שום כישורים גופניים אלמנטאריים. עם הגיעה למרכז קיבלה, מלבד טיפול פסיכותראפי, גם טיפול אורתופדי ופיזיותראפי. כיום יושבת האשה בבית ויודעת קצת קרוא וכתוב וכן לעסוק בדברים מסוימים כתוצאה מן הריפוי בעיסוק שניתן לה בביה"ח.

יום אחד קם אחד החולים הוותיקים, צרר את חפציו ופנה בצעדים מאוששים אל שער ביה"ח. עובדי המוסד שאלוהו, לאן הוא הולך. תשובתו: „הגעתי לגיל 65 ועכשיו אני פורש לפנסיה". המעשה בחולה ותיק אחר ובחולה ותיקה, ש„עברו" יותר 56 שנות אשפוז. לפני כמה שנים שוחררו מביה"ח, נישאו – והיום הם הורים לשני ילדים.

ולבסוף, סיפור על עוללות הביורוקרטיה הישראלית: מעשה בנכה צה"ל הגר בכפר־סבא, מקבל את תרופותיו בפרדסיה, מקבל את הטיפול הסוציאלי מעובדת שיקום בתל־אביב, עובד במפעל מוגן בבאר־יהודה, וכאשר הוא לוקה במחלה גופנית הוא צריך לגשת למרפאה בכפר־סבא. השיטה שאימץ המרכז לבריאות הנפש בבאר־יעקב לאזור השיפוט שלו מונעת טירוף כזה ומעודדת מאידך את החזרת שפיות הדעת למטופליו.

רופא בסיביר עושה פרסטרויקה לעצמות

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

יש תינוקות הנולדים כשרגלם האחת קצרה בהרבה מרגלם השניה. הבדלים באורך הרגליים עלולים להיווצר גם בגיל מבוגר, בעקבייה של תאונה או פציעה בשדה הקרב. הטיפול שווה בשני המקרים. זוהי סדרה ארוכה של ניתוחים מסובכים, עם סיכוי רב של כשלון. כך, לפחות, במערב. לא כן אם אתה מרחיק עד לעיר קורגן בסיביר, שאחד מרופאיה פיתח שיטה של מתיחת עצמות הפועלת בדרך־כלל יפה במקום ששיטות אחרות, קונוונציונאליות, אינן מביאות מזור.

חלוץ השיטה הזאת הוא ד"ר גבריאל איליזארוב, כיום בן 67, שהחל במלאכת השיפוץ החדשנית שלו לפני קרוב ל־40 שנה. היא נודעה מחוץ לגבולות ברה"מ רק בראשית שנות ה־80, כאשר מספר מנתחים אורתופדים מן המערב החלו לצאת לקורגן. היום שוב אין צורך לנסוע עד לסיביר: ד"ר איליזארוב ורעיונו כבר הספיקו לנדוד במערב. לאחרונה הרצה הרופא הסובייטי בסמינר בן שלושה ימים ליד ושינגטון, שנערך ביוזמת ד"ר דרור פאלי מאוניברסיטת מרילנד – מנתח אורתופדי שהנהיג ב־1986 את השיטה בארה"ב. ד"ר איליזארוב ביקר לפני־כן ברומא, בקליפורניה ובניו־יורק.

ניתוחים אורתופדיים גדולים כרוכים בדרך־כלל בזיבת דם רבה מאוד. לא כן הניתוחים לפי שיטתו של איליזארוב, שכמעט לא תיראה בהם דם. בשיטה זו עושה המנתח מספר חתכים ברגל שמבקשים להאריך, אך אינו מגיע עד למח העצם. ד"ר איליזארוב טוען כי צריך לשמר את מח העצם, משום היותו עשיר בכלי דם, הדרושים כדי להבטיח צמיחת עצם חדשה. מטרתו היא לשחזר את התנאים הפיזיולוגיים הגורמים להיווצרות העצמות ולגדילתן בעוברים ובילדים בריאים.

בשיטת הניתוח החדשנית מחדירים רשת מצטלבת של חוטי מתכת דקים לתוך העצם, מעל למקומות החתכים ומתחתיהם, ומחברים אותם בחוזקה אל טבעות מתכת מנוקבות העוטפות את האיבר. אחר־כך יוצרים חיבורים בין הטבעות באמצעות מוטות דקים המשוכים במקביל לרגל. במוטות אלה קבועות ידיות קטנות. ימים אחדים לאחר הניתוח מתחיל החולה לסובב את הידיות, ארבע פעמים כל יום. כל סיבוב מרחיק את קצה העצם ליד החתך כדי רבע מ"מ, והעצם מגיבה על־ידי מילוי הרווח הזה. בד בבד מתארכים גם העצבים, העור, השרירים והגידים.

כעבור חודש נוצרת עצם חדשה באורך של כס"מ ומתקשה. מכאן יוצא, כי כאשר רגלו האחת של החולה קצרה כדי 10 ס"מ מרגלו השניה, מסגרת זו צריכה ללוות אותו עשרה חודשים. אך במקרים רבים אפשר לחתוך את העצם הקצרה מדי בשני מקומות, ולא במקום אחד, ולהשתמש במסגרת בעלת כמה וכמה מערכות של מוטים וחלקים חיצוניים – ואז מתקצר זמן הטיפול כדי חצי.

שיטת איליזארוב, מלבד מה שהיא חוסכת ניתוחים, יש לה גם יתרונות נוספים. למשל, אין צורך ליטול שתל ממקום אחר בגוף החולה (או מבנק עצמות), או להשתמש בלוחות מתכת שאחר־כך נחוץ להוציאם בניתוח. גם הסיבוכים מועטים ואפשר להאריך את העצמות ב־25 ס"מ או אף ביותר.

החולים יכולים לעזוב את בית־החולים כבר שבוע אחרי הניתוח והם רק צריכים לחזור אליו מדי פעם, להקרנות רנטגן, להתאמת המנגנון ולפיזיותרפיה. הם יכולים לשוב לבית־הספר או לעבודה, גם כאשר המסגרת עדיין מותקנת ברגלם. ההשתלבות ההדרגתית בחיי היום־יום גם מחישה את תהליך ההחלמה, מסיבות שעדיין אינן ברורות די צורכן.

היות שאפשר לבנות צירופים שונים מרכיבי המסגרת, ניתן בשיטת איליזארוב לא רק להאריך עצמות, אלא גם לקצרן, להרחיבן, לשנות את צורתן וכדומה, וכן מתאימה השיטה גם להארכת זרועות, ידיים וכפות רגליים, ואפילו להארכת גדמים של רגליים שנקטעו. על־ידי ההארכה גם אפשר להתאים תותב של רגל לגדם קצר, למשל במקרה שהקטיעה נעשתה מעל לברך.

כאמור, כמה וכמה מנתחים אורתופדים מן המערב כבר ביקרו בקורגן ולמדו שם את שיטתו של איליזארוב, אבל הנסיון שרכשו שם אינו מספיק עדיין כדי לנסותה בעצמם להארכת רגליים אצל מבוגרים שרגליהם נפגעו וכדומה. מאידך הם כבר הצליחו לתקן בשיטה זו מומים מולדים קשים אצל תינוקות. במערב מקובל, כי כאשר תינוק נולד עם רגל אחת הקצרה בהרבה מן הרגל השניה, ובנוסף על כך היא מעוותת באופן חמור, לקטוע אותה מוקדם ככל האפשר. לא כן נוהג ד"ר איליזארוב. הוא ממתין עד שהתינוק מסוגל לשתף פעולה עם המנתחים, ואז הוא מתקין על הרגל הקצרה מסגרת להארכתה ולישורה.

בברה"מ, אבל גם במערב, נוהגים להשתמש בשיטה הזאת גם להגבהת קומתם של גמדים, אבל טיפול זה שנוי במחלוקת בין הרופאים. הדוגלים בטיפול זה טוענים, כי הארכת רגליו של גמד ב־7 עד 10 ס"מ לא רק מסייעת לו להשתלב בחברה, אלא גם משפרת את איכות חייו ומאפשרת לו, למשל, להשתמש בטלפון ציבורי ובמתקנים אחרים המותאמים לבריאים בגובה תקין. ואילו התאחדות „האנשים הקטנים של אמריקה", שהיא ארגון של עזרה עצמית לגמדים, מטילה ספק בתועלתו של ניתוח זה. היא טוענת, כי אין לראות את נמיכות הקומה כנכות שמצריכה טיפול רפואי. עוד היא טוענת, כי הגבהת הקומה עלולה בטווח הארוך להחמיר את הבעיות הכרוכות בננסות. וטענה נוספת: כאשר גמד נולד להורים בגובה תקין – וזה המצב אצל רוב הגמדים – עלולים ההורים לשגות באשליה, שהטיפול בשיטתו של ד"ר איליזארוב יגרום לצאצאם להיות בעל הופעה חיצונית תקינה לחלוטין, בעוד שאין כמעט סיכוי שכך יקרה באמת.

אבל בינתיים ממשיכים ד"ר איליזארוב ואנשי צוותו להאריך רגליים בסיטונות. הם כבר הספיקו לבצע ניתוח זה בחצי מיליון (!) אנשים במכון האורתופדי בקורגן, שיש בו אלף מיטות. בשנים האחרונות בוצעו כ־100,000 ניתוחים כאלה גם באיטליה, בספרד ובצרפת, ועתה מתחילים לנסות אותם גם באמריקה הצפונית – בטורונטו שבקנדה ובבוסטון, בניו־יורק, בבולטימור ובקליפורניה שבארה"ב. לא ירחק היום והארכת רגליים ויישורן יהיו טיפולים שגורים כמעט כמו יישור שיניים.

مكتبة الأجيال

هكذا من الأصل

מופע חוזר אל ההר

„מנגד" – המופע הזוכה בארועי הרחוב של פסטיבל ישראל חוזר השבוע לבמתו הטבעית בהר ציון

„מנגד" – עבודה בתנועה במעלה הר־ציון, זכה בפרס ראשון של מופעי תיאטרון הרחוב בפסטיבל ישראל ירושלים. מדוע „מנגד"? מאחר והקהל הצופה במופע המתרחש במורדות המערביים של הר־ציון יושב על ההר שמנגד. חברי קבוצת „סינפסה", הכוללת 12 משתתפים־רקדנים, שהפיקה את ההצגה המורכבת והמקורית הקדישה את עבודתה לילדי הכפר הערבי סילואן השכן. מדוע? מסבירים חברי הקבוצה: „מאחר והיו אתנו על ההר בתקופת ההכנות, הגישו ספלי קפה חם, רקדו איתנו, בחמימות ובחיבה. נתנו לנו את התקווה שאחרית הימים מתחילה כאן, בין הר־ציון לכפר סילואן".

„מנגד" הוא מופע בתנועה עם כוריאוגרפיה, מוסיקה ותפאורה, שמייחדת אותו גישה בלתי שגרתית. במה מדובר בכלל? „זהו ריקוד שהוא רקישה בין אדם לאדמה. הגוף רוצה אל האדמה, הנשמה – אל השמים. התנצחות נצחית זו יוצרת את המסע הסמלי של האדם במעלה ההר".

המוסיקה למופע נכתבה על ידי מוסיקאי ירושלמי צעיר רוני פורת בן ה־30 שהיה עד כה אלמוני בחיי המוסיקה בארץ. שבעת פרקי המוסיקה שחיבר ל„מנגד" הם עבודתו הראשונה בהלחנה שהושמעה בפומבי. הוא סטודנט לניצוח, תלמידו של מנדי רודן, באקדמיה למוסיקה בירושלים. בוגר המחלקה לתורת המוסיקה בהדרכת המלחין מיק קופיטמן. שאיפתו להיות מנצח. מספר פורת: „מעולם לא למדתי קומפוזיציה באופן רשמי. רק מהאזנה ליצירותיהם של באך, מוצארט, סטראווינסקי בארטוק ואחרים. חיבור מוסיקה הוא אצלי בעת עניין מקרי הנובע מצורך טבעי. הרעיון שאלחין למופע היה של היועץ בבימוי שלמי מוסקוביץ. נענתי בשמחה לאתגר. קיבלתי השראה מהמרחבים ומהאווירה במקום".

המוסיקה ל„מנגד" כתובה לקרן, חצוצרה, בסון, חליל, קלרינית, פסנתר, סינתסייזר וכלי הקשה. בקטע הקולי (ללא מלים) בסיום מצטרף קול (בנגינת עדינה הר־ציון). המבצעים הם סטודנטים ומוסיקאים הקשורים לאקדמיה. מספר פורת: „מסיבות תקציביות הקלטנו את היצירה מראש להשמעה בהופעה. הייתי צריך להתאים את המוסיקה לכוריאוגרפיה המוכנה של סמדר בסריאמור, רמה בן־צבי ובתי ישה".

המוסיקה שאינה יומרנית היא קלה להאזנה. יש בה אווירה משכבצת ובלתי מסובכת, בנימות מגוונות משלוה פסטורלית לעוצמה ריקודית. קטעים פיוטיים ומקצבים הנותנים ביטוי לאדמה (בפעימות התוף) ולאנשים המתעלים לגבהים. פורת מעיד על עצמו שהושפע, בין השאר, ביודעין ובעקיפין „ממלחינים כמו סטראווינסקי, פולנק ואולי גם מפיליפ גלאס".

רוני פורת, מלחין ולהטוטן

רוני פורת נולד בקיבוץ קדמה שהתפרק בזמנו. גדל והתחנך ברחובות. כדי להתפרנס ולכסות את הוצאות הלימודים באקדמיה הוא מופיע, בעיקר בחופשת הקיץ, כלהטוטן בחוצות ערים גדולות באירופה ומשתתף במפגשי להטוטנים. הוא גם היה אחד משני היוזמים והמארגנים הראשיים של פסטיבל הלהטוטנים שהתקיים בינואר השנה באילת.

„מנגד" צולם במלואו על ידי הטלוויזיה הישראלית למישור האמור להיות מוקרן בסתיו הקרוב.

המופע יוצג השבוע ארבע פעמים נוספות: היום, מחר ובימים שלישי ורביעי בשעה 17.00. הליכה מודרכת מרחבת הסינמטק עד למקום המופע בשעה 16.30. דמי כניסה סמליים לכיסוי ההוצאות.

ישראל דליות

בעריכת זאב פרי

ספרי עיון

הראש הקטן של הציבור הגדול

ערב הבחירות ב־1984, כשהסקרים ניבאו ניצחון בולט למערך, הזהיר יעקב לוי, מנכ"ל מכון „גאלופ" את אנשי מטה ההסברה מפני כישלון. בספרו „הכתובת על הקיר" (הוצאת „כיוונים"), מסביר לוי מהן התמורות – שהמערך התעלם מהן – בהלוך הרוח הציבורי שגרמו למפלה ועומד על אסטרטגיות לקויות בתחום התעמולה כמו כשלון הסרט בהשתתפות „הגשש החיוור".

מערכת הבחירות הקרובה תהיה, לדעת לוי, אמוציונאלית מקודמתה. כלומר „איך אומרים" יהיה חשוב לאין ערוך מ„מה אומרים". מסקנה סבירה על פי הגיון הדיוטות מצוי, הגיונית במיוחד כשהיא נשמעת מבעלי משלח־ידו של לוי. שאר המסקנות המהממות ומרחיקות־הראות נוגעות לציבור הבוחרים הגדול בעל „הראש הקטן", שאינו אוהב השמצות, במיוחד כאלה המכוונות כלפי הליכוד. עוד פוסק המומחה כי „קיימת בעם ציניות המסכנת את הדמוקרטיה" ומנבא שגם ב־1988 עומדות לפני המערך „דילמות קשות המסכנות את סיכוייו".

„הכתובת על הקיר" נקרא כנייר־עבודה המיועד לזכות את מחברו במכרז לתפקידי יעוץ והסברה במערך.

שחקי אותה כמו גבר

ניתוח תהליכי השינוי במעמד הנשים בחיים הפוליטיים בישראל עורכת הסוציולוגית דפנה שרפמן בספרה „נשים ופוליטיקה" (הוצאת „תמר", 153 עמ'). שיוויון האשה הוא מיתוס שמור היטב בחברה הישראלית. סוד גלוי הוא כי מאבקן של הנשים לשיוויון פוליטי נכשל כבר בשנות ה־20. משום כך בחרו, או נאלצו לבחור, בתחומי פעולה שלא הציבו תביעות תחרותיות כלפי הגברים. השפעתן הגוברת של הדת והמסורת הסיגה את שאלת מעמד האשה אל שולי סדר היום הפוליטי. כשלונה של מפלגת הנשים הראשונה בבחירות לכנסת התשיעית. אמנם אחרי מלחמת יום כיפור הוקמה ועדה לבדיקת מעמד האשה (ועדת נמיר) אך רק חלק מזערי ממסקנותיה והמלצותיה מומשו. המחברת מפריכה את הדעה שנשים צריכות או יכולות לפעול אחרת מעמיתיהן הגברים, וממליצה על שינוי מערכת הציפיות של הנשים הפעילות בפוליטיקה התאמת דפוסי התנהגותן לכללי המשחק הגבריים, כלומר אלה של הגברים.

לאומיות וקומוניזם

קומוניזם ולאומיות – לכאורה שתי מהויות סותרות – מתקיימות זו בצד זו בברה"מ. ז'אן דניאל, מומחה לענייני ברה"מ, מסביר את הסתירה האפשרית הזאת בספרו „הפרדוקס הרוסי" (הוצ' משרד הבטחון, 230 עמ'). דניאל מתחקה אחר שורשי הלאומיות הרוסית, מנתח את השלכותיה וביטוייה במדיניות הפנים והחוץ של ברה"מ. אינטרסים לאומיים מדריכים, לדבריו, את מעצבי המדיניות הסובייטית „אף יותר משיקולים אידאולוגיים". הוא צופה כי הלאומיות הרוסית תהיה גורם דומיננטי גם בעתיד, לצד הלאומיות של הלאומים, שכבר מוצאת ביטוי הולך וגובר בעצם הימים האלה.

זהו ספרו השלישי של ז'אן דניאל העוסק בשאלת הלאומיות הרוסית. ספריו הקודמים עסקו בלאומיות ובלאומים בברה"מ ובלאומיות שגברה על מארקס.

שורשי החומייניזם

המהפכה האיראנית והשלכותיה, במיוחד מחוץ לאיראן, מסעירות את העולם המערבי. דוד מנשרי, חוקר במרכז דיין, בוחן בספרו „איראן במהפכה" (הוצ' הקיבוץ המאוחד/ סדרת קו ירוק) את האירועים שהכשירו את המהפכה למן ימי השאה ו„המהפכה הלבנה" עבור לגורמי עוצמה הוולשה בהתפתחות המימסד השיעי, תהליך האיסלמיזציה המדיניות הריאקציונית של המשטר [illegible].

הפרק המסיים בספר מוקדש לניתוח יחסי הכוחות באיראן לאחר פירסום עסקות הנשק בין איראן לארה"ב.

מחז"ל ומאנ"ש

הדילמה שבין מדינת ישראל וארץ ישראל מנקודות הראות השונות המפלגות את החברה הישראלית בעשרים השנים האחרונות מעסיקה 14 כותבים מכל צבעי הקשת האידיאולוגית והפוליטית, שמאמריהם כנוסים באסופה „מדינת ישראל וארץ ישראל" בעריכת אדם דורון (הוצ' בית ברל).

האספקטים הגיאוגרפיים, ההסטוריים והפוליטיים, הכרוכים במינוחי ארץ ישראל ומדינת ישראל (ארנון סופר), פוליטיקה האידאולוגיה במחלוקת על ארץ ישראל השלמה (יגאל וגנר), פרשנות חז"ל ועצמאות ישראל (מנחם נאור), גדולי הרבנים על יחסי ישראל ושכניה (אברהם ביק), משיחיות וריאליות (אהרון הראל) ועוד.

מירי פז

סרטי ראג' קאפור בסינמטק

השחקן והבמאי ההודי הנודע ראג' קאפור, שהלך לעולמו לא מכבר בגיל 64 היה בין הדמויות הבולטות של הקולנוע ההודי משך שנים ארוכות. כמה מסרטיו, כמו „היחפן" ו„הנודד" היו בזמנו הצלחות מסחריות גדולות גם אצלינו. השבוע מוצגים סרטיו למנויי הסינמטק התל־אביבי.

קאפור, שהחל את הקאריירה שלו בסוף שנות השלושים, עלה למעמד כוכב בסוף שנות הארבעים וב־1948 ביים את סרטו הראשון „אאג". בגרבית סרטיו ניכרת מודעות חברתית עמוקה והזדהות עם פשוטי העם. הקולנוע שלו נטה למלודרמה, שילב מוסיקה ושירים פופולריים וכבש את לב ההמונים בהודו. את הקולנוע של קאפור השוו בין היתר לסנטימנטליות של צ'פלין ולסגנון הסרטים הניאוריאליסטיים של דה סיקה. קאפור היה בן למשפחה ששורשיה עמוקים בקולנוע ההודי (את אחיו שאשי קאפור ניתן היה לראות בין היתר בסרט „סמי ורזי עושים את זה" שהוצג כאן לאחרונה). ביום רביעי הקרוב יוצג בסינמטק הסרט „הנודד" (1954) ובהמשך יוצגו „היחפן" (1951) ו„סאנגאם" (1964).

דני ורט

יצירות מרסל ינקו בטייוואן

חמש יצירות של הצייר מרסל ינקו משתתפות בתערוכה שנפתחה בימים אלה בעיר טייפה, בירת טייוואן. חמש היצירות, הכוללות בין היתר שטיחי גובלן „נשף צירקי" ו„קברט", משתתפות בתערוכה ביוזמת פרופ' סטפן פוסט, מנהל המכון לחקר הדאדה באוניברסיטת איווה בארצות הברית.

מופעים קאמריים ב„לילות יפו"

סדרה של מופעים קאמריים יתארחו במסגרת פסטיבל „לילות יפו" בחלל בית החרושת העתיק לסבון. מירה זכאי ומנחם ויזנברג, יונית וייס (צמבלו) ונגנים בערב בארוק, הרכב „דואוסון", שמיניית ווקאל ואחרים הם חלק מההרכבים שיתארחו ביפו העתיקה.

מירה זכאי ומנחם ויזנברג יבצעו ב־7 ביולי תכנית חד־פעמית המבוססת על שירי עם בעיבוד קלאסי. בין היתר יבוצעו שירי לדינו שעובדו על־ידי המלחין אלברטו חמזי, שבעה שירי עם ספרדיים פופולריים שעובדו על־ידי המלחין דה־פאייה, חמישה שירים יווניים בעיבודו של מוריס רוול וכן שירים ישראליים בעיבודו של מנחם ויזנברג.

הקונצרטים, מדי ערב בשעה 21.30. הכניסה לכל המופעים חופשית.

לקראת התגשמות

ג'קי מקייטן עומד בפני הוצאת תקליטו השמיני, „התגשמות". בתקליט יהיו 11 שירים, ששבעה מתוכם הולחנו על יד מקייטן. ביניהם גם הביצוע המשותף שלו ושל טוביה צפיר ל„סילסולים". („אני מתימן, יש עלי סימן..." וגו'). בשביל אלו שלא יכלו להתאפק, יצא בימים אלו תקליט שדרים המכיל שישה מן השירים שבתקליט.

חנוך רעים

„יום הספר" במכון לבון

„יום הספר" המסורתי במכון לבון יערך ביום ד' הקרוב ובמהלכו יימכרו אלפי ספרים וכתבי־עת משומשים מאוספי המכון. מחירי הספרים זולים במיוחד וזאת על מנת לאפשר לקהל הרחב ובמיוחד לסטודנטים וחוקרים לרכוש ספרים, שחלקם אזלו בחנויות הספרים לפני שנים רבות.

„יום הספר" ייפתח ב־9 בבוקר וימשך עד לשעה 20.00 בבית המכון, רח' נהרדעא 3, תל־אביב (בקרבת רח' ארלוזורוב פינת בלוך).

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: רמבו III 9.45, 7.30, 5.00, 2.30
אורלי: הנרדה מינית 9.45, 7.45, 5.00
בית ליסין: מונטי פייטון – טעם החיים 23.15
בן־יהודה: לילה מטורף 9.45, 7.45, 5.00
גורדון: מקום ליד הים 9.45, 7.45, 5.00
גת: ביטל ג'וס 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.50, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: תשוקות באפריקה 9.50, 7.30, 5.00, 3.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 3: ז'אן דה פלורט 7.30 מאנון 9.50
הזבוני יכפת לי 5, 3, 1, 11
הקל: משודרים חרשות 9.45, 7.10
ורד־ב־און: מציצים בחוף 8.10, 12.00 סקס
חן: ביג פוס (איש הקוף) ומשפחת הנדרסון 9.45, 7.30, 5.00
קולנוע (בית ציוני אמריקה)
גברת מס הכנסה 5, 7.30, 9.45
חן 1: נעורים בהשאלה 9.55, 7.45
ספר הג'ונגל 5.45, 4.15, 2.20, 12.30, 10.30
חן 2: ספר הג'ונגל 9.45, 7.45, נעורים בהשאלה 5.25
הרפתקאות הצ'יפמנק מסביב לעולם 4, 2.30, 12.30, 10.30
חן 3: שלושה גברים ותינוקת 9.55, 7.40, 5.20
המיסה המקופפת 2.30, 12.30, 10.30
חן 4: פעמיים אשתי 9.55, 7.35, 5.15, קירת הדרום 2.30, 12.30, 10.30
חן 5: הקיסר האחרון 9.30, 6.30 מרי פופינס 4.10, 12.40, 10.35
לב 1: אהבנו כל כך 9.45, 7.15, 12.40 אל עצמי 5, 3, 11
לב 2: החבר של החברה שלי 9.55, 7.45 הנסיכה הקסומה 6, 4.10, 2, 12
לב 3: אל עצמי 8 הנסיכה הקסומה 22 החבר של החברה שלי 5.50, 3.30, 11.30 3 ספורים ישראליים 1.45
לב 4: תופסה בבקר 9.50, 7.30, 12.15 אהבנו כל כך 5, 2.35
לימור: סימפאטת המשק 9.30, 7.30, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: 6 סטילר, גרבר האני
8 אבו־אקרבי 10 אהבה, אנא
מרואון: עיניים שחורות 9.30, 7, 4.30
מקסים: חיזור גורלי 9.40, 7.30, 5
פאר (לשעבר אלנבי): הטנגו האחרון בפריז 9.30, 7.00
פריז 1: שם המשחק 9.45, 7.45, 5.00
פריז 2: [illegible] 9.45, 7.45, 5.00
פריז 3: זרוק אותה מהרכבת 9.45, 7.45, 5
פאר: תולת אהבה 9.30, 7.30, 5.00
פריז: לילדי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12 23.30 ריינר
צפון: תשוקות באפריקה 9.45, 7.30
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמר – רשת־אביב: סיפור בזיג זג 9.40, 7.30
תכלת: שנת ההתבגרות שלי 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: ג'ונסון הלוחמת בדרכים 9.45, 7.30, 5.00

■ ירושלים

אביבון: קיץ 1987 9.15, 7.15, 4.30
אורגיל: ביטל ג'וס 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבקר קינג־קונג
אורדון 1: מקום ליד הים 9.30, 7.30, 4.30
10.30 בבקר תקלה מופלאה
אור 2: החבר של החברה שלי 9.30, 7.30, 4.30
10.30 בבקר בילבי
אור 3: מלך הסלים 7.15, 4.30, 10.30, קן הקוקיה 9.00, 23.15 אהבת בוסר
אור 4: שאלה של שפיות 9.15, 7, 4.30
10.30 בבקר הנרדף
אור 5: לילה מטורף 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבקר נשק סודי
23.30 מי משוך מהשכן ממול
בית אגרון: 5.30 ג'יימס בונד – לעיניך בלבד, 7.45 ילדים וזרים לאלוהים
9.45 9½ שבועות של שכרון חושים
אורנית: שלושה גברים ותינוקת 9.15, ספר הג'ונגל (עברית) 6.30, 4.30, 10.30
כפיר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5.15
מיטשל: אהבנו כל כך 9.15, 7.00
ממרה: משודרים חרשות 9.30, 7.30
עדן: ג'ונסון הלוחמת בדרכים 9.45, 7.15, 4.30
רון: רמבו III 9.30, 7.30, 10.30 בבקר צחוק מי ששוטר אחרון
תיאטרון ירושלים: מורים 9.30, 7
אימפריה: בשם העם 9.30, אל עצמי 7.15, 5, 11

■ חיפה

אורה: שם המשחק 9.15, 7, 4.30
אורלי: תופסה בבקר 9.15, 7.00
אמפי־תיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: עיניים שחורות 9.00, 6.30
עצמון 1: מלך הסלים 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: מוכת ירח 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5
פאר: רמבו III 9.15, 7.00, 4.30
קריון־אור: מקום ליד הים 9.15, 7.15, 5
שביט: מקום ליד הים 9.15, 7.15
רון: ביג פוס (איש הקוף) ומשפחת הנדרסון 9.15, 7.00, 4.30
רב בת 1: ביטל ג'וס 9.15, 7, ספר הג'ונגל 5, 3, 11
רב בת 2: נעורים בהשאלה 9.15, 7.00 מרי פופינס 5, 2.45, 11
רב אור 1: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7, 4.30, 11 הזבוני כפת לי
רב אור 2: משודרים חרשות 9.15, 6.45 אי.טי. 4.30, 11
רב אור 3: חיזור גורלי 9.15, 6.45
המצילים הקטנים 4.30, 11

■ קריות חיפה

ממיר: הקירה בסייגון 9.30, 7.30
[illegible]: ספר הג'ונגל 9.15, 6, 4.15
אורות: מלך הסלים 9.15, 7.00, 5
בית העם: תשוקה באפריקה 9.15
היכל: מוכת ירח 9.15
[illegible]: תקועים בדרך 9.30, 7.15

■ אשדוד

[illegible]: מקום ליד הים 9.30, 7.30
אשדודה: רמבו III 9.30, 7.30

■ אשקלון

אסתר: שלושה רווקים ותינוקת 9.30, 7.30
גאור: מקום ליד הים 9.30, 7.30
רותם: ביטל ג'וס 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: מוכת ירח 9.30, 7.15, 5
היכל התרבות: 11, 5 ספר הג'ונגל, 7.00, 9.15 ביטל ג'וס

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: סגור
מלון דניאל פסטיבאגר ליום אחד 9.30, 7.15
כוכב: 11, 4.45 חבורת הזבל
7.10 עבודה בעיניים
9.35 חיזור גורלי

■ עפולה

[illegible]: מוכת ירח 9.00

■ חולון ■ בת־ים

ארמון: מקום ליד הים 9.30, 7.30
אורגיל: מקום ליד הים 9.30, 7.30, 5
מגדל: רמבו III 9.40, 7.30, ספר הג'ונגל 5.30, 4
עצמאות: ללא מוצא 9.30, 7.30, 5.00
סביון: ללא מוצא 9.30, 7.30, 5.00
סינמה קרית שרת: סגור
ריינה: מלך הסלים 9.30, 7.30

■ חדרה

חדרה: הקיסר האחרון 9.00, 6.30

■ כפר־סבא ■ רעננה

עתל: מוכת ירח 9.45, 7.30
חן: שאלה של שפיות 9.15, 7.15
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
[illegible] 9.30, 7.30
אורן: מקום ליד הים 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: מקום ליד הים 9.15, 7.15
רון: סגור
[illegible]: סגור

■ נתניה

אסתר: קיץ 1987 9.15, 7, 5

נעמן: מקום ליד הים 9.30, 7.15
ראשון: רמבו III 9.30, 7.15
בית העם: הקיסר האחרון 8.30
הוד: עדות במכון 9.15, 7.15
חן: מלך הסלים 9.15, 7.15, 5.00

■ רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: רמבו III 9.45, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00
הדר: מציצים בחוף 9.30, 7.30, 5.00
רב בן 1: ביטל ג'וס 9.50, 7.30, ספר הג'ונגל 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב בן 2: שלושה גברים ותינוקת 9.50, 7.25, המצילים הקטנים 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב בן 3: זה שומר עלי 9.50 פעמיים אשתי 7.25, הזבוני כפת לי בארץ הפלאות 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב בן 4: החשוד 9.55, 7.20, הרפתקאות הצ'יפמנק מסביב לעולם 5, 2.30, 12.30, 10.30
שביט: [illegible] 9.30, 7.30

שרון: מקום ליד הים 9.15, 7.00
5, 11 אל עצמי
מצודה: 5, 11 ספר הג'ונגל, 9.30, 7.00 משודרים חרשות

■ קרית אונו

מתנים: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: מקום ליד הים 9.30, 7.30
היכל 1: מלך הסלים 9.30, 7.15, 5
היכל 2: שם המשחק 9.30, 7.15, 5
היכל 3: תקועים בדרך 9.30, 7.30, 5.00

■ קרית שמונה

[illegible]: וולסטריט 9.15

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: מלך הסלים 9.30, 7.30, 5.00
ג.ג. רון 2: תקועים בדרך 9.30, 7.30, 5

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
09.05 שעת כושר.
09.15 ד"ר ג'קיל ומר הייד: הסיפור הקלאסי על ד"ר ג'קיל ומר הייד בגירסה מצויירת. ד"ר ג'קיל שוקד על המצאת תרופה, שתאפשר לו להיהפך לפי רצונו להתגלמות הרשע, אדם זדוני ביותר. לבסוף, אין הוא יכול לשלוט עוד על מר הייד – הרשע, היוצא מתוכו בכל שעה שירצה, ומבצע פשעים איומים.
10.05 פרפר נחמד „ברוך הבא פינגו". יוסי (ידין), לא מוצא את משקפיו ולכן אינו יכול לקרוא לאווה ולשובי את הסיפור על פינגי הפינגווין, כפי שהבטיח. לסידרת פרפר נחמד מצטרף השחקן יוסי ידין ומצטרפת גם בובה חדשה – פינגי הפינגווין.
10.35 חץ וקשת (סידרה דרמטית חדשה בת 24 פרקים שבמרכזה ויליאם טל). פרק 1: „המשמר". הנציב גסלר מצווה להציב בכל כיכר את העתק כובעו של הנסיך פרדריק וכל אחד מהנתינים צריך לחוות קידה לכובע. בנו של ויליאם טל, הנפח מתיו, אינו יכול להשפיל את עצמו ומתנגד לפקודה. ויליאם ובנו נאסרים. ויליאם נאלץ לירות חץ בתפוח שמונח על ראש בנו.
11.00 זה רק ויליאם (סידרה עלילתית בת 26 פרקים המספרת על הרפתקאותיו הנעלם של ויליאם השובב). פרק 1: „ויליאם ומכתב הבקשה". ויליאם זקוק למערכת קריקט חדשה. מאחר שחבריו מסרבים לרכוש אותה עבורו, הוא מחליט להשיג כסף בדרך מקורית.
11.25 בעלי החיים המופלאים: מופע ראווה המציג בעלי חיים בעלי תכונות אנושיות או כאלה שיש להם קשרים מיוחדים עם בני־אדם.
12.10 מוסיקת פופ, להקת „תאומי הטומפסון" בהופעה פומבית עם שיריה המפורסמים.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מחול בולשוי (חלק א'). הסרט נעשה לכבוד יובל ה־200 של תיאטרון הבולשוי, תוך כדי סקירה היסטורית על תולדות התיאטרון. משולבים קטעים רבים מתוך אופרות ובלטים של חשובי היוצרים הרוסים.
15.00 רחוב סומסום „איך מרגישים". ד"ר פיקוד מבקר ברחוב סומסום ועורך בדיקות עיניים, אך לקיפי יש הזדמנות לבדוק משהו אחר.
15.30 שעת כושר.
15.40 שביל באמצע שביל בצד – שבילוויזיון מס' 1: לקט שירים מתוך תוכניות „שביל באמצע שביל בצד" ששודרו בשנה האחרונה. בתוכנית: „בואו לטייל", בראבא ומקהלת צדיקוב, „כל יום", חיים משה, „כמה טוב", דורית ראובני, „אין לי ארץ אחרת", גלי עטרי (צ).
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 20). „חבריתוה". מבני מתאמצת לכשף את דורותי ולהפכה לפסל־שיש. זיק מציע לדורותי להימלט והם לוקחים עמם גם את ילד דלעת. האם תצליח מבני בעזרת כשפיה להשיג אותם (צ).
16.25 כך היו חיינו (פרק 19) „הצעת נישואין". רג'י פרבוורתי אוהב סוף־סוף אותה ומציע נישואין לשרה. שרה נענית בשמחה.
17.00 ערב חדש.

כללית

16.00 משחק הגמר לגברים בטורניר טניס של ווימבלדון 88. שידור חי.
17.30 ווימבלדון – המשך השידור [illegible]
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 רוצה פתרון – ענייני חברה, חינוך ורפואה. הנושא לדיון: „ילד בינוני". סבונא מתלוננת, כי בתה אינה מתייחסת שווה לכל ילדיה, היא מפנקת את הילד הקטן, מתחשבת בבכור, ואולם הילד האמצעי סובל מהזנחת ההורים (תרגום עברי).
18.45 הידעת והמומחים – על היהודי המצוע ושכלוליו בטכנולוגיה, ברפואה ובחקלאות ועוד. עשבי מרפא (חלק א'), למרות הקידמה בשטח הרפואה והתרופות, המדענים חוזרים אל המרפאים הזקנים ואל סודותיהם וידיעותיהם בתחום צמחי המרפא (תרגום עברי).
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 אלף – סידרה משעשעת. אלף־יצור מכוכב אחר, שנחת היישר אל תוך ביתה של משפחה אמריקאית שלווה, היה שם בינתיים לדייר קבוע. אמנם הוא ממשיך לערער את שלוות חייהם של בני טאנרס, אבל שגומתו וטוב לבו נתחבבו עליהם מאז, ובמיוחד על הילדים, לין ובריאן. אחרי ככלות הכל, אין לו דרך חזרה, לאלף – החללית שבה הגיע אינה ניתנת לתיקון, והכוכב שממנו בא – נעלם מן העולם. שם הפרק: „הזרה לחוק המשפחה". מעשי הקונדס של אלף מאלצים את משפחת טאנרס לבודד אותו במחסן (עברי־ערבית).
20.30 בין הכיסאות – ענייני משפחה וחברה, בשידור ישיר.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת – (פרק תשעים ואחד) פאלון מובאת למנוחת עולמים; עסקיו של בלייק ממשיכים להדרדר; סמי ג'ו מובסת. כושר המטורת החזרת דני לסטיבן, אבל אדם הוא שמולץ כאן לעזרה ופועל להחזרת הילד; דומיניק מגלה סוף סוף את הקשר שלה לקריגנטון (עברי־ערבית).
22.40 סוף ציטוט, תכנית בענייני ספרות.
23.20 חופשי על הבר – שם הפרק: „קרלה משנה דרכיה". לקוח בלתי אהוד, הסיר של קבוצת ה„יאנקים", מצליח לזהות את קרלה תפמת הנגג מכלית. סם חושש, שהוא הבר שלו נתונים בבעיה (עברי־ערבית).
23.45 פסוקו של יום, חדשות חלילה.

ערוץ 2

18.30 „מה משדר הערב".
18.33 „הרפתקאות הדבורה מאיה" (פרק 8).
18.57 „רגע לפני..." להטוטיו של שף מנחיק.
19.00 „דארל ברוסיה" (סידרת טבע תעודית, בהפקת חמש תחנות טלוויזיה), פרק ראשון: „הרוסים האחרונים". חוקר הטבע הנודע ג'ראלד דארל ואשתו האוסטרלית לי, עורכים מסע מחקר והיכרות עם ממלכת החי והצומח בברית המועצות. מנהל גן החיות של מוסקווה עורך להם סיור בגן החיות אותו הוא מנהל. בגן חיות זה נמצאת דובה אותה נתן דארל במתנה מתוך גן החיות הפרטי שלו. בינתיים ילדה הדובה גורים אשר אחד מהם נקרא לי. עוד בתוכנית: היכרות עם חיות מיוחדות הנמצאות בגני חיות שונים בברית המועצות – נמרים, אריות, ציפורים נדירות ואפילו נשר זהב. התכנית מציגה באורח היותר של החיות ואף באלה המטפלים בהן.
19.26 „רגע לפני..." על אשף בועות סבון.
19.30 „חופשי חופשי" (פרק שמיני): „מטאטוטי", המשך עלילותיהם של שני אחים בריטים מרקע חברתי שונה המבלים חופשה בספרד. בפרק זה: איימי אשת דיוויד; ולינדה, האישה שהוא מחזר אחריה, מחליפות רשמים. בינתיים אדוארד: כמו כן מנהל דיוויד „שיחת נפש" עם רוברט בעלה של לינדה. משתתפים: קיית ברון, נגן טילור, גיינה ואן גיסנום ונייל סטייסי.
19.55 „פינת המתכננים של ערוץ 2" – מתכנני „ברבריס" (ברוזי בר – תושה). שמגדלים בגליל של טובה אברך. מתכון מחיר להכנת ברבר שלם. הוא ברבר עם גאר ומטוריות נבן שוקי ברבר–מבטים ברחוב קססוס וריצת הפראים.
20.05 „מה נשדר מחר".
20.08 „בקורות זוגקי" – בתוכנית הטבע מבחני סיבולת שונים שנערכו באוסטרליה – ארץ ההרפתקאות. בין יתר ההתחרויות שנערכו, בתוך השתתפו 8 מטפסי הרים ידועים מאוסטרליה – טיפוס הרים, שחיה, שיט בקיאקים וריצה.
21.06 „שירים" של ארזל בראון, מיקל דינודוסון והבריגים.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מעוזוך; 14.30 מעשיות משמחות (ערבית); 15.00 מלך השתקים (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 סרט (ערבית); 18.00 משפחת הלכון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 שנה בחיים (סידרה דרמטית); 21.00 סרט „הזרה כללית לרצוח" עם רוברט פרסטון; 22.30 מעשיות משמחות (ערבית).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 17.05 עולם החיות (אנגלית ער' 1); 17.30 דראמה (אנגלית); 18.05 החוב קרנו – תכנית (צרפתית); 18.20 כדורגל בינלאומי (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 קרקס – בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 שלם בקופה (קומדיה אמריקאית); 21.10 יפן – שבט האלקטרוניקה – סידרה דוקומנטרית (על יפן כמעצמה תעשייתית, פרק שני); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 בלש פרטי (סידרה חדשה).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מוצרט: דיברטימנטו ק. 136; בטהובן: קונצ'רטו מס. 3 לפסנתר ותז'; שוברט: שישה שירים מתוך „שירת הברבור" (חלק ראשון); ונסן דנדי: „סימפוניה על שיר הרים צרפתי" לפסנתר ותז' אופ. 25.
09.00 קונצרט בוקר – שוסון: קונצ'רט ברה מגור לפסנתר, כנור ורביעיית כלי קשת; הומל: מבוא, נושא ווריאציות בפה מינור לאבוב ותזמורת אופ. 102; מיכאל פרטוריוס: מחולות מתוך „טרפסיכורה"; מוצרט: קונצ'רטו מס. 3 לכנור ותז' ק. 216; מנדלסון: רביעיית כלי קשת בסי במול מגור, אופ. 12; צ'ייקובסקי: סוויטה מס. 1 ברה מינור אופ. 43.
11.57 פינת השיר – משירי צבי עצמון.
12.00 אמנים באולפן – אליעזר רואן, צ'לו, אלן שטרנפלד, פסנתר – בוקריני: סונטה מס. 3 בדו מגור, בארבר: סונטה, אופוס 6; שופן: סונטה בסול מינור, אופוס 65.
13.05 בהאזנה נינוחה – ויוולדי: קונצ'רטו בדו מינור לצ'לו ולתזמורת; בטהובן: סונאטה מס' 4, בפה במול מגור, לפסנתר; ברהמס: סרנאדה מס' 2, בלה מגור; סקריאבין: פנטסיה לפסנתר ולתזמורת; רספיגי: מארקות רומא.
15.00 החידון המוסיקלי (ש.ח).
16.00 מוסיקה ליום ראשון – ויוואלדי: „אינטרודה וגלוריה"; באך: המוטט „ישוע שמחתי"; רוזמנובר: תפילת ערבית.
18.00 מוסיקה כאן ועכשיו.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – משבוע המוסיקה הקולית בירושלים 1987, אנסמבל באך מפרנקפורט, מלכה סברדלוב; באך: קנטטה מס. 21 [illegible] בלסוך טרו מינור.
22.30 מן המקורות – מעריב עד עריב על שירי שבת במסורות יהודיות (2) בעקבות הלחן האבוד של „יה רבון עלמ'א".
23.00 מחוזי יצירות – פגניני: קפריצ'ו; שופן: נוקטורנים.

רשת א'

06.16 תואר עינינו, שירים בסגנון חסידי.
15.00 שירים עבריים.
15.30 האוניברסיטה המשודרת – שידורים לימי החופשה „מרחבי", ערבית מתוגברת, שיעור מס' 7.
16.05 רדיו־עשרה: מגזין נוער – כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחוג.
17.05 צבעי הקשת – „שירים [illegible]".
22.05 הנה הנך – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עם צפורה שני – פסיכולוגית חינוכית טיפולית, מנהלת השירות הפסיכולוגי של עיריית בני־ברק. והפעם: התרופשה כזמן לסגירת פערים בתחומי הלמידה, התנהגות והסתגלות חברתית.

רשת ב'

17.05 רמזי קסם.
18.06 בעין בוחנת, שאלות וסוגיות במחלוקת.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אוצר בשבוזין – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
23.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.
00.15 להאזין בחלום – שירים לסוף של יום.

רשת ג'

08.05 המרגנים הזמרונים – נעימות מפורסמות.
09.05 שנים טובות.
11.05 30 בצל.
13.05 עם כל הלב, באוטוסטופ, ספרדית וצרפתית.
14.05 בסן גב.
16.05 כאן ועכשיו.
17.05 קיץ חם.
19.05 מצעד הפזמונים הלועזיים.
22.05 אדום עתיק – שירים שלא נס ליחם.
23.05 מסביב לחצות – שירים ללילה חם.

גלי צה"ל

10.05 מבת שמש, מערכונים ופזמונים מסרטים ישראליים.
13.05 שליפה מהמותן.
14.05 אני מגן.
15.05 שירים מהסרטים – [illegible]
18.05 [illegible]
18.45 [illegible]
00.05 ציפורי לילה קולנועיות – רב־שיח עם אנשי קולנוע, ומוסיקה מסרטים – שידור חי מסינמטק ירושלים.

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן – [illegible]
20.05 כוכב חורב – [illegible]
21.30 אוניברסיטה משודרת – [illegible]

צה"ל 2

19.05 הרדיו חיים.
20.05 [illegible] – 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הכי חם.

★ החל מ־19.00 ועד 20.00 [illegible]

חוק התכנון והבניה התשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible]
רח' ולפסון 10, [illegible] טל. 9602051
הודעה לפי סעיף 149 לחוק
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה להקלה המהווה סטייה מתכנית [illegible] בגוש 4235.
כל המעוניין או כבעל [illegible]

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה על הכנת שינוי תכנית מפורטת
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מפורטת מס' 2427, שינוי מס' 1 לשנת 1987 של תכנית מפורטת מס' 573.
השטחים הכלולים בתחום התכנית: גוש: 6163 חלקה: 85 מקום: רח' עמישב מס' 66.
מרדכי [illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

ימים ג, ד, ה 5, 6, 7 ביולי

חגיגות הזמר העברי בערד

שלום חנוך, יהודה פוליקר, מאיר אריאל, "קריזמה", נורית גלרון, גידי גוב, סי היימן, מאיר בנאי, משינה, מתי כספי, בועז שרעבי, פרברים, חנן יובל, רבקה זוהר, רבקה רז, אריק לביא, "הופה היי" ועוד עשרות זמרים, להקות, חבורות זמר ומחול. חזיון אור קולי במצדה, כדורים פורחים בתל ערד.
40 שנה בשיר ובנגינה–עם שרהלה שרון

כרטיסים בהדרן, במשרדים ובקופות בערד.

משרד החינוך והתרבות